

پارادایم مدیریت آمار در حکمرانی جهان مدرن

(بررسی وضعیت فعالیت‌های آماری 131 کشور جهان)

نویسندگان:

علیرضا حسین آبادی

لیلا علی نژاد

فهرست

صفحه	عنوان
4.....	1- چکیده.....
5.....	2- فصل اول: کلیات پژوهش.....
5.....	1-2- مقدمه.....
6.....	2-2- تشریح بیان مسئله.....
8.....	2-3- اهداف، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش.....
10.....	2-4- روش شناسی پژوهش.....
21.....	3- فصل دوم: ادبیات پژوهش و تعریف متغیرها.....
21.....	1-3- پارادایم چیست.....
22.....	2-3- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
22.....	3-3- تعریف عملیاتی متغیرها.....
29.....	4- فصل سوم: تجزیه و تحلیل متغیرها براساس جداول و نمودارها و نتیجه‌گیری.....
30.....	1-4- متغیر شماره 1- وجود یا عدم وجود وب سایت در سازمان آماری.....
31.....	2-4- متغیر شماره 2- عنوان سازمان آماری کشورهای عضو سازمان ملل.....
32.....	3-4- متغیر شماره 3- جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها.....
35.....	4-4- متغیر شماره 4- ساختار سازمانی و مالی سازمان‌های آماری.....
37.....	5-4- متغیر شماره 5- وجود برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت.....
39.....	6-4- متغیر شماره 6- وظایف اصلی سازمان آماری.....
40.....	7-4- متغیر شماره 7- عنوان نخستین سازمان ملی آماری.....
42.....	8-4- متغیر شماره 8- سال تاسیس اولین سازمان آماری ملی.....
44.....	9-4- متغیر شماره 9- مبنای حقوقی سازمان آماری.....

- 45.....10-4- متغیر شماره 10- سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری
- 47.....11-4- متغیر شماره 11- سایر سازمان‌های تولید کننده آمار
- 48.....12-4- متغیر شماره 12- نهادهای مشورتی آماری
- 50.....13-4- متغیر شماره 13- تاریخ آخرین سرشماری
- 51.....14-4- متغیر شماره 14- چگونگی محرمانه بودن اطلاعات
- 53.....15-4- متغیر شماره 15- زبان انتشار آمارهای رسمی
- 54.....16-4- متغیر شماره 16- دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها
- 55.....17-4- متغیر شماره 17- چگونگی انتشار (فرمت انتشار) داده‌ها
- 57.....18-4- متغیر شماره 18- دسترسی پژوهشگران به ریز داده‌ها
- 58.....19-4- متغیر شماره 19- انتشارات اصلی آماری
- 60.....20-4- متغیر شماره 20- برگزاری مراسم روز ملی آمار
- 61.....21-4- متغیر شماره 21- کشورهای استثنا در برخی از متغیرها
- 62.....5- نتیجه گیری
- 64.....6- یادکرد منابع

پارادایم¹ مدیریت آمار در حکمرانی جهان مدرن

نویسنده اول: علیرضا حسین آبادی

فوق لیسانس مدیریت اجرایی، نویسنده و پژوهشگر، مدیر آمار و اطلاعات و معاون دفتر فناوری اطلاعات وزارت نیرو، خیابان ولی عصر، ابتدای بزرگراه نیایش روبروی در جنوبی پارک ملت، ساختمان وزارت نیرو / کد پستی 1996833611، alireza2004_h@yahoo.co.uk شماره دورنگار: 81606522، شماره تلفن ثابت: 81606527، همراه: 09123270947

نویسنده دوم: لیلا علی نژاد دیزج

دانشجوی فوق لیسانس مهندس صنایع، رئیس گروه آمار و اطلاعات شرکت آب و فاضلاب استان تهران، خیابان فاطمی نبش خیابان حجاب، ساختمان ستادی شرکت آب و فاضلاب استان تهران، کد پستی: 1415615453، dssr_tppww@yahoo.com، دورنگار: 88994567، ثابت: 09124800409، همراه: 88985205

چکیده

هدف این پژوهش مطالعه وضعیت فعالیت‌های آماری 131 کشور جهان و نقش آن در تغییرات بنیادی در شکل و ساختار حکومت‌ها و قوانین و مقررات به وجود آمده ناشی از وجود حجم بسیار بالای داده و آمار است. پژوهشگران با تکیه بر داده‌های گردآوری شده به دنبال تحلیل وضعیت کنونی جهان و نظریه «پارادایم مدیریت آمار»، نقش و میزان تاثیرگذاری آن در ساختار حکومت‌ها هستند. جامعه آماری پژوهش، 131 کشور مهم جهان در پایگاه اطلاع‌رسانی (وب سایت) "World Statistics Day 20-10-2010" سازمان ملل متحد و "پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان آماری" هریک از کشورهای مورد مطالعه است. روش پژوهش استفاده شده، توصیفی و از نوع کتابخانه‌ای است که با تعریف و شناسایی 21 متغیر یا شاخص مهم و اثرگذار بر فعالیت‌های آماری حکومت‌ها و استخراج اطلاعات لازم، در صدد است تا الگوها و مدل‌های ذهنی حاکم بر فعالیت‌های آماری را کشف و تحلیل نماید. این 21 متغیر عبارتند از: عنوان سازمان آماری، وجود وب سایت، موقعیت در دولت، ساختار سازمانی و مالی، برنامه چندساله یا سالیانه، وظایف اصلی، تاریخ اولین سازمان آماری، مبنای حقوقی، سایر تولید کنندگان آمار، نهادهای مشورتی آماری، گردآوری داده‌ها (آخرین سرشماری)، دسترسی به داده‌های اداری، محرمانه بودن داده‌ها، تنوع انتشار، زبان انتشار، قالب انتشار و در دسترس بودن داده‌ها برای پژوهش‌گران. % براساس یافته‌های این پژوهش استیلا و نفوذ بیش از اندازه داده و آمار در چیدمان و ساختار نظام‌های حکومتی پس از نیمه دوم قرن بیستم، فرایند شکل‌گیری ساختار حکومت‌ها را به شدت تحت تاثیر قرار داده است. تمرکز بر تدوین و ایجاد نظام‌های جامع آماری، برنامه‌ها، قوانین و موازین روش‌شناختی، دستورکارها و آیین‌نامه‌های بسیار با هدف نظام‌مند کردن، سامان‌دهی و ساخت‌مند کردن مدیریت داده‌ها و آمارهای تولیدی از سویی و ایجاد ساختارها و تشکیلات نوین و نهادهای متنوع در بدنه حکومت‌ها از سوی دیگر، شکل نوینی از مدیریت را رقم زده است. این دگرذیسی معناگرایانه در ساخت نظام‌های فکری حکومت‌گران و مدیران، نیاز به الگوهای ذهنی نوین، قوائد بکارگیری داده و آمار در سطوح مختلف جامعه، مفاهیم، باورهای تازه به آمار، نظریه‌های نوین آماری، ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش در کاربرد آمار و چگونگی بکارگیری آن‌ها، و حراس شدید از چگونگی کنترل داده‌ها در میان مدیران ارشد کشورها و وجود نظام‌های بازرسی و کنترل کیفی تولید داده و سایر مدل‌های ذهنی دیگر در حوزه آمار موقعیت و وضعیتی را به وجود آورده است که ضرورت مدیریت و کنترل داده‌ها و آمار را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر کرده است. این اتفاقات یا وضعیت‌ها وقتی به یک نقطه تلاقی به هم می‌رسند به صورت مشترک به دنبال یک مدل و الگوواره‌ی واحدی می‌گردند تا توانایی مدیریت آمار که در اختیار دولت‌ها و حکومت‌هاست را داشته باشد. پژوهش‌گر به این اتفاقات عنوان "پارادایم مدیریت آمار" اتلاق می‌کند که نقش بسزایی در حکمرانی جهان مدرن دارد.

واژگان کلیدی: پارادایم مدیریت؛ پارادایم مدیریت آمار؛ مدیریت آمار؛ ساختار حکومتی

¹ - paradigm

فصل اول: کلیات پژوهش

1- مقدمه

آمار علمی است که سال‌های زیادی به عنوان یک ابزار مهم توانسته است نقشی کلیدی در پیشرفت بشر در تمامی زمینه‌ها ایفا کند. حوزه‌های مختلف آمار در جوامع و کشورها در زمان‌های متفاوتی مورد توجه قرار گرفته و بر روی اصول، قوائد، مفاهیم، چارچوب و شرح این حوزه‌ها کار شده است و افزون بر استفاده و بکارگیری آن‌ها در سایر حوزه‌های علمی، خود علم آمار را نیز به رشد و بالندگی مناسبی رسانده است و دانشمندان بسیاری در این زمینه تلاش کرده‌اند تا این علم را به تناسب نیازهای بشر رشد و پویا نگاه دارند.

شاید طی یکی دو قرن اخیر به دلیل حجم تولید زیاد داده و آمار و نقش بی‌بدیل آن‌ها در سازماندهی و ساختار سازمان‌ها و حکومت‌ها به عنوان یک ابزار مهم و نیاز بشر، بحثی تازه به عنوان مدیریت آمار به وجود آمده است. نیاز به الگوهای ذهنی نوین، قوانین تازه در کشورها برای مدیریت آمار، قوائد بکارگیری داده و آمار در سطوح مختلف جامعه، مفاهیم، باورهای تازه به آمار، نظریه‌های نوین آماری، قوانین و موازین روش‌شناختی در حوزه آمار، ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش در کاربرد آمار و چگونگی بکارگیری آن‌ها، و حراس شدید از چگونگی کنترل داده‌ها در کشورها همچنین ایجاد نظام‌های بازرسی و کنترل کیفی تولید داده و سایر مدل‌های ذهنی دیگر در حوزة آمار موقعیت و وضعیتی را به وجود آورده است که داده‌ها و آمار و اطلاعات نیاز شدیدی به مدیریت و کنترل دارند. این اتفاقات یا وضعیت‌ها وقتی به یک نقطه تلاقی با هم می‌رسند به صورت مشترک به دنبال یک مدل و الگوی واحدی می‌گردند تا توانایی مدیریت آمار که در اختیار دولت‌ها و حکومت‌هاست را داشته باشد. نگارنده به این اتفاقات عنوان پارادایم مدیریت آمار اتلاق می‌کند.

اگرچه تاکنون استفاده از این اصطلاح (پارادایم مدیریت آمار) رایج نبوده، اما این موقعیت و وضعیت و مولفه‌های آن در حقیقت موضوعی است که نظریه‌پردازان، اندیشمندان یا استفاده‌کنندگان از آمار، با اصطلاحات مشابه آن را پذیرفته و مورد بهره‌برداری قرار می‌دهند یا حداقل خود را در این موقعیت می‌بینند. یکی از ویژگی‌های مهم پارادایم دستورالعمل‌های اخلاقی و تعهداتی است که در حوزه‌ای از علم باید مورد توجه قرار گیرد. در حوزه علم مدیریت آمار بارزترین نمونه آن منشور ده‌گانه اصول بنیادی آمارهای رسمی سازمان ملل است که به عنوان یک محور و یکی از مؤلفه‌های پارادایم مدیریت آمار و به مثابه یک نظریه شبه اخلاقی و تعهدی متافیزیکی حکومت‌ها و جهانیان را متقاعد می‌کند که در مدیریت آمار و داده‌ها به ده اصل به عنوان ارزش‌ها و هنجارهای مدیریت درحوزه آمار و داده متعهد باشند. نمونه دیگر که در پژوهش حاضر به عنوان یکی از متغیرهای مورد بررسی به آن اشاره شده است، محرمانه بودن اطلاعات فردی است که تقریباً "تمامی کشورها به آن اشاره کرده‌اند و حتا در بیشتر کشورهای اروپایی به عنوان یک تعهد و یک قانون بنیادی موظف به رعایت آن شده‌اند.

آیا مدیریت آمار را می‌توان به عنوان یک علم در جوامع امروز پذیرفت. آیا مدیریت آمار ویژگی‌های یک علم را دارد؟ پاسخ به این پرسش‌ها می‌تواند پاسخ به پرسش مهمی که این مقاله به جستجوی پاسخی مبتنی بر یافته‌های علمی است را روشن کند. اگر مدیریت آمار یک علم است پس بر طبق شواهدی که در این پژوهش به آن‌ها اشاره و توضیح داده می‌شود، باید پارادایم مدیریت آمار چند دهه‌ای است شکل گرفته باشد.

مهم‌ترین رویداد در عرصه اطلاعات استیلا و نفوذ بیش از اندازه داده‌ها و آمار و اطلاعات در چیدمان و ساختار نظام‌های حکومتی است که فرایند شکل‌گیری ساختار دولت‌ها و حکومت‌ها را به شدت تحت تاثیر قرار داده است. تمرکز بر تدوین و ایجاد نظام‌های جامع آماری، برنامه‌ها، قوانین، مقررات، دستورکارها و آیین‌نامه‌های بسیاری که توانایی نظام‌مند، ساختمند کردن و ساماندهی مدیریت داده‌ها و آمارهای تولیدی را داشته باشد از سویی و ایجاد ساختارها و تشکیلات نوین و نهادهای متنوع در بدنه حکومت‌ها و نهادهای خصوصی، همچنین سازوکارهای متعدد برای مدیریت و ساماندهی آمار و اطلاعات؛ شکل نوینی از مدیریت را رقم زده است. این تلاش‌ها پدیده‌ای نوظهور یا الگوواره‌ای را پدیدار کرده است که بیشتر شبیه یک پارادایم است که نگارنده به آن "پارادایم مدیریت آمار" اطلاق می‌کند.

این دگرگونی معناگرایانه در ساحت ساختارها، نظام‌های فکری و مدیریت را نمی‌توان به حساب پیشرفت طبیعی تکنولوژی گذاشت. بلکه تحولی همه جانبه‌نگر است که گریبانگیر دولت‌ها و حکومت‌ها شده است و آن‌ها را وادار به طراحی سازوکارهای مناسب و پیچیده‌ای کرده که بیانگر ناکارآمدی دیدگاهی ساده‌انگارانه به موجودیت داده و آمار در جامعه است. اگر از این فرایند که طی چند دهه اخیر رشدی شتابان به خود گرفته است، بگذریم، در حال حاضر با وضع قوانین، مقررات، ساختارها و نهادهای در سطوح ملی و جهانی که بشر برای مدیریت آمار و اطلاعات وضع کرده است و حضور فعال بخش خصوصی به فعالیت‌های آماری به منظور بهره‌برداری حداکثری از قدرت نهفته در داده‌ها شبه پارادایم نوینی را ایجاد کرده است که باید با دیدی تامل به آن نگریست. این شبه پارادایم بر خلاف پارادایم با برنامه‌ریزی و نیاز توسط انسان‌ها خلق و وضع شده است که به مثابه ابزار مؤثری در ایجاد نظم جامعه به شمار می‌آید.

بنابر منطق و دلیلی اشاره شده این پژوهش به دنبال بررسی چگونگی ایجاد سازوکارها، قواعد و قوانینی است که یا به صورت طرح‌واره‌های ذهنی در حوزه آمار و اطلاعات به دلیل نیاز شدید بشر برای کنترل داده و آمار خود به خود به وجود آمده است (پارادایم مدیریت آمار) یا به منظور نظم نوینی که بشر برای مدیریت آمار و اطلاعات با هدف رفع پراکندگی به وجود آورده است (شبه پارادایم).

2 - تشریح بیان مسئله

جامعه‌ای از مردان و زنان در سراسر جهان به صورت حرفه‌ای در حال تولید، پردازش و انتشار آمارهایی هستند که ناشی از تمامی جنبه‌های فعالیت‌های دولت‌ها و سایر افراد جامعه است. جامعه‌ای حرفه‌ای که عمرش می‌تواند به چندین قرن برسد، اما با نگاهی مدرن و پس از ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات عمرش از شش دهه بیشتر تجاوز نمی‌کند. تلاش سازمان ملل برای ایجاد روندها، استانداردها، قوانین و مقررات و ایجاد یک سیستم جهانی آماری به منظور ارج نهادن و یاری رساندن به این جامعه است. این سازمان با به وجود آوردن استانداردها و قوانین متعدد در صدد متعهد کردن دولت‌ها برای حمایت از آماردانان و آمارشناسانی است که در کشورها مشغول فعالیت‌های آماری هستند. فرصت‌های جدید با تحولات سریع تکنولوژیکی برای گردآوری و پردازش بیشتر حجم آمارهای رسمی با سرعت بی‌سابقه‌ای شکل گرفته است. اینترنت، بانک‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی، سیستم‌های یکپارچه آماری، سیستم‌های آن‌لاین آماری، متخصص‌های حرفه‌ای، تنوع و ایجاد گرایش‌های مختلف در دانشگاه‌ها در حوزه علم آمار و وجود شبکه‌های اجتماعی فرایند گردآوری، پردازش و انتشار آمار را ساده‌تر کرده و طیفی گسترده‌تری از کاربران از جمله سیاست‌گزاران، مدیران، پژوهش‌گران، کسب و کارها، رسانه‌ها و عموم مردم را قادر می‌سازد تا به داده‌ها دسترسی فراگیرتری داشته باشند.

این تکاپوی همه‌گیر در سراسر جهان قابل مشاهده است با این حال، برای دسترسی به روش‌های نوین و فن‌آوری‌ها ناهموارهای زیادی را باید پشت سر گذاشت و بسیاری از کشورهای در حال توسعه در تلاش‌اند با وجود مشکلات شدید

اقتصادی، ظرفیت فعالیتهای آماری ملی خود را در این زمان حفظ و تقویت کنند؛ به طوری که داشتن آمار و اطلاعات قابل اعتماد در مورد مسائل اقتصادی و اجتماعی از بالاترین اولویتهای آنها است.

پس از گذشت بیش از شصت سال از کار بر روی آمارهای رسمی کشورها در سازمان ملل متحد می‌گذرد. به رغم نگرانی جامعه جهانی در حوزه سازماندهی فعالیتهای آماری کشورها که هنوز تا رشد و بالندگی کامل راه پر پیچ و خمی را باید طی کند، اما به اذعان "شا زوکانگ"²، معاون اقتصادی و اجتماعی دبیرکل سازمان ملل: می‌توان امیدوار بود که بیشتر کشورهای جهان در مقایسه با سال‌های گذشته و پیش از تاسیس بخش آمار سازمان ملل در تولید و انتشار آمارهای قابل اعتماد، دقیق، علمی و در نتیجه یک سیستم جهانی آماری بر اساس اعتماد عمومی، کوشا بوده‌اند. (شا زوکانگ، روز جهانی آمار، 2010)

اهمیت و جایگاه این‌گونه فعالیت‌ها که به فعالیتهای آماری نام‌گذاری شده‌اند نگارندگان پژوهش حاضر را بر آن داشت تا نگاهی به فعالیتهای آماری این کشورها داشته باشند. مقایسه این فعالیت‌ها با هم‌دیگر از زوایای مختلف با در نظر گرفتن تمامی جنبه‌های مهم و اثرگذار فعالیتهای آماری، بیانگر این حقیقت آشکار است که جامعه جهانی با وضعیتی جدید در فعالیتهایش روبه‌رو است. تلاشی انکارناپذیر و همه‌جانبه برای مدیریت و ساماندهی فعالیتهای آماری که محدوده و مسئولیت همه دست‌اندرکاران آمارهای رسمی در درون ساختار قدرت دولت‌ها را روشن و مسئولیت‌پذیر می‌کند. این پژوهش با تجزیه و تحلیل و مقایسه 21 متغیر که هر یک نماینده یک بخش از فعالیتهای آماری کشورها است، قصد دارد ادراکی نوین را از وضعیت جهان در برابر فعالیتهای آماری پیش‌روی مخاطب قرار دهد.

در پایگاه اطلاع‌رسانی روز جهانی آمار با آدرس: <http://unstats.un.org/unsd/wsd/Default.aspx> که متعلق به سازمان ملل است، لیست 193 کشور عضو سازمان ملل وجود دارد که فعالیتهای آماری خود را به ثبت رسانده‌اند. دبیرخانه روز جهانی آمار (WSD) با تهیه پرسش‌نامه‌ای از کشورها خواسته است که مشخصات فعالیتهای آماری خود را در آن درج نمایند. این پرسش‌نامه در سال 2010 به دولت‌ها فرستاده شد و همه آنها اطلاعاتی درباره مشخصات فعالیتهای آماری خود ارائه داده‌اند که در این پایگاه اطلاع‌رسانی منتشر شده است.

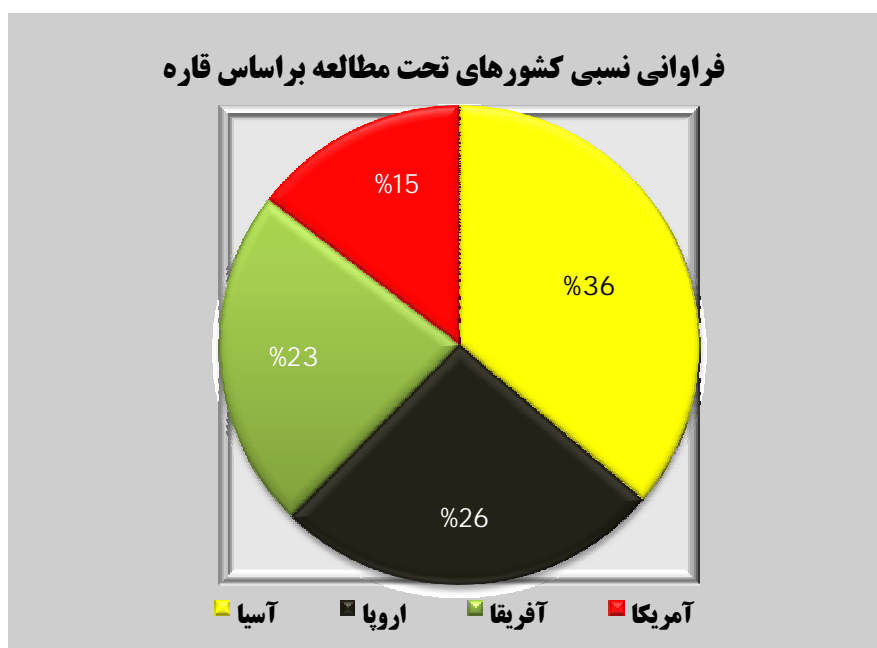
پژوهشگران این مقاله از بین 193 کشور، 131 کشور که شناخته‌ترین کشورهای جهان هستند را انتخاب و چگونگی فعالیتهای آماریشان را مورد بررسی قرار داده‌اند که جزئیات فرایند بررسی در بخش روش شناختی پژوهش به تفصیل تشریح می‌شود. با این حال این پژوهش به دنبال طرح این مسئله است که مشخص کند متغیرهای مورد بررسی در فعالیت‌های آماری کشورها چه نقشی دارند و فعالیتهای آماری کشورها در مقایسه با یکدیگر دارای چه نسبت و وضعیتی هستند. این بررسی‌ها بیشتر وجاهت تلاش جامعه جهانی برای برقراری نظم نوینی که با آن روبه‌روست را زیر ذره‌بین برده و مورد کنکاش قرار می‌دهد. وضعیتی که با مطالعه این 131 کشور نشان می‌دهد جهان در موقعیتی قرار دارد که در محاصره عدد و رقم و آمار و داده و اطلاعات است و باید سازوکارهای لازم این موقعیت مانند: قوانین، نظام‌ها، برنامه‌ها، مقررات، استانداردها، ساختارها، دستورالعمل‌ها، تشکیلات و سازمان‌های عریض و طویل، مدل‌ها و الگوهای ذهنی و عملیاتی همچنین تغییرات رویکرد حکومت‌ها به آمار و اثرات آن بر مدل‌های ذهنی مانند دمکراسی و توسعه پایدار و جهانی شدن را باید به وجود آورد. اگر چه این وضعیت خود را به جوامع تحمیل کرده است، اما بی‌توجهی یا کم‌اهمیت کردن آن می‌تواند فاجعه‌ای به بار آورد که جبران آن زیان‌های فراوانی را به کشورها می‌زند. این موقعیت یا وضعیت جدید را ما در این مقاله وضعیت "پارادیم مدیریت آمار" می‌نامیم. این 131 کشور در پنج قاره جهان واقع شده‌اند که به دلیل شباهت ساختاری

²- Sha Zukang

فعالیت‌ها و سازمان آماری دو کشور استرالیا و نیوزلند در قاره اقیانوسیه به کشورهای اروپایی این دو کشور در قاره اروپا ادغام شدند که به ترتیب جدول زیر است:

جدول شماره 1- پراکندگی تعداد کشورها براساس قاره‌ها

نام قاره	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	تعداد کل
فراوانی	47	35	30	19	131

شکل شماره 1- نمودار درصد کشورهای تحت مطالعه براساس قاره

3 - اهداف، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش

هدف اصلی از انجام این پژوهش مقایسه وضعیت فعالیت‌های آمار کشورها برای تولید، پردازش، انتشار و مدیریت آمار و پاسخگویی به این پرسش است که جامعه جهانی آیا رویکردی یکدست و یکپارچه برای مدیریت و سازماندهی فعالیت‌های آماری اتخاذ کرده است یا هنوز در این زمینه اتفاق نظری وجود ندارد؟ پاسخ هرچه باشد نمایانگر وضعیتی است که کشورها در مقابل فعالیت‌های آماری با آن مواجه هستند. البته نباید فراموش کرد که تنها این 131 کشورها نیستند که برای هدفمند کردن و ساماندهی فعالیت‌های آماری تلاش می‌کنند بلکه سازمان‌های جهانی به ویژه سازمان ملل هم برای ارتقای فعالیت‌های آماری کشورها در تلاش است که به یاری آن‌ها استانداردها و قوانینی و مقررات قدرتمندی را ایجاد و کشورها را متعهد به اجرای دقیق آن‌ها کند. این سازمان برای معطوف کردن ذهن حاکمان و دولتمردان در سراسر جهان در سال 2010 با تصویب مجمع عمومی، 13 اکتبر را روز جهانی آمار نامید و این روز را جشن می‌گیرد و به کشورها نیز توصیه می‌کند که روزی را به عنوان روز آمار نامگذاری کرده و در این روز مراسمی برای پاسداشت آمار برگزار نمایند. در نخستین

مراسمی که توسط این سازمان با حضور نمایندگان کشورها انجام شد، "بان کی مون" دبیرکل سازمان ملل در این مراسم سخنانی ایراد کرد که مهمترین قسمت‌های آن به شرح زیر است:

امروز برای اولین بار به عنوان روز جهانی آمار نامگذاری شده و توسط مجمع عمومی سازمان ملل نیز به دلیل اهمیت آمار در شکل دادن به ما جوامع ما به رسمیت شناخته شده است. آمار در زندگی مدرن نفوذ کرده است و پایه و اساس بسیاری از دولت‌ها، کسب و کار و تصمیم‌گیری‌ها در جامعه است. ارائه آمار و اطلاعات و بینش ما را در مورد روند نیروهایی که زندگی ما را تحت تاثیر قرار می‌دهد بسیار با اهمیت است. این آمارها توسط نظرسنجی‌ها و سرشماری از سه میلیارد نفر شرکت‌کننده در سرشماری نفوس و مسکن در سال جاری به دست آمده است. آمار به تنهایی قادر است برنامه‌ریزی مدارس، بیمارستان‌ها، جاده‌ها و بسیاری دیگر از مسایل را تحت تاثیر قرار دهد.

آمار از جمله ابزارهای حیاتی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی ما و تلاش برای دستیابی به اهداف توسعه هزاره است. ما برای توسعه موفق نیاز به گردآوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل آمار داریم تا سطح فقر، چگونگی دسترسی به آموزش و پرورش و بروز بیماری‌ها را مشخص کنیم. آمار یک ملاحظه واقعی در توجیه تقریباً هر جنبه‌ای از بودجه‌ها و برنامه‌ها است که قادر است نیاز کودکان گرسنه به غذا یا سرپناه و مراقبت‌های بهداشتی اضطراری برای قربانیان بلایای طبیعی را به ما نشان دهد.

کمیسیون آمار سازمان ملل متحد در سال 1947 تاسیس شده است. این کمیسیون تاکنون موفق شده روش‌ها، استانداردهای بین‌المللی و دستورالعمل‌های آماری را تقریباً در هر حوزه‌ای از آمار ایجاد کند. این یک نقش کلیدی در کمک به دولت‌ها برای تقویت گزارش‌های آماری است. و داده‌های قابل مقایسه بیشتر از قبل به صورت همیشگی در سراسر کشورها و مناطق در دسترس است.

فداکاری بسیاری از کارشناسان آمار را در انتشار گزارش‌های آماری ستایش می‌کنم. آن‌ها با دادن اطلاعات قابل اعتماد و بیطرف در مورد شهروندان جوامع در انجام یک خدمت عمومی و اساسی که مروج صلح و دموکراسی عمومی خود است؛ عمل می‌کنند. ارزش‌های اصلی آن‌ها، خدمات، صداقت و حرفه‌ای بودنشان سزاوار پشتیبانی کامل در تمام کشورها است. با این حال، در بسیاری از مناطق دیگر، به ویژه در اغلب کشورهای در حال توسعه نقطه ضعف خود را پیدا کرده‌اند، که نبود بودجه برای پرداخت حقوق، آموزش کارکنان و روش جمع‌آوری داده‌ها است. من در این اولین روز جهانی آمار جامعه جهانی و همه کشورها را که با سازمان ملل کار می‌کنند به فعالیت برای رفع نیازهای آماری خود تشویق می‌کنم. اجازه دهید همه ما به نقش مهم آمار در انجام مأموریت جهانی در خدمت توسعه و صلح است، اذعان کنیم³. (بان، کی مون، 2010)

نمونه دیگری که می‌توان آن را یک الگوواره مفهومی نامید، تلاشی است که برای تثبیت تفکر دانش آماری و سواد آماری در سطح جوامع و ملت‌ها توسط "موسسه بین‌المللی آمار" (ISI)⁴ در سال 1994 به منظور گسترش و ارتقاء مهارت‌های کمی در سراسر دنیا به ویژه در کشورهای توسعه‌یافته و در میان جوانان صورت گرفته است. این کوشش می‌تواند بیش از همه به خاطر ارتقاء دانش اعداد و کاربرد آن‌ها خصوصاً در زمینه آمار مفید باشد. این موسسه کمیته‌ای دارد با نام "کمیته مشورتی برنامه جهانی اعداد"⁵ این کمیته برنامه‌ای منسجم برای رسیدن به اهدافش تدوین کرده که شامل چندین طرح است که برخی از آن‌ها در حال اجرا است.

این تلاش‌ها نشانگر عزمی است که ملت‌ها و حکومت‌های جهان با هماهنگی و انسجام برای بالا بردن کیفیت فعالیت‌های آماری در پیش گرفته‌اند. مطالعه و مذاقه در این طرح‌ها که در نقاط مختلف جهان چه توسط حکومت‌ها و دولت‌ها یا چه توسط سازمان‌های جهانی صورت می‌گیرد به نوعی اهمیت موضوع مدیریت داده و آمار و اطلاعات را توسط جوامع و ملت‌های مختلف با شیوه‌های متنوعی با برنامه در حال اجرا است.

اهمیت و ضرورت پرداختن و تجزیه و تحلیل این تلاش‌ها که مانند زنجیره‌های ارزش به نوعی تشکیل دهنده اجزای الگو، طرح‌واره، انگاره‌ها یا مدل‌های ذهنی هستند؛ واقعیتی قابل لمس را پیش روی بشریت قرار می‌دهد و جهان را در موقعیتی

³ - http://unstats.un.org/unsd/wsd/docs/SecGen_LetterOnWSD_oct.pdf

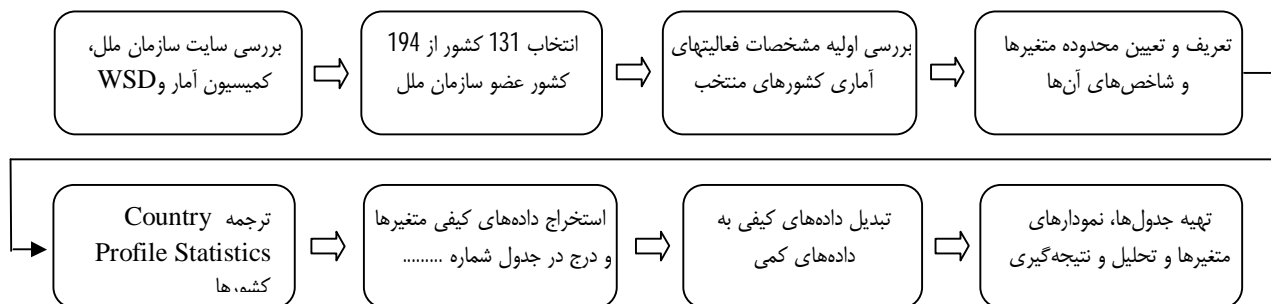
⁴ - International Statistical Institute (ISI)

⁵ - World Numeracy Program Advisory Committee

جدید به نمایش می‌گذارد. با یک نگاه کلی نگر به فعالیت‌های آماری کشورها با توجه به 21 متغیری که در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است، متوجه خواهیم شد که یکی از مهمترین دغدغه‌های انسان مدرن کنترل و مدیریت داده‌ها و آمارهایی است که با سرعتی سرسام‌آور تولید می‌شوند به همین دلیل این پژوهش به دنبال معرفی و تحلیل این موقعیت است که در این مقاله عنوان پارادایم مدیریت آمار به آن اطلاق شده است.

4 - روش‌شناسی پژوهش

برای انجام پژوهش حاضر، پژوهشگران براساس یک مدل مفهومی⁶، فرایندپهشت گامی را طراحی و سپس آن را به مرحله اجرا در آوردند که بشرح زیر است:

شکل شماره 2- مدل مفهومی پژوهش براساس فرایند هشت گامی

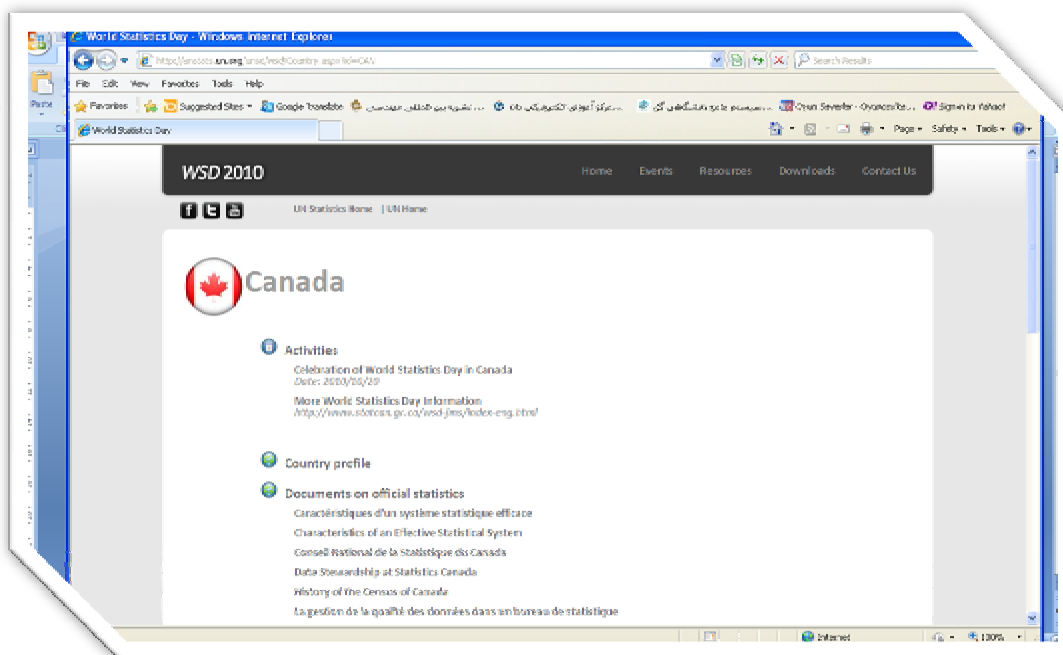
1-4- تشریح فرایند هشت گامی پژوهش

1-4-1-1- گام یکم - بررسی سایت سازمان ملل، کمیسیون آمار و WSD: پرتال (درگاه) پایگاه اطلاع رسانی سازمان ملل دارای چندین سایت اینترنتی اطلاع‌رسانی وابسته است که یکی از این پایگاه‌ها با نام "روز جهانی آمار (WSD)"⁷ به فعالیت-های آماری کشورهای عضو سازمان ملل می‌پردازد. در این سایت که با آدرس <http://unstats.un.org/unsd/wsd/Default.aspx> است به 194 کشور عضو، یک صفحه تعلق دارد که شامل وضعیت فعالیت‌های آماری آنهاست. شناسایی این سایت و بررسی اولیه در این گام انجام شده است.

1-4-1-2- گام دوم - انتخاب 131 کشور از 194 کشور عضو سازمان ملل: هرچند همه 194 کشور موجود در این سایت عضو سازمان ملل هستند، اما با بررسی‌های بیشتر 131 کشور آن از مهمترین کشورهای جهان هستند و کشورهایی که در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفتند را می‌توان نمونه‌ای از جامعه آماری جهانی قلمداد کرد، زیرا اثرگذارترین و معروفترین کشورهای جهان هستند.

1-4-1-3- گام سوم - بررسی اولیه مشخصات فعالیت‌های آماری کشورهای منتخب: با ورود به سایت اشاره شده در گام 1، بررسی اولیه‌ای روی مشخصات فعالیت‌های آماری کشورها برای پاسخ به این پرسش است که: آیا مشخصات موجود در صفحات کشورها می‌تواند برای وضعیت فعالیت‌های آماری کشورهای مورد مطالعه باشد؟ با بررسی‌های ابتدایی در مشخصات آماری 131 کشور به این پرسش پاسخ مثبت داده شد به همین دلیل پاسخ به این پرسش تکلیف گام بعدی را مشخص می‌کرد.

6- conceptual model
7-World Statistics Day

شکل شماره 3- نمونه صفحه اصلی هر کشور که به فعالیت‌های آماری لینک شده است

4-1-4- گام چهارم - تعریف متغیرها⁸، تعیین محدوده و شاخص‌های آن‌ها:

چون پژوهش حاضر از نوع توصیفی است، باید در این گام وضعیت پدیده را شناسایی و تبیین کرد و برای این کار نیازمند بررسی صفات و ویژگی‌ها و به عبارتی متغیرهای توصیفی موضوع مورد مطالعه یعنی فعالیت‌های آماری کشورها هستیم. زیرا با شناخت آن‌ها وضعیت مسئله روشن می‌شود؛ بنابراین براساس بررسی‌های اولیه و نیز مطالعه ادبیات پژوهش نسبت به تعریف و تعیین متغیرها و شاخص‌های آن‌ها اقدام شد. همچنین فهرستی از آن‌ها تهیه و در قالب یک مدل تجزیه‌ای و تفکیکی تدوین شد تا بدین وسیله راهنمای نظری پژوهش خود را تهیه نماییم. در گام چهارم 21 متغیر که وضعیت کل فعالیت‌های آماری یک کشور را نشان می‌دهد و قابلیت مقایسه با هم را دارند شناسایی، تعریف و براساس ماهیت هر یک شاخص‌های آن‌ها نیز تعیین شدند. که بشرح جدول زیر است:

جدول شماره 2- جدول تفکیکی تعیین متغیرها و شاخص‌ها

ردیف	عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها
1	وب سایت سازمان آمار	وب سایت دارد
		وب سایت ندارد
2	عنوان سازمان آماری	اداره
		آژانس
		آمار
		بخش
		خدمات
		دفتر
		سازمان
		کمیته
		گروه
		مرکز
		موسسه
		واحد

⁸ - Defining the variables

ردیف	عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها
3	جایگاه سازمان آمار در ساختار حکومت	وزارتخانه
		هیات
		زیر نظر وزارت اقتصاد یا دارایی
		زیر نظر رئیس جمهور و معاون
		زیر نظر نخست وزیر
		وزارت یا کمیسیون ملی برنامه ریزی
		وزیر آمار
		وزارت امور داخلی و ارتباطات
		تحت نظارت مجلس
		وزارت کشور
		وزارت تجارت و صنعت
		شورای عالی آمار
		دولت استانی
		نامشخص
4	ساختار سازمانی و مالی سازمان آماری	مستقل
		نیمه مستقل
		دارای دفاتر یا نمایندگی های منطقه ای در کشور
		ساختار متمرکز
		ساختار غیرمتمرکز
		اشاره به تعداد کارکنان در پروفایل
		بودجه دولتی
		بودجه دولتی و درآمد ناشی از فروش محصولات یا کمکهای مالی
5	برنامه سالیانه یا چند ساله	برنامه سالیانه
		برنامه استراتژیک
		برنامه 3 ساله
		برنامه 4 ساله
		برنامه 5 ساله
		برنامه 5 سال به بالا
		برنامه ملی جامع
		برنامه چند ساله عملیاتی
		برنامه بلندمدت
		برنامه سرشماری
		برنامه های ویژه
		نامشخص
		حاکمیتی، تولید، گردآوری، پردازش، تحلیل، انتشار
6	وظایف اصلی سازمان آماری	هماهنگی، سازماندهی سیستم های یکپارچه آماری، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری و نظرسنجی، حفاظت از آمارها و اسرار فردی، ایجاد نهادهای آماری، ترویج سواد و فرهنگ آماری
		سیاست گذاری، تهیه برنامه جامع، هماهنگی بین سازمانی، مشاوره (به دولت و بخش خصوصی)، همکاری های بین المللی، تعاریف و مفاهیم، طبقه بندی، آموزش، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری، نظرسنجی، آمار بخش خصوصی
		تولید، پردازش و انتشار و مدیریت داده های مکانی
		نامشخص
7	عنوان نخستین سازمان آماری ملی	دفتر آمار (مرکزی / دولتی / ملی)
		خدمات یا مرکز خدمات ملی آمار (مطالعات اقتصادی)
		اداره مرکزی آمار (ملی/فدرال/ سرشماری)
		آژانس یا کمیته مرکزی آمار
		موسسه یا سیستم ملی آمار
		آمار...
		مرکز یا بخش آمار...
		سازمان مرکزی آمار (هماهنگی)
		دفتر برنامه ریزی
		نامشخص

ردیف	عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها
8	سال تاسیس نخستین سازمان آماری ملی	پیش از 1850
		1850-1900
		1901-1910
		1911-1920
		1921-1930
		1931-1940
		1941-1950
		1951-1960
		1961-1970
		1971-1980
		1981-1990
		1991-2000
		2001-2012
		9
قانون (قانون اساسی/آمار/مقررات ملی/سرشماری/مجلس) فرمان (پادشاهی/سلطنتی/ریاست جمهوری/نخست وزیر) نامشخص		
10	سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری	پیش از 1850
		1850-1900
		1901-1910
		1911-1920
		1921-1930
		1931-1940
		1941-1950
		1951-1960
		1961-1970
		1971-1980
		1981-1990
		1991-2000
		2001-2012
		11
سایر سازمان‌ها (دولتی/دفا تر استانی/...)		
بانک مرکزی		
وزارت دارایی		
سازمان آماری یا مرکز اطلاعات بخش خصوصی نامشخص/ندارد		
12	تعداد نهادهای مشورتی آماری	کمیته ملی آمار
		شورای ملی آمار
		کمیسیون یا هیئت مشورتی آمار
		انجمن‌های مشورتی آماری
		گروه کاربران مشورتی
		نهاد مشورتی اشاره نشده
13	آخرین سرشماری	بیش از 1990
		1990-1995
		1996-2000
		2001-2005
		2006-2012
		ندارد/نامشخص
14	محرمانه بودن اطلاعات	براساس قانون اطمینان از محرمانه بودن

ردیف	عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها
		اطلاعات فردی با اهداف آماری و افراد مجاز اطلاعات منافع ملی تغییر / فروش اطلاعات در صورت اخذ موافقت کتبی از افراد ارائه اطلاعات بدون اشکال است در صورت عدم رعایت قانون محرمانگی جریمه نامشخص
15	زبان انتشار آمارهای رسمی	انگلیسی فرانسه اسپانیایی دوزبانه (عربی - انگلیسی) دوزبانه (فرانسه - انگلیسی) دو زبانه (سایر زبانها با انگلیسی) سه زبانه (سایر زبانها با انگلیسی) دوزبانه (فرانسه - عربی) فقط یک زبان غیر از انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی نامشخص
16	دسترسی به داده های اداری سازمانها	بر اساس قانون وجود دارد دسترسی نیست / تنها خود سازمان یا مرکز آمار دسترسی دارد دسترسی هست اما با مجوز سازمان آماری برخی از داده ها یا دسترسی محدود است نامشخص
17	چگونگی انتشار داده ها (کاغذ سی دی رام، وب سایت، پایگاه داده های آنلاین، بانک)	تمامی فرمتها CD وب سایت CD، کاغذ/ یا CD و وب سایت وب/ کاغذ/ CD یا رسانه کاغذ / وب سایت یا تنها کاغذ رسانه / پایگاه آنلاین داده (آنلاین/ پایگاه اطلاعاتی) / CD نامشخص
18	دسترسی پژوهشگران به ریز دادهها	دسترسی وجود دارد (با رمز عبور و پسورد) تنها برای پژوهشگران/ کسب مجوز از متولی آمار یا مراجع ذیصلاح/ پرداخت هزینه وب سایت ویژه با شرط حفظ محرمانگی نامشخص/خبر
19	انتشارات اصلی	تقویم انتشاراتی دارند تقویم انتشاراتی ندارند سالنامه بولتن و بروشور نشریات و مطبوعات (ارسال به مطبوعات/ اتاق ویژه خبرنگاران/...) چکیده آماری/ گزارش/ مقاله/ جزوه و سرهای زمانی وب یا درگاه آماری فصلنامه / ماهنامه کتابخانه آماری/ کتابچه های آماری تمامی فرمتها نامشخص
20	بزرگداشت روز آمار	دارد ندارد
21	کشورهای استثنای در برخی متغیرها	

5-1-4- گام پنجم- ترجمه محتوای صفحه مشخصات فعالیت‌های آماری کشورها (Country Profile Activities) (Statistics) در سایت اینترنتی WSD سازمان ملل.

شکل شماره 4- نمونه صفحه مشخصات فعالیت‌های آماری یک کشور Country Profile

6-1-4- گام ششم- استخراج داده‌های کیفی متغیرها و درج در "جدول ثبت شاخص‌های متغیرهای بیست و یک‌گانه وضعیت فعالیت‌های آماری کشورهای جهان". در گام ششم داده‌های متغیرها از Country Profile استخراج و در جدول‌هایی که به همین منظور طراحی شده است به صورت دسته‌بندی و طبقه‌بندی چیده شدند. به یک نمونه از این جدول‌ها در زیر اشاره شده است:

جدول شماره 3- نمونه جدول ثبت شاخص‌های متغیرهای بیست و یک‌گانه وضعیت فعالیت‌های آماری کشورهای جهان

ردیف	نام کشور	عنوان سازمان آماری	وب سایت	موقعیت در دولت	ساختار سازمانی و مالی	برنامه های آماری	وظایف اصلی	تاریخچه سازمان آماری
1	چک	دفتر آمار چک	دارد	- زیر نظر رئیس جمهور - مستقل است - در کابینه است	- گزارش به رئیس جمهور - بودجه دولتی - 7 شاخه دارد - با حکم رئیس جمهور نصب می‌شود	- برنامه سالیانه دارد - برنامه استراتژیک	- تولید - انتشار - آمارهای رسمی	1897 - دفتر آمار استانی
2	کره شمالی	اداره کل آمار کره	ندارد	-	-	-	-	-
3	شیلی	موسسه ملی آمار	دارد	وزارت توسعه اقتصادی	- غیرمتمرکز - 12 بخش - ساختار منطقه ای	- برنامه سرشماری 4 سال یک بار	- گردآوری - پردازش - تحلیل - حاکمیتی (قانون و دستورالعمل) - انتشار	1843 دفتر آمار تشکیل شده است
4	دانمارک	آمار دانمارک	دارد	وزارت امور اقتصاد	- غیرمتمرکز - بودجه ملی و درآمد کاربران - حاکمیتی - نهاد مستقل (تولید و انتشار و تصمیم‌گیری)	- برنامه سیاست انتشار - برنامه استراتژیک - برنامه سالانه	- سیاست‌گذاری - تولید، انتشار (اجتماعی و اقتصادی) - همکاری‌های بین‌المللی - سفارش - براسازمان‌های دولتی و خصوصی	1849 موسسه آمار دانمارک بر اساس قانون اساسی

ردیف	نام کشور	عنوان سازمان آماری	وب سایت	موقعیت در دولت	ساختار سازمانی و مالی	برنامه های آماری	وظایف اصلی	تاریخچه سازمان آماری
5	اکوادور	موسسه ملی آمار و سرشماری	دارد	زیر نظر وزارت اقتصاد و دارایی	متمرکز	- نظام ملی آمار	- تولید - انتشار - حاکمیتی - آمارهای رسمی	قانون 1878 دفتر مرکزی آمار اکوادور
6	مصر	آژانس مرکزی آمار و بسیج عمومی	دارد	وزارت توسعه اقتصادی	حاکمیتی	برنامه کار سالیانه	- حاکمیتی - یکی از مهم ترین سازمان های دولتی - تولید	فرمان 1964 آژانس مرکزی آمار
7	السالوادور	بخش آمار و سرشماری عمومی	دارد	گزارش به وزارت اقتصاد	- حاکمیتی - متمرکز - بودجه دولتی	- برنامه های کوتاه مدت - برنامه های بلندمدت - برای سرشماری	- تولید - هماهنگی - نیازسنجی	1881 دفتر مرکزی آمار

ادامه- جدول شماره 3- نمونه جدول ثبت شاخص های متغیرهای بیست گانه وضعیت فعالیت های آماری کشورهای جهان

ردیف	مبنای حقوقی	سایر تولیدکنندگان آمار	نهادهای مشورتی آماری	آخرین سرشماری	محرمانه بودن آمار	تنوع انتشار آمار	قالب انتشار	زبان انتشار	در دسترس بودن (داده های پژوهشی/ اداری)
1	- قانون 1995 - اساسنامه شورا	- وزارت خانه ها و سازمان ها - نهاد سیاست گذار - دفتر آمار چک	شورای آمار چک	2001	- براساس قانون 1995 - اطلاعات شخصی	- تقویم آماری - سالنامه آماری	- پایگاه داده	- انگلیسی - چک	- داده های عمومی در دسترس است - دسترسی پژوهشگران به داده های Micro data (تفصیلی)
2	-	-	-	2008	-	-	-	-	-
3	قانون آمار 1970	- وزارت بهداشت - آموزش و پرورش - کمیسیون ملی انرژی	کمیته ملی آمار	2002	بر اساس قانون حقوق طبیعی قانون 1970	- تقویم آماری - سالنامه آماری	- وب - کاغذ - CD	اسپانیایی	- داده های اداری در دسترس عمومی - داده های Micro data (تفصیلی) با رمز عبور و سپردن برای پژوهشگران
4	- قانون آمار - قانون اساسی	سایر سازمان های دولتی	کمیته مشورتی آمار	2012	- اطلاعات شخصی - اطلاعات دارایی و کسب و کار افراد - سالنامه آماری	- بانک اطلاعاتی - خبرنامه آماری - دانمارک - از طریق وب - سالنامه آماری	انواع مختلف و تعهد دولت برای انتشار آمار به هر طریق	- انگلیسی - دانمارکی	- موظف به انتشار داده های اداری برای عموم - براساس قانون Micro data در دسترس پژوهشگران است
5	قانون سیاست آماری	-	شورای ملی آمار و سرشماری	2001	اطلاعات شخصی افراد در قالب داده های عمومی آزاد و در قالب داده های شخصی ممنوع است	- کتابخانه آماری - تاکید بر وسایت - کتابخانه آمار	وب سایت	اسپانیایی	- داده های اداری در وب سایت عمومی - داده های پژوهشی در یک سایت جداگانه
6	فرمان ریاست جمهوری	تمامی وزارت خانه ها و سازمان های دولتی	کمیته مشورتی هماهنگی های آمار و برنامه ریزی	2006	منع افشای اطلاعات شخصی	- استاندارد انتشار SDDS رعایت می شود - تقویم انتشاراتی	- وب سایت - CD - پایگاه داده	- عربی - انگلیسی	- برخی از داده ها در دسترس است. - در دسترس بودن Microdata با عضویت سالیانه
7	-	- بانک مرکزی - سایر وزارتخانه ها	کمیته هماهنگی سیستم های آمار ملی	2007	مراقبت از آمار و اطمینان از محرمانه بودن آن	- گزارش های دوره ای - سالنامه	- سالنامه - بولتن - مقاله - کاغذ	اسپانیایی	- دسترسی به داده های اداری وجود ندارد - وب سایت ویژه برای پژوهشگران

7-1-4- گام هفتم- تبدیل داده های کیفی به داده های کمی: در این گام داده های کیفی که در جدول های گام ششم درج شده است به داده های کمی تبدیل شده و در جدول زیر بر اساس قاره ها ثبت شدند. در گام هفتم، چهار جدول یعنی برای هر قاره یک جدول طراحی شده است.⁹

⁹ - 2 کشور استرالیا و نیوزلند که در قاره اقیانوسیه قرار دارند به دلیل پایین بودن فراوانی تعداد کشورها در یک قاره، همچنین به دلیل شباهت بسیار زیاد فعالیت های آماری دو کشور به کشورهای اروپایی در کشورهای اروپایی ادغام شدند.

جدول شماره 4- تبدیل داده‌های کیفی به کمی کشورها در 4 قاره

ردیف	عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها					جمع کل
		آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا		
	تعداد کشورهای تحت مطالعه	47	35	30	19	131	
1	وب سایت دارد	45	35	29	19	128	
	وب سایت ندارد	2	0	1	0	3	
	جمع	47	37	30	19	131	
2	اداره	4	3	7	7	21	
	آژانس	1	1	3	5	10	
	آمار.....	2	18	2	3	25	
	بخش	5	4	3	12	24	
	خدمات	3	2	1	7	13	
	دفتر	16	29	17	9	71	
	سازمان	3	0	0	0	3	
	کمیته	4	2	0	0	6	
	گروه	3	0	0	2	5	
	مرکز	1	0	1	2	4	
	موسسه	2	8	14	16	40	
	واحد	0	1	0	0	1	
	وزارتخانه	4	0	1	1	6	
	هیات	1	0	0	0	1	
	جمع	49	68	46	44	207 عنوان	
3	زیر نظر وزارت اقتصاد یا دارایی	10	13	13	6	42	
	زیر نظر رئیس جمهور و معاون	10	8	4	7	29	
	زیر نظر نخست وزیر	9	8	0	0	17	
	وزارت یا کمیسیون ملی برنامه‌ریزی	9	0	9	3	21	
	وزیر آمار	0	1	1	0	2	
	وزارت امور داخلی و ارتباطات	2	0	0	0	2	
	تحت نظارت مجلس	1	2	0	0	3	
	وزارت کشور	1	2	0	0	3	
	وزارت تجارت و صنعت	1	0	0	0	1	
	شورای عالی آمار	0	1	0	0	1	
	دولت استانی	0	0	0	1	1	
	نامشخص	4	0	3	2	9	
		جمع	47	35	30	19	131
4	مستقل	4	16	5	1	26	
	نیمه مستقل	0	0	2	0	2	
	دارای دفاتر یا نمایندگی های منطقه ای در کشور	19	8	6	7	40	
	ساختار متمرکز	16	12	12	4	44	
	ساختار غیرمتمرکز	4	5	4	0	13	
	اشاره به تعداد کارکنان در پروفایل	4	7	2	8	21	
	بودجه دولتی	24	16	14	3	57	
	بودجه دولتی و درآمد ناشی از فروش محصولات یا کمکهای مالی	6	14	7	8	35	
	جمع	77	78	52	31	238	
5	برنامه سالیانه	28	16	19	8	71	
	برنامه استراتژیک	7	14	5	3	29	
	برنامه 3 ساله	2	3	3	1	9	
	برنامه 4 ساله	0	2	0	0	2	
	برنامه 5 ساله	7	6	9	0	22	
	برنامه 5 سال به بالا	3	1	1	0	5	
	برنامه ملی جامع	1	16	1	1	19	
	برنامه چند ساله عملیاتی	1	1	1	2	5	

ردیف	عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع کل
		برنامه بلندمدت	1	0	0	0	1
		برنامه سرشماری	5	2	4	5	16
		برنامه‌های ویژه	1	2	0	1	4
		نامشخص	7	0	6	7	20
		جمع	63	63	49	28	203
		حاکمیتی، تولید، گردآوری، پردازش، تحلیل، انتشار	21	18	16	15	70
		همه‌انگهی، سازماندهی سیستم‌های یکپارچه آماری، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری و نظرسنجی، حفاظت از آمارها و اسرار فردی، ایجاد نهادهای آماری، ترویج سواد و فرهنگ آماری	27	12	14	5	58
		سیاست‌گذاری، تهیه برنامه جامع، همه‌انگهی بین سازمانی، مشاوره (به دولت و بخش خصوصی)، همکاری‌های بین‌المللی، تعاریف و مفاهیم، طبقه‌بندی، آموزش، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری، نظرسنجی، آمار بخش خصوصی	18	13	4	3	38
		تولید، پردازش و انتشار و مدیریت داده‌های مکانی	4	1	1	1	7
		نامشخص	2	0	2	0	4
		جمع	72	44	37	24	177
		دفتر آمار (مرکزی / دولتی / ملی)	13	14	7	7	41
		خدمات یا مرکز خدمات ملی آمار (مطالعات اقتصادی)	0	3	1	0	4
		اداره مرکزی آمار (ملی / فدرال / سرشماری)	5	7	4	7	23
		آژانس یا کمیته مرکزی آمار	5	1	2	0	8
		موسسه یا سیستم ملی آمار	1	2	5	3	11
		آمار	1	4	0	0	5
		مرکز یا بخش آمار	8	1	1	2	12
		سازمان مرکزی آمار (همه‌انگهی)	3	0	0	0	3
		دفتر برنامه ریزی	1	0	2	0	3
		نامشخص	10	3	8	0	21
		جمع	47	35	30	19	131
		پیش از 1850	0	3	0	0	3
		1850-1900	2	10	0	7	19
		1901-1910	0	1	1	0	2
		1911-1920	3	3	0	2	8
		1921-1930	2	5	0	0	7
		1931-1940	3	1	1	0	5
		1941-1950	8	5	4	3	20
		1951-1960	4	0	4	1	9
		1961-1970	5	1	5	2	13
		1971-1980	6	0	2	1	9
		1981-1990	1	1	1	2	5
		1991-2000	4	3	3	0	10
		2001-2012	1	0	2	1	4
		اشاره نشده	8	2	7	0	17
		جمع	47	35	30	19	131
		قانون (قانون اساسی / آمار / مقررات ملی / سرشماری / مجلس)	28	32	17	14	91
		فرمان (پادشاهی / سلطنتی / ریاست جمهوری / نخست وزیری)	14	3	9	3	29
		نامشخص	5	0	4	2	11
		جمع	47	35	30	19	131
		پیش از 1850	2	0	1	2	5
		1850-1900	0	2	0	0	2
		1901-1910	0	1	0	0	1
		1911-1920	2	1	0	1	4
		1921-1930	1	0	0	0	1

ردیف	عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع کل
		1931-1940	1	2	0	0	3
		1941-1950	3	1	0	1	5
		1951-1960	4	0	2	2	8
		1961-1970	3	1	5	3	12
		1971-1980	10	1	3	3	17
		1981-1990	2	4	3	0	9
		1991-2000	11	16	7	5	39
		2001-2012	4	6	6	1	17
		ندارد	4	0	3	1	8
		جمع	47	35	30	19	131
		سایر سازمان‌ها (دولتی / دفاتر استانی)	35	29	22	12	98
		بانک مرکزی	13	14	13	6	46
		وزارت دارایی	4	2	3	3	12
		سازمان آماری یا مرکز اطلاعات	1	1	1	1	4
		بخش خصوصی	1	0	1	0	2
		نامشخص/ندارد	5	0	2	5	12
		جمع	59	46	42	27	174
		کمیته ملی آمار	7	21	30	4	62
		شورای ملی آمار	18	18	14	5	55
		کمیسیون یا هیئت مشورتی آمار	4	4	3	0	11
		انجمن‌های مشورتی آماری	0	3	1	1	5
		گروه کاربران مشورتی	0	3	0	3	6
		نهاد مشورتی	1	13	7	21	21
		اشاره نشده	21	1	1	7	30
		جمع	51	63	56	20	190
		بیش از 1990	1	1	0	0	2
		1990-1995	1	1	0	0	2
		1996-2000	8	4	4	3	19
		2001-2005	15	20	14	11	60
		2006-2012	19	8	10	5	42
		ندارد/نامشخص	3	1	2	0	6
		جمع	47	35	30	19	131
		براساس قانون اطمینان از محرمانه بودن	15	30	14	11	70
		اطلاعات فردی	30	27	17	8	82
		با اهداف آماری و افراد مجاز	8	12	5	3	28
		اطلاعات منافع ملی	2	0	0	0	2
		تغییر / فروش اطلاعات	4	0	3	1	8
		در صورت اخذ موافقت کتبی از افراد ارائه اطلاعات بدون اشکال است	0	1	1	0	2
		در صورت عدم رعایت قانون محرمانگی جریمه	0	1	1	0	2
		نامشخص	11	3	8	5	27
		جمع	70	74	49	28	221
		انگلیسی	9	1	10	1	21
		فرانسه	0	0	7	1	8
		اسپانیایی	0	1	1	13	15
		دوزبانه (عربی - انگلیسی)	9	0	2	0	11
		دوزبانه (فرانسه - انگلیسی)	0	2	2	1	5
		دو زبانه (سایر زبان‌ها با انگلیسی)	17	27	3	1	48
		سه زبانه (سایر زبانها با انگلیسی)	7	4	0	0	11
		دوزبانه (فرانسه - عربی)	0	0	2	0	2
		فقط یک زبان غیر از انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی	1	0	0	1	2
		نامشخص	4	0	3	1	8

ردیف	عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع کل
		جمع	47	35	30	19	131
16	دسترسی به داده های اداری سازمانها	براساس قانون وجود دارد	20	27	13	5	65
		دسترسی نیست / تنها خود سازمان یا مرکز آمار دسترسی دارد	9	0	1	1	11
		دسترسی هست اما با مجوز سازمان آماری	3	1	1	0	5
		برخی از داده ها یا دسترسی محدود است	5	2	6	5	18
		نامشخص	10	5	9	8	32
		جمع	47	35	30	19	131
17	چگونگی انتشار داده ها (کاغذ، سی دی رام، وب سایت، پایگاه داده های آنلاین، بانک)	تمامی فرمت ها	10	18	4	4	36
		CD	2	0	0	3	5
		وب سایت	7	1	8	6	22
		CD/کاغذ/ یا CD و وب سایت	13	6	6	3	28
		وب/کاغذ/CD یا رسانه	5	2	5	1	13
		کاغذ / وب سایت یا تنها کاغذ	2	4	0	1	7
		رسانه / پایگاه آنلاین داده (آنلاین/پایگاه اطلاعاتی) / CD	2	9	3	2	16
		نامشخص	6	1	6	1	14
		جمع	47	41	32	21	141
18	دسترسی پژوهش - گران به ریز داده ها	دسترسی وجود دارد (یا رمز عبور و پسورد/تنها برای پژوهشگران/کسب مجوز از متولی آمار یا مراجع ذیصلاح/پرداخت هزینه)	22	25	12	7	66
		وب سایت ویژه	0	2	0	2	4
		با شرط حفظ محرمانگی دسترسی وجود دارد	8	6	7	8	29
		نامشخص/خبر	17	2	11	2	32
		جمع	47	35	30	19	131
19	انتشارات اصلی	تقویم انتشاراتی دارند	17	26	12	10	65
		تقویم انتشاراتی ندارند	5	0	7	2	14
		سالنامه	29	22	16	10	77
		بولتن و بروشور	9	8	4	1	22
		نشریات و مطبوعات (ارسال به مطبوعات/ اتاق ویژه خبرنگاران/...)	15	19	2	9	45
		چکیده آماری / گزارش / مقاله / جزوه و سرهای زمانی	8	4	3	1	16
		وب یا درگاه آماری	11	18	8	5	42
		فصلنامه / ماهنامه	9	9	7	3	28
		کتابخانه آماری / کتابچه های آماری	3	7	1	1	12
		تمامی فرمت ها	0	3	1	0	4
		نامشخص	15	2	7	6	30
				جمع	121	118	68
20	بزرگداشت روز آمار	برگزار می کنند	18	14	49	22	103
		تعداد کل کشورها					193

8-1-4- گام هشتم - تهیه و طراحی جدولها، نمودارها، تحلیل و نتیجه گیری: در این گام که گام نهایی در مدل مفهومی پژوهش است، جدولهای هر متغیر همراه با نمودارهای آنها طراحی شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که در فصل سوم به صورت تفصیلی مورد بررسی قرار می گیرند و تشریح می شوند.

فصل دوم

ادبیات پژوهش و تعریف متغیرها

1 - پارادایم چیست؟

پارادایم همان طرح‌واره یا الگوواره است که به زبان یونانی پارازیگما (paradeigma) به آن اطلاق می‌شود. پارادایم، الگوی مسلط و چارچوب ذهنی، فکری و فرهنگی است که مجموعه‌ای از الگوها و نظریه‌ها را برای یک گروه یا یک جامعه شکل می‌دهد.

پارادایم، اصطلاحی است که در فلسفه علم به کار گرفته می‌شود و مقصود از آن، اصولی است که بر بینش ما نسبت به چیزها و جهان حاکم است. علاوه بر این معنای عام (منشاء اصول و مقررات)، معنای اخص آن «سرمشق» است. [1] نظریه پارادایم یکی از مهم‌ترین نظریات "توماس ساموئل کوهن"¹⁰ و حتی چند دهه اخیر درباره علم است که پس از طرح آن در کتاب "ساختار انقلاب‌های علمی"¹¹ در حوزه‌های مختلف علوم انسانی و اجتماعی مورد استفاده قرار گرفت. به عقیده کوهن خصوصیتی که علم را از غیر علم متمایز می‌سازد، وجود پارادایمی است که یک سنت علم عادی را حفظ کرده و استمرار می‌بخشد. بر این اساس مکانیک نیوتنی، یک علم به حساب می‌آید، اما جامعه‌شناسی به دلیل فقدان یک پارادایم هدایت‌کننده فعالیت‌های علمی، نمی‌تواند به منزله علم شناخته شود.

ژول آرتور بارکر¹²، نویسنده و آینده‌پژوه نیز پارادایم را مجموعه‌ای از قواعد می‌داند که محدوده‌ای را مشخص کرده و به شما نشان می‌دهد که برای موفقیت در داخل این محدوده چگونه باید رفتار کنید. پارادایم الگویی برای چگونگی حل مسایل ارائه می‌دهد. او نخستین کسی است که مفهوم تغییر پارادایم‌ها را به دنیای کسب‌وکار معرفی کرد. او کشف کرد مفهوم پارادایم که تا آن زمان تنها در مباحث علمی به کار برده می‌شد، می‌تواند دگرگونی‌های انقلابی در تمام جنبه‌های زندگی بشر را توضیح دهد.

در نظریه کوهن تعریف دقیقی از این اصطلاح ارائه نشده است و به نحوی مبهم و در تعابیری متفاوت آن را به کار برده است؛ به طوری که "مارگرت ماسترمن" بیش از 21 معنا برای پارادایم در آثار کوهن شناسایی کرده است. به عقیده کوهن پارادایم مجموعه ویژه‌ای از مفاهیم، باورها، پیش‌پندارها، نظریه‌ها، قوانین، ابزارهای اندازه‌گیری و نحوه به‌کارگیری آنها، قواعد و موازین روش‌شناختی و معرفت‌شناختی و بالاخره مجموعه‌ای از تعهدات متافیزیکی و دستورات عمل‌های شبه اخلاقی جامعه علمی است که به دانشمندان می‌گوید چه چیزی مسئله است و باید برای یافتن پاسخی برای آن به جست و جو پردازند و این پاسخ‌ها باید در قالب کدامین مفاهیم و اصطلاحات صورت‌بندی شود و با کدام اصول و نظریه‌ها هماهنگی داشته باشد تا پژوهش آن‌ها منجر به رشد ثمر بخش علم عادی شود.

¹⁰- Thomas Samuel Kuhn (1996 درگذشته 17 ژوئن 1922 - زاده 18 ژوئیه 1922) فیلسوف و فیزیکدان آمریکایی

¹¹- The Structure of Scientific Revolutions

¹²- Jules Arthur Barker

مطابق تعریف کوهن، در هر دوره‌ای از تاریخ علم، یک جریان منسجم و یکپارچه که از اصول و قوانین علمی نزدیک به هم بهره می‌برند، حاکم بر فضای علمی آن دوره است و هرگاه این جریان منسجم به هر دلیلی توانایی خود را در تبیین و پاسخگویی به مسائل جدید و مستحده علمی از دست بدهد، پارادایم دیگری که توانسته است مدل منسجم و کاملی برای تبیین و توجیه نظام مند مسائل علمی ارائه کند، جایگزین آن خواهد شد. برای نمونه فیزیک ارسطو به لحاظ ناتوانی از درک و فهم مسائل جدید فیزیکی جای خود را به فیزیک نیوتنی داد. [2]

با توجه به وجود پارادایم در علم عادی، دانشمندی که در جامعه علمی خاصی مشغول به کارند، برای کاوش علمی از قوانین و موازین یکسانی استفاده می‌کنند و همین امر فعالیت‌های آن‌ها را هماهنگ می‌کند. لازم به ذکر است نقش پارادایم در پژوهش‌های علمی فراتر از نقش اجزایش بوده و حکم واحد یکپارچه را دارد که نقش آن را نمی‌توان با تحویل به اجزاء سازنده‌اش دریافت. اصول و قواعد یک پارادایم نه به صورت مجرد، مدون و مصرح، بلکه در حین آموزش و به صورت غیر مستقیم از طریق کلاس‌های درس و آزمایشگاه‌ها به عنوان یک سنت تربیتی فرا گرفته می‌شود.

نکته مهم در رویکرد پارادایمی به علوم، خاصیت غیر انباشتگی علم است که نشان می‌دهد که در هر پارادایم صرفاً یک سری قضایای علمی مرتبط با هم هستند که به صورت یک الگوی تبیین مورد استفاده دانشمندان قرار می‌گیرد و در پارادایم بعدی همه چیز دوباره از صفر شروع می‌شود و ملاک قدرت و ضعف یک جریان و نظریه علمی صرفاً توان توجیه مسائل و پدیده‌های علمی است. [3]

اما در پایان پژوهش پس از تحلیل نمودارها تعریفی از پارادایم مدیریت آمار خواهیم داد و موقعیتی که جهان در فعالیت‌های آماری با آن روبه‌رو است را تشریح خواهیم کرد.

2 - روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

روش پژوهش استفاده شده، توصیفی و از نوع کتابخانه‌ای است که با تعریف و شناسایی 21 متغیر یا شاخص مهم و اثرگذار بر فعالیت‌های آماری حکومت‌ها و استخراج اطلاعات لازم، درصدد است تا الگوها و مدل‌های ذهنی حاکم بر فعالیت‌های آماری را کشف و تحلیل نماید. این 21 متغیر عبارتند از: عنوان سازمان آماری، وجود وب سایت، موقعیت در دولت، ساختار سازمانی و مالی، برنامه چندساله یا سالیانه، وظایف اصلی، تاریخ اولین سازمان آماری، عنوان اولین سازمان آماری، عنوان مبنای حقوقی، سال مبنای حقوقی، سایر تولیدکنندگان آمار، نهادهای مشورتی آماری، گردآوری داده‌ها (آخرین سرشماری)، دسترسی به داده‌های اداری، محرمانه بودن داده‌ها، تنوع انتشار، زبان انتشار، قالب انتشار، در دسترس بودن داده‌ها برای پژوهش‌گران و برگزاری مراسم روز آمار.

2-1- روش گردآوری داده‌ها

روش پژوهش حاضر توصیفی - کتابخانه‌ای و هدف آن توصیف وضعیت فعالیت‌های آماری 131 کشور جهان است و آنچه را که کشورها در فعالیت‌های آماری انجام می‌دهند توصیف می‌کند. این نوع پژوهش شامل توصیف، ثبت و تجزیه و تحلیل شرایط موجود کشورها و چگونگی برخورد آن‌ها با مدیریت آمار است. در این نوع پژوهش سعی می‌شود تا روابط میان عوامل (متغیرهای) دست‌کاری نشده کشف شود. اجرای پژوهش توصیفی می‌تواند برای شناخت بیشتر شرایط موجود یا یاری دادن به فرایند تصمیم‌گیری باشد. گردآوری داده‌ها با مراجعه به سایت اینترنتی (پایگاه اطلاع‌رسانی) سازمان آماری کشورهای مورد پژوهش، سایت اینترنتی کمیسیون آمار سازمان ملل و سایت اینترنتی WSD استخراج و طبق فرایند هشت

گامی تشریح شده در صفحات گذشته در جداول طراحی شده ثبت و سپس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. اصلی‌ترین روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش، استفاده و بهره‌گیری از اطلاعات موجود در سایت‌های مذکور بود.

2-2- پردازش و تفسیر داده‌ها

پس از آن که داده‌ها گردآوری و در جداول ثبت شد، باید آن‌ها را پردازش و تفسیر کرد که برای بالا بردن دقت در ثبت و انتقال داده‌ها در سه مرحله مشخص انجام گرفت:

- کنترل کیفیت داده‌ها
- تفکیک داده‌ها
- پردازش داده‌ها

2-3- تعریف عملیاتی متغیرها:

1- **عناوین سازمان آماری کشورها:** منظور از عنوان سازمان آماری نام سازمان آماری کشورهای مورد بررسی است که این متغیر می‌تواند اهمیت آن را در یک کشور نشان دهد. هر یک از عنوان‌های متفاوت سازمان‌های آماری مانند، دفتر، وزارت‌خانه، مرکز، اداره کل و... بیانگر جایگاه و اهمیت آن سازمان یا به نوعی اهمیت و جایگاه فعالیت‌های آماری در یک کشور است. کشورهای مورد مطالعه این متغیر 193 کشور عضو سازمان ملل متحد هستند که در وب سایت WSD دارای مشخصات آماری هستند و به دلیل اهمیت این متغیر تمامی کشورها بررسی شدند. متغیر حاضر دارای 14 شاخص است. (اداره / آژانس / آمار... / بخش / خدمات / دفتر / سازمان / کمیته / گروه / مرکز / موسسه / واحد / وزارتخانه / هیات)

2- **وب سایت سازمان آمار:** دارا بودن سایت سازمان آماری تنها مربوط به آن سازمان نیست، بلکه بیانگر این موضوع است که یک کشور برای ارایه آمارهای رسمی خود در تمامی زمینه‌ها دارای پرتال آماری (درگاه آماری) است و این موضوع نشان می‌دهد که در حوزه اشاعه، انتشار و ارایه آمارهای رسمی به مخاطبان و مردم جامعه در چه درجه از اهمیت برخوردار است. این متغیر با 2 شاخص تعریف می‌شود (دارد/ ندارد)

3- **جایگاه سازمان آمار در ساختار دولت یا حکومت:** این که سازمان آماری دارای چه جایگاهی در ساختار حکومت کشورها است نشان از اهمیت آمار و مدیریت آمار در آن کشور دارد. باید مشخص شود که نقش سازمان‌های آماری دارای چه میزان از قدرت و نفوذ بیشتر در دولت است و چه روابطی با بالاترین مقام اجرایی آن کشور دارد. آیا خط گزارش‌دهی به او مستقیم است؟ یا با واسطه‌ای زیر نظر پارلمان است؟ یا زیر نظر یک سازمان دیگر؟ هر کدام از این جایگاه‌ها می‌تواند در نقش و میزان اثر گذاری سازمان آماری یا فعالیت‌های آماری در یک کشور مؤثر باشد. این متغیر دارای 12 شاخص است که عبارتند از: (زیر نظر وزارت اقتصاد یا دارایی / زیر نظر رییس جمهور و معاون / زیر نظر نخست وزیر / وزارت یا کمیسیون ملی برنامه‌ریزی / وزیر آمار / وزارت امور داخلی و ارتباطات / تحت نظارت مجلس / وزارت کشور / وزارت تجارت و صنعت / شورای عالی آمار / دولت استانی / نامشخص)

4- **ساختار سازمانی و مالی سازمان آماری:** در این متغیر وضعیت سازمان‌های آماری از ساختار سازمانی آنان روشن می‌شود. اینکه سازمان‌های آماری دارای چه نوع رویکردی به ساختارشان مانند، تمرکزگرایی یا غیرمتمرکزانه، مستقل یا غیر مستقل دارند، می‌تواند دارای اهمیت باشد.

متغیرهای زیادی را به‌عنوان ابعاد ساختار سازمانی نام برده‌اند، از آن جمله می‌توان به اجزای اداری، استقلال، تمرکز، عدم تمرکز، پیچیدگی، تفویض اختیار، تفکیک و... اشاره کرد. از بین این عوامل، اغلب دانشمندان بر سه بعد پیچیدگی، رسمیت و تمرکز به‌عنوان ابعاد اصلی سازمان اتفاق نظر دارند و معتقدند که به‌نوعی دیگر ابعاد ساختار سازمانی را دربرمی‌گیرند. [4]

تمرکز¹³ در سلسله مراتب اختیارات، به آن سطح از اختیارات گفته می‌شود، که قدرت تصمیم‌گیری دارد. هنگامی که تصمیم در رده‌های بالای سازمانی گرفته شود، آن سازمان را متمرکز می‌نامند. هنگامی که تصمیم‌گیری‌ها به سطوح پایین‌تر سازمان واگذار گردد، سازمان را غیرمتمرکز می‌گویند. [5]

با این حال آگاهی به این موارد در شناخت کیفیت فعالیت‌های آماری یا به نوعی می‌تواند برآیند کیفیت آمارهای رسمی یک کشور نیز باشد این متغیر دارای شاخص‌های زیر است: (مستقل/ نیمه مستقل/ دارای دفاتر یا نمایندگی‌های منطقه‌ای در کشور/ ساختار متمرکز/ ساختار غیرمتمرکز/ ذکر تعداد کارکنان/ بودجه دولتی/ بودجه دولتی و درآمد ناشی از فروش محصولات یا کمک‌های مالی/ کمک‌های مالی اتحادیه اروپا)

5- **برنامه سالیانه یا چند ساله:** انواع برنامه‌های آماری در یک کشور نشان از اهمیت آمار و فعالیت‌های آماری دارد. داشتن برنامه تدوین شده در هر سازمانی جریان مستمری از تصمیم‌های سیستماتیک است که با در دست داشتن بهترین اطلاعات نسبت به آینده به مرحله اجرا در می‌آید. (پیتردراکر، Management:Tasks Responsibilities, Practices (1974)

در برخی از کشورها افزون بر برنامه‌های سالیانه، نظام‌های جامعه آماری یا برنامه‌های استراتژیک در فعالیت‌های آماری نشان از عمق اثرگذاری و اهمیت فعالیت‌های آمار است. این متغیر دارای 13 شاخص است که عبارتند از: (برنامه سالیانه/ برنامه استراتژیک/ برنامه 3 ساله/ برنامه 4 ساله/ برنامه 5 ساله/ برنامه 5 سال به بالا/ برنامه ملی/ برنامه جامع/ برنامه چند ساله عملیاتی/ برنامه بلندمدت/ برنامه سرشماری/ برنامه‌های ویژه/ نامشخص)

6- **وظایف اصلی سازمان آماری:** این یکی از مهمترین و شاید سخت‌ترین متغیرهای مورد مطالعه از نظر تفکیک شاخص‌ها و تصمیم‌گیری در این مورد بود. پژوهشگران پس از بررسی این متغیر به این نتیجه رسیدند که متغیر مورد نظر را به صورت شاخص‌هایی که بیانگر وظایف کلی یک سازمان است و نشان از وضعیت سازمان آماری از نقطه نظر شرح وظایف است؛ را مورد بررسی قرار دهند. با مطالعه این متغیر خوانندگان مقاله پی خواهند برد که سازمان آماری چه کشورهایی به عنوان مثال رویکردی حاکمیتی یا هماهنگی و نظارت بر فعالیت‌های آماری دارند یا در چه کشورهایی وظایف تصدی‌گری و عملیاتی بیشتر برای سازمان آماری اهمیت دارد. این متغیر دارای 6 شاخص است که عبارتند از: (حاکمیتی، تولید، گردآوری، پردازش، تحلیل، انتشار/ هماهنگی، سازماندهی سیستم‌های یکپارچه آماری، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری و نظرسنجی، حفاظت از آمارها و اسرار فردی، ایجاد نهادهای آماری، ترویج سواد و فرهنگ آماری/ سیاست‌گذاری، تهیه برنامه جامع، هماهنگی بین سازمانی، مشاوره (به دولت و بخش خصوصی)، همکاری‌های بین‌المللی، تعاریف و مفاهیم، طبقه‌بندی، آموزش، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری، نظرسنجی، آمار بخش خصوصی/ تولید، پردازش و انتشار و مدیریت داده‌های مکانی/ نامشخص)

¹³- Centralization

7- **عنوان نخستین سازمان آماری ملی:** عنوان نخستین سازمان آماری از این جهت اهمیت دارد که خوانندگان درک کنند که کشورها برای انتخاب عنوان نخستین سازمان آماری خود چه رویکردی را در زمان‌های متفاوت بیشتر مورد توجه قرار داده‌اند. این متغیر دارای 10 شاخص است که عبارتند از: (دفتر آمار (مرکزی/دولتی/ملی)/خدمات یا مرکز خدمات ملی آمار (مطالعات اقتصادی)/اداره مرکزی آمار (ملی/فدرال/سرشماری)/آژانس یا کمیته مرکزی آمار/موسسه یا سیستم ملی آمار/آمار.../مرکز یا بخش آمار... (دولتی سازمان مرکزی آمار (هماهنگی)/دفتر برنامه‌ریزی/نامشخص)

8- **سال تاسیس نخستین سازمان آماری ملی:** بررسی سابقه تاریخی وجود سازمان‌های آماری ملی در کشورها کمک می‌کند تا خوانندگان عمق اهمیت به آمار را در کشورهای مورد مطالعه مورد توجه قرار دهد. این متغیر رویکرد کشورها در مواجهه با آمار نسبت به واحد زمان وجود نخستین سازمان آماری را نشان می‌دهد. ابعاد زمانی این متغیر از بیش از سال 1850 تا سال 2012 یعنی سال انجام این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است. که برای تعیین شاخص‌ها، آن را براساس دهه تقسیم کرده‌ایم. متغیر حاضر دارای 14 شاخص است که عبارتند از: (پیش از 1850 / 1850-1900 / 1901-1910 / 1911-1920 / 1921-1930 / 1931-1940 / 1941-1950 / 1951-1960 / 1961-1970 / 1971-1980 / 1981-1990 / 1991-2000 / 2001-2012 / اشاره نشده)

9- **نوع مبنای حقوقی سازمان آماری:** آیا فعالیت‌های آماری یا وجود سازمان آمار در یک کشور از پشتوانه حقوقی و قانونی برخوردار است؟ مبنای حقوقی برای وجود سازمان‌هایی که وظایفشان ماهیتاً "دارای چالش‌های فراوانی است، تا چه اندازه برای بقا و ادامه مناسب حیات این گونه سازمان‌ها اهمیت دارد؟. پاسخ به این پرسش‌ها در بررسی این متغیر مورد توجه قرار گرفته است و خوانندگان پس از مطالعه این بخش می‌توانند دریابند که مبنای حقوقی این نوع سازمان‌ها در کشورهای مختلف از چه جایگاهی برخوردار است. این متغیر دارای 3 شاخص اصلی است: (قانون (قانون اساسی، آمار، مقررات ملی، سرشماری، مجلس)/فرمان (پادشاهی، سلطنتی، ریاست جمهوری، نخست وزیری)/نامشخص)

10- **سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری:** این متغیر نشان می‌دهد که سابقه نخستین قانون‌ها یا فرمان‌های حکومتی در جهان مدرن از چه سالی آغاز شده است. در این متغیر سابقه تصویب قانون آماری یا اعلام رسمی فرمان‌های آماری از نظر سابقه تاریخی در دو سده اخیر مورد توجه قرار گرفته است. متغیر حاضر دارای 14 شاخص است: (پیش از 1850 / 1850-1900 / 1901-1910 / 1911-1920 / 1921-1930 / 1931-1940 / 1941-1950 / 1951-1960 / 1961-1970 / 1971-1980 / 1981-1990 / 1991-2000 / 2001-2012 / اشاره نشده)

11- **سایر تولیدکنندگان آمار:** آیا تنها سازمان‌های آماری در یک کشور وظیفه تولید آمار دارند یا سازمان‌های دیگر نیز می‌توانند نسبت به تولید و انتشار داده و آمار اقدام نمایند؟ کشورها چه رویکردی را در این متغیر اتخاذ کرده‌اند؟ پس از سازمان آماری کدام سازمان یا سازمان‌ها بیشترین تمایل را در تولید داده و آمار دارند. بررسی این متغیر پاسخ به پرسش‌های مذکور را می‌دهد. این متغیر دارای 6 شاخص است: (سایر سازمان‌ها (دولتی، دفاتر استانی/...)/بانک مرکزی/وزارت دارایی/سازمان آماری یا مرکز اطلاعات/بخش خصوصی/نامشخص)

12- **نهادهای مشورتی آماری:** مهمترین موضوع در تولید و انتشار و پردازش داده و آمار در یک کشور پیچیده بودن فرایندهای آن است. نه تنها تولید، بلکه هر نوع فعالیت آماری مانند ارتقای فرهنگ و سواد آماری نیز از جمله مسایل مهم و پیچیده‌ای هستند که ابعاد وسیعی از جامعه را در بر می‌گیرند. به طور معمول کشورهایی در این گونه مسایل موفق بودند که توانسته‌اند از نهادهای مشورتی و انجمن‌ها و شوراهای یاری بگیرند. به همین دلیل وجود چنین نهادهایی در فعالیتهای آماری به پویایی آن کمک می‌کند و بررسی این متغیر بسیار دارای اهمیت است. این که یک کشور تا چه اندازه از نهادهای مشورتی استفاده می‌کند موضوعی است که پاسخ به آن را می‌توان در پژوهش این متغیر یافت که دارای 7 شاخص است که عبارتند از: (کمیت ملی آمار/ شورای ملی آمار/ کمیسیون یا هیئت مشورتی آمار/ انجمن‌های مشورتی آماری/ گروه کاربران مشورتی/ نهاد مشورتی/ اشاره نشده)

13- **آخرین سرشماری:** به طور معمول سرشماری یکی از مهمترین روش‌های تولید داده و آمار است که سابقه‌ای دیرینه دارد. کشورهای مختلف با وجود این که سایر روش‌های تولید آمار مانند روش نمونه‌گیری یا روش ثبتی که محصول جهان مدرن هستند نیز وجود دارد اما از این روش آمار بیشترین استفاده را می‌کنند. تاریخ آخرین سرشماری در کشورها نشان دهنده اهمیت این نوع روش است. متغیر حاضر 6 شاخص دارد: (پیش از 1990/ 1995-1990/ 2000-1996/ 2005-2001/ 2006-2012 ندارد یا نامشخص)

14- **محرمانه بودن اطلاعات:** اداره آمار سازمان ملل در سال 1993 ده اصل آماری را تدوین و به کمیسیون آمار این سازمان تحویل داد. این کمیسیون پس از بررسی‌های لازم آن‌ها را با عنوان "اصول بنیادی آمارهای رسمی" در سال 1994 به تصویب رساند. در این ده اصل تاکید سازمان ملل بر رعایت موازین اخلاقی و منطقی بر پایه راستی و اعتماد است. این ده اصل در واقع چشم‌انداز شفافیت در چگونگی کیفیت تولید و اشاعه آمار در هر کشور را فراروی تمامی دست‌اندرکاران فعالیت‌های آماری می‌گذارد که اصل 6 از اصول مهم آن با عنوان حفظ محرمانگی تاکید بر عدم افشای اطلاعاتی است که ماهیتی محرمانه دارد. در این اصل آمده است که: "هیچ سازمان یا موسسه‌ی آماری نمی‌تواند اطلاعات محرمانه و شخصی افراد را در اختیار عموم قرار دهد و این اطلاعات باید به صورت محرمانه نگهداری و ذخیره شوند. سازمان‌های مسئول باید تمهیدات لازم برای امنیت اطلاعات را در نظر بگیرند".

برهمن اساس کشورها نیز در قوانین داخلی خود به دلیل اهمیت این موضوع، مقرراتی برای عدم افشای اطلاعات شخصی افراد تهیه و اجرا می‌کنند. این متغیر نشان می‌دهد که تا چه اندازه رویکرد حفظ محرمانگی اطلاعات برای جوامع در جهان مدرن اهمیت دارد. رویکرد حاضر دارای 8 شاخص است: (براساس قانون اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات/ اطلاعات فردی/ با اهداف آماری و افراد مجاز/ اطلاعات منافع ملی/ تغییر یا فروش اطلاعات/ نامشخص/ در صورت اخذ موافقت کتبی از افراد ارائه اطلاعات بدون اشکال است/ در صورت عدم رعایت قانون محرمانگی جریمه دارد).

15- **زبان انتشار آمارهای رسمی:** مهم‌ترین زبان انتشار آمارهای رسمی در جهان کدام زبان‌ها هستند؟ کشورها با چند زبان آمارهای رسمی خود را برای کاربران داخل و خارج از کشور آمارهای رسمی خود را منتشر می‌کنند. پراکندگی و تنوع زبان‌های انتشار آمار در جهان موقعیت و اهمیت در دسترس بودن آمار را نشان می‌دهد. این متغیر دارای 10 شاخص است که عبارتند از: (انگلیسی/ فرانسه/ اسپانیایی/ دوزبانه (عربی - انگلیسی)/ دوزبانه (فرانسه -

انگلیسی)/ دو زبانه(سایر زبان‌ها با انگلیسی)/ سه زبانه (سایر زبان‌ها با انگلیسی/ دوزبانه (فرانسه - عربی)/ فقط یک زبان غیر از انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی/ نامشخص)

16- دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها: داده‌های اداری سازمان‌ها همواره مورد توجه مردم و پژوهشگران بوده است. بنابراین چگونگی و کیفیت در دسترس بودنشان از دغدغه‌های مهم مخاطبان آنها است. در برخی از کشورها که در نمودارهای این پژوهش نشان داده شده است. الزامات قانونی برای ارایه داده‌های موجود توسط سازمان‌ها و ادارات وجود دارد. مطالعه بر روی این متغیر وضعیت دسترسی به آمارهای سازمان‌ها را نشان می‌دهد. این متغیر دارای 5 شاخص است: (براساس قانون دسترسی وجود دارد/ دسترسی نیست یا تنها خود سازمان یا مرکز آمار دسترسی دارد/ دسترسی هست اما با مجوز سازمان آماری/ برخی از داده‌ها یا دسترسی محدود است/ نامشخص)

17- چگونگی انتشار داده‌ها (کاغذ، سی دی رام، وب سایت، پایگاه داده‌های آنلاین، بانک اطلاعاتی): این متغیر بیانگر تنوع و گستردگی انتشار آمارهای رسمی یک کشور با فرمت‌های مختلف اطلاع‌رسانی است. اینکه چه کشورهایی از تمام ظرفیت‌های اطلاع‌رسانی برای ارایه آمار به مخاطبان استفاده می‌کنند، موضوعی است که در فرایند تولید داده و آمار از جایگاه مهمی برخوردار است. مخاطبان و کاربران دارای گروه‌های مختلف هستند و از منظر امکانات و نحوه دسترسی به داده‌ها با هم متفاوتند، به همین دلیل سازمان آماری باید توانایی اطلاع‌رسانی به فرمت‌های مختلف را برای برآورده کردن نیاز مخاطبان داشته باشد. تجزیه و تحلیل این متغیر نشانگر وضعیت کشورها در زمینه استفاده از تمامی امکانات اطلاع‌رسانی و اشاعه آمار به کاربران است که دارای 8 شاخص است: (تمامی فرمت‌ها / CD / وب سایت / کاغذ-CD یا وب سایت - CD / وب، کاغذ، CD یا رسانه / کاغذ، وب سایت یا تنها کاغذ/ رسانه، پایگاه آنلاین داده(آنلاین، پایگاه اطلاعاتی)، CD/ نامشخص)

18- دسترسی به داده‌های پژوهشی: ابزار و مصالح اصلی پژوهشگران در هر کشوری داده و آمارهایی است که توسط سازمان‌ها تولید می‌شود. تا داده و آمار به آسانی در اختیار این گروه مهم از مخاطبان داده و آمار قرار نگیرد نمی‌توان انتظار انجام تحقیقات مناسب را از آنها داشت. به همین دلیل چگونگی دسترسی پژوهشگران به داده‌ها یکی از شاخص‌های مهم در کیفیت انتشار آمار یک کشور است. این متغیر دارای 4 شاخص است که عبارتند از: دسترسی وجود دارد (با رمز عبور و پسورد، با کسب مجوز از متولی آمار یا مراجع ذیصلاح، با پرداخت هزینه)/ وب سایت ویژه برای پژوهشگران وجود دارد/ با شرط حفظ محرمانگی دسترسی وجود دارد/ دسترسی وجود ندارد/ نامشخص/خبر

19- انتشارات اصلی: قالب انتشار آمارهای رسمی کشورها و ارایه یک برنامه منظم دوره ای یا داشتن تقویم انتشاراتی برای ارایه آمار به مخاطبان بسیار با اهمیت است. شاخص رشد کشورها به عنوان یک شاخص مهم آماری باید در چه بازه زمانی به مردم ارایه شود. شاخص تورم، شاخص بیکاری، شاخص تولید ناخالص داخلی و... از جمله مهم‌ترین پرسش‌هایی است که تمامی گروه‌های مخاطبان آمارهای رسمی یک جامعه از مسئولین سازمان آماری دارند. و انتظار دارند که به صورت منظم و دوره ای برخی از شاخص‌های مهم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سیاسی منتشر شوند، به همین دلیل داشتن تقویم انتشاراتی و قالبهای انتشارات اصلی آمار باید مشخص و روشن باشد. بررسی این متغیر می‌توند این ارزیابی را که تا چه اندازه سازمان آماری به این مسئله مهم اهمیت می‌دهد و در چه کشورهایی این متغیر رعایت می‌شود. متغیر حاضر با 11 شاخص مورد مطالعه قرار گرفته است. (تقویم انتشاراتی دارند/ تقویم انتشاراتی ندارند/ سالنامه/ بولتن و بروشور/ نشریات و مطبوعات(ارسال به مطبوعات، اتاق ویژه خبرنگاران)/

چکیده آماری، گزارش، مقاله، جزوه و سری‌های زمانی/ وب یا درگاه آماری/ فصلنامه، ماهنامه/ کتابخانه آماری، کتابچه‌های آماری/ تمامی فرمت‌ها/ نامشخص)

20- **برگزاری مراسم روز آمار:** توجه به امر آمار و ترویج استفاده از آن در بین مردم، همچنین ارتقای فرهنگ و سواد آماری و جلب نظر مردم به اهمیت آمار در زندگی روزانه و فعالیت‌هایشان نیاز به برنامه‌های ویژه و متنوعی دارد. نام‌گذاری یک‌روز در سال با عنوان آمار، برگزاری مراسم روز آمار و ایجاد فضایی جهت معطوف کردن ذهن تمامی کاربران نشان از اهمیت موضوع آمار در بین یک جامعه دارد. به همین دلیل نام‌گذاری و برگزاری مراسم روز آمار از درجه اهمیتی برخوردار است. این متغیر برخلاف متغیرهای دیگر به بررسی و مطالعه بر روی 131 کشور خلاصه نشده است، بلکه کل کشورهای عضو سازمان ملل که در وب سایت WSD وجود دارد و شامل 193 کشور است؛ توسط نگارندگان این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است.

21- **کشورهای استثنا در برخی متغیرها و شاخص‌ها:** این متغیر بیانگر مشخصات برخی از کشورهاست که در متغیرهای گوناگون یا شاخص‌های مورد مطالعه متفاوت عمل کرده‌اند به عنوان مثال در متغیر "نهادهای مشورتی آماری" کشور هلند دارای 25 کمیته مشورتی است یا کشور هند دارای 5 نهاد پر قدرت مشورتی آماری است یا در متغیر آخرین سرشماری کشور ایسلند به دلیل داشتن نظام آمارهای ثبتی سرشماری ندارد. به همین دلیل این متغیر نشان می‌دهد که کشورها در متغیرهای مورد مطالعه این پژوهش چه کارهایی انجام داده است.

فصل سوم

تجزیه و تحلیل متغیرها بر اساس جداول و نمودارها و نتیجه‌گیری

در این فصل جدول‌ها و نمودارهای هریک از متغیرها را به پنج شکل نشان داده‌ایم.*

- 1- جدول فراوانی متغیرها و انواع شاخص‌های مرتبط با آن و مقایسه بین قاره‌ای
- 2- نمودار مقایسه‌ای قاره‌ها به صورت تعداد
- 3- نمودار مقایسه‌ای قاره‌ها به صورت درصد
- 4- نمودار مقایسه‌ای شاخص‌ها به صورت تعداد
- 5- نمودار مقایسه‌ای شاخص‌ها به صورت درصد.

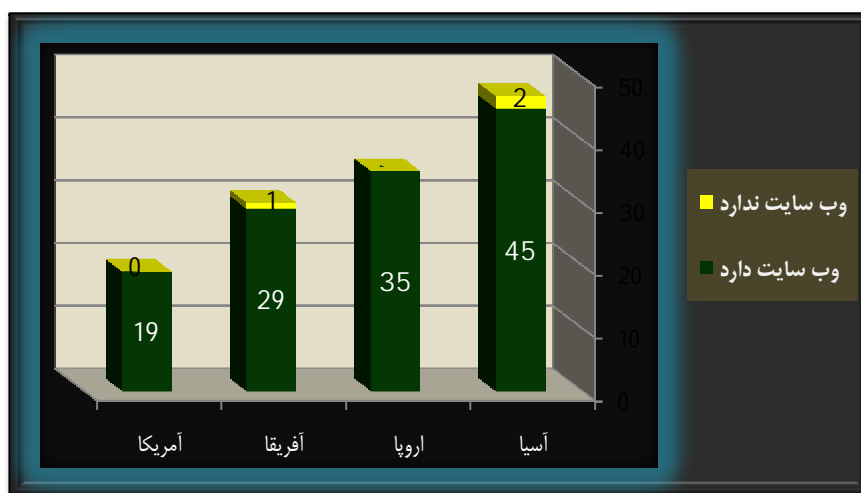
* به دلیل طولانی شدن متن مقاله جهت ارایه به کنفرانس، تنها یک نمونه از متغیرها (متغیر شماره 3) به صورت پنج شکل اشاره شده در بالا در متن مقاله آمده است، همچنین تحلیل برخی جداول به همین دلیل (به دلیل طولانی شدن متن مقاله) و بدلیل وضوح منطقی تحلیل در داده‌های جداول از نگاشتن تحلیل خودداری شده است.

متغیر شماره 1 - وجود یا عدم وجود وب سایت در سازمان های آماری

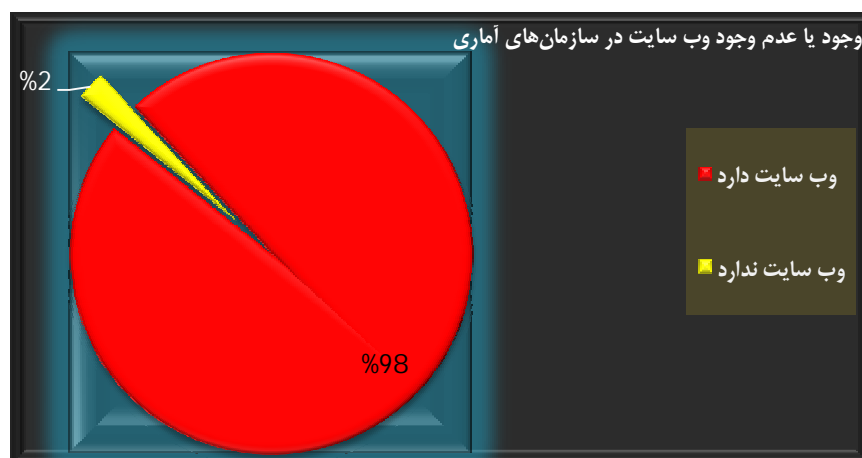
جدول شماره 5- فراوانی وجود یا عدم وجود وب سایت سازمان های آماری

عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	کل کشورهای تحت مطالعه
وجود یا عدم وجود وب سایت در سازمان های آماری	وب سایت دارد	45	35	29	19	128
	وب سایت ندارد	2	0	1	0	3

همانطور که در جدول بالا مشاهده می کنید از 131 کشور مورد مطالعه، 128 کشور سازمان های آماریشان دارای وب سایت رسمی هستند و از این طریق آمارهای رسمی خود را منتشر می کنند. این وب سایتها در حقیقت پایگاه های اطلاع رسانی پرتال یا همان درگاه ملی آماری هر کشور محسوب می شوند و به عنوان مرجع آمارهای رسمی یک کشور به عمل می کند. در قاره های اروپا، آمریکا، آفریقا و آسیا به ترتیب 100، 100، 97 و 96 درصد از کل کشورهای تحت مطالعه دارای وب سایت هستند، به عبارتی کشورهای آسیایی کمترین سهم را در بین کل قاره ها در داشتن وب سایت به خود اختصاص داده است و حدود 98 درصد از کل کشورهای تحت مطالعه، دارای وب سایت هستند. اهمیت وجود این وب سایت از این جهت است که تمام گروه های مخاطب می توانند از آن استفاده نمایند.

شکل شماره 5- وضعیت وجود یا عدم وجود وب سایت در سازمان های آماری براساس تعداد

شکل شماره 6- وضعیت وجود یا عدم وجود وب سایت در سازمان های آماری براساس درصد

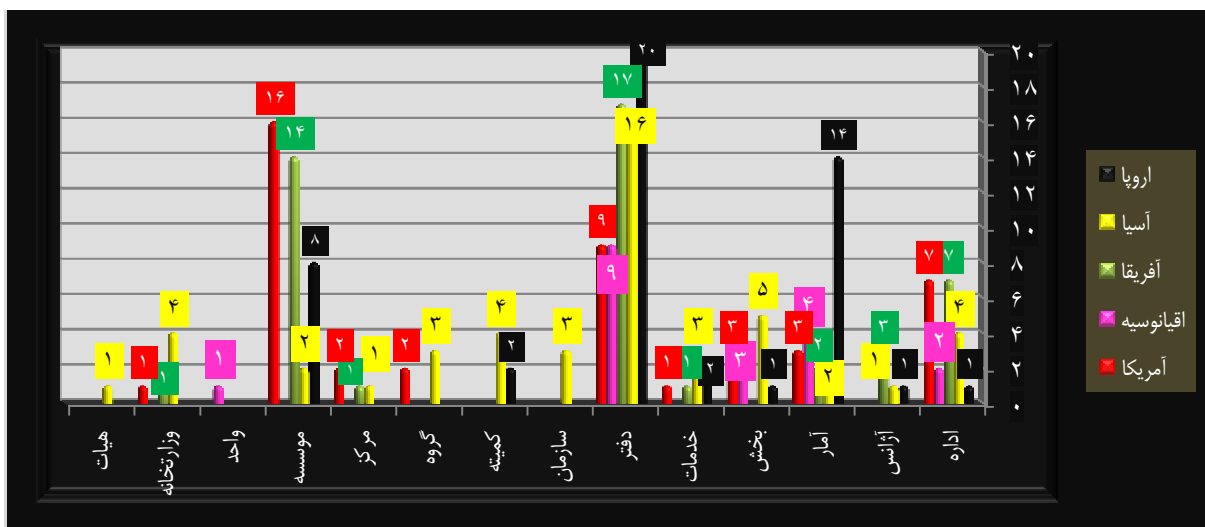
متغیر شماره 2 - عنوان سازمان آماری کشورهای عضو سازمان ملل

جدول شماره 6- فراوانی عنوان سازمان آماری کشورهای عضو سازمان ملل

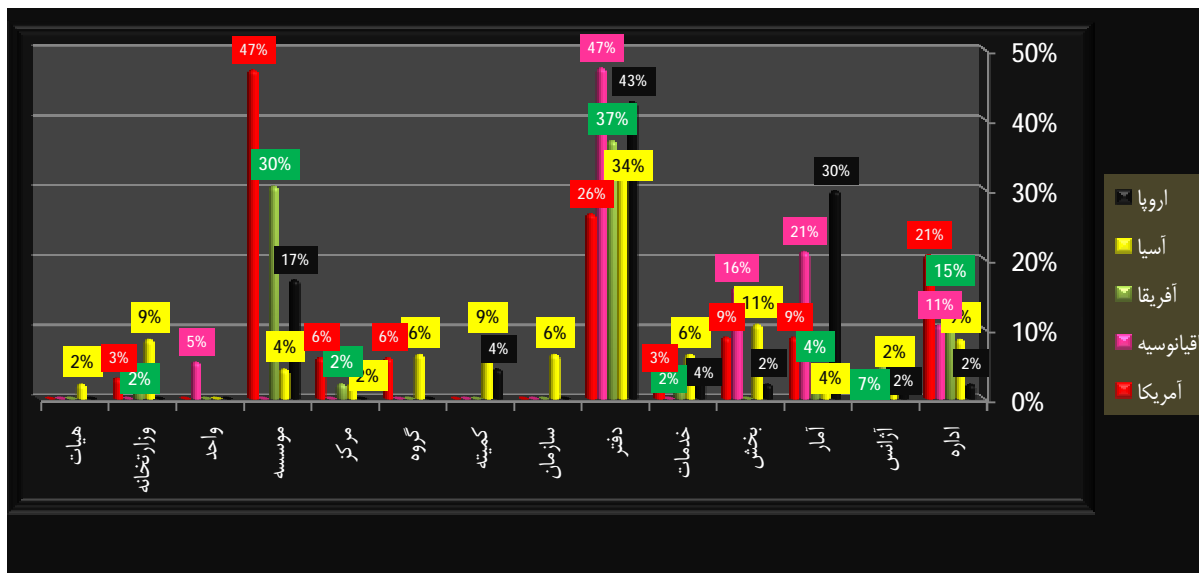
تعداد کشورها	عنوان سازمان آماری															کشور
	جمع عناوین سازمان آماری	هیات	وزارتخانه	واحد	موسسه	مرکز	گروه	کمیته	سازمان	دفتر	خدمات	بخش	آمار...	آژانس	اداره	
47	49	-	-	-	8	-	-	2	-	20	2	1	14	1	1	اروپا
47	49	1	4	-	2	1	3	4	3	16	3	5	2	1	4	آسیا
46	46	-	1	-	14	1	-	-	-	17	1	-	2	3	7	آفریقا
19	19	-	-	1	-	-	-	-	-	9	-	3	4	-	2	اقیانوسیه
34	44	-	1	-	16	2	2	-	-	9	1	3	3	-	7	آمریکا
193	207	1	6	1	40	4	5	6	3	71	7	12	25	5	21	جمع

همانطور که در ابتدای فصل دوم توضیح داده شد در این متغیر به طور استثنا تمامی کشورهای عضو سازمان ملل که در وب سایت WSD عضویت دارند، مورد مطالعه قرار گرفته است. همچنان که در جدول مشاهده می کنید در 193 کشور عضو سازمان ملل، 207 عنوان سازمان آماری وجود دارد. این موضوع حاکی از آن است که برخی از کشورها دارای دو یا سه عنوان سازمان آماری هستند. براساس داده های جدول عنوان سازمان های آماری با عنوان "دفتر" با 71 مورد در رتبه اول (با فراوانی نسبی 37 درصد از کل کشورها) و پس از آن عنوان "موسسه" (با فراوانی نسبی 21 درصد از کل کشورها) و عنوان "آمار..." (فراوانی نسبی 13 درصد از کل کشورها) در رتبه های دوم و سوم و "واحد" و "هیات" (فراوانی نسبی 0/5 درصد از کل کشورها) در شمار آخرین رتبه در این دسته بندی قرار دارند.

از 37 درصدی که عنوان سازمانی "دفتر" به خود اختصاص داده است، 10 درصد آن در قاره اروپا، 8 درصد آن در آسیا، 9 درصد آن در آفریقا، 5 درصد در آمریکا و 5 درصد باقی مانده در اقیانوسیه تقسیم شده است. جالب است بدانید عنوان سازمانی "دفتر" واقع در قاره اروپا با 10 درصد فراوانی نسبی از 193 کشور دارای عنوان سازمانی دارای بیشترین فراوانی نسبی است.

شکل شماره 7- مقایسه بین قاره ای شاخص های عنوان سازمان آماری کشورهای عضو سازمان ملل براساس تعداد

شکل شماره 8- مقایسه بین قاره‌های عنوان سازمان آماری کشورهای عضو سازمان ملل براساس فراوانی نسبی عنوان سازمانی در هر قاره

همانطور که در شکل شماره 8 مشاهده می‌شود، عنوان سازمانی "موسسه" در آمریکا و "دفتر" در اروپا، اقیانوسیه و آسیا بیشترین فراوانی نسبی را در سطح قاره‌ها دارند.

متغیر شماره 3 - جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها

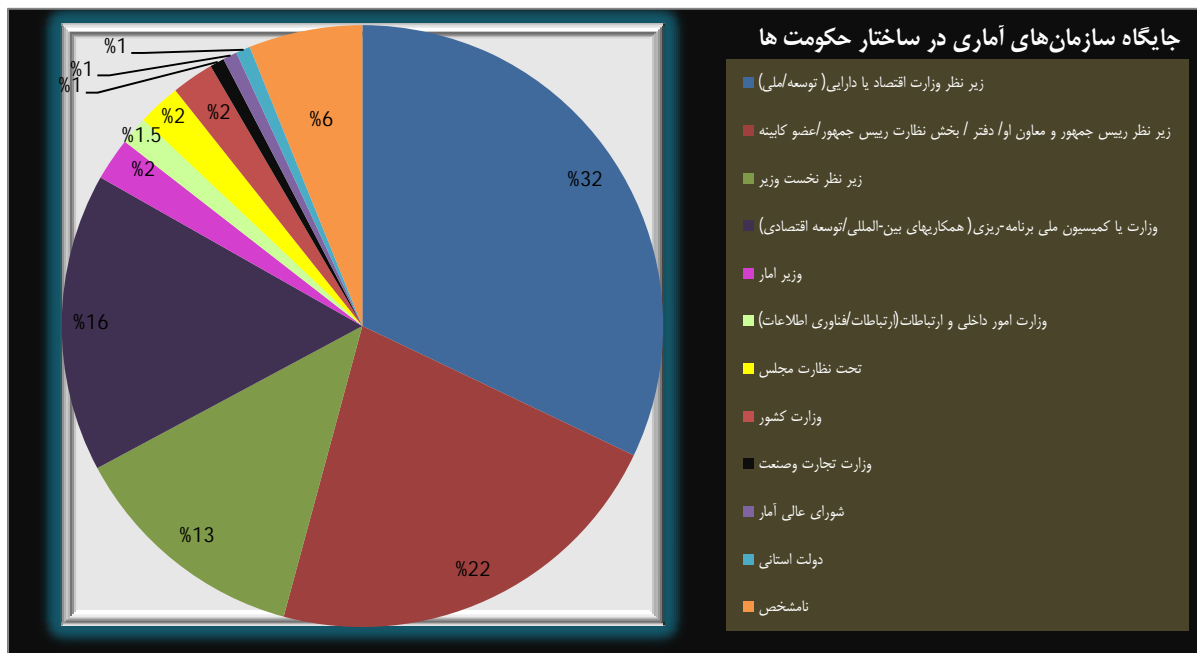
جدول شماره 7- فراوانی جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها

عنوان	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	کل کشورهای تحت مطالعه
جایگاه سازمان آمار در ساختار حکومت‌ها	زیر نظر وزارت اقتصاد یا دارایی	10	13	13	6	42
	زیر نظر رییس‌جمهور یا معاون او	10	8	4	7	29
	زیر نظر نخست‌وزیر	9	8	0	0	17
	زیر نظر وزارت یا کمیسیون ملی برنامه‌ریزی	9	0	9	3	21
	وزیر آمار	1	1	1	0	3
	زیر نظر وزارت امور داخلی و ارتباطات	2	0	0	0	2
	تحت نظارت مجلس	1	2	0	0	3
	وزارت کشور	1	2	0	0	3
	وزارت تجارت و صنعت	1	0	0	0	1
	شورای عالی آمار	0	1	0	0	1
	دولت استانی	0	0	0	1	1
	نامشخص	3	0	3	2	8

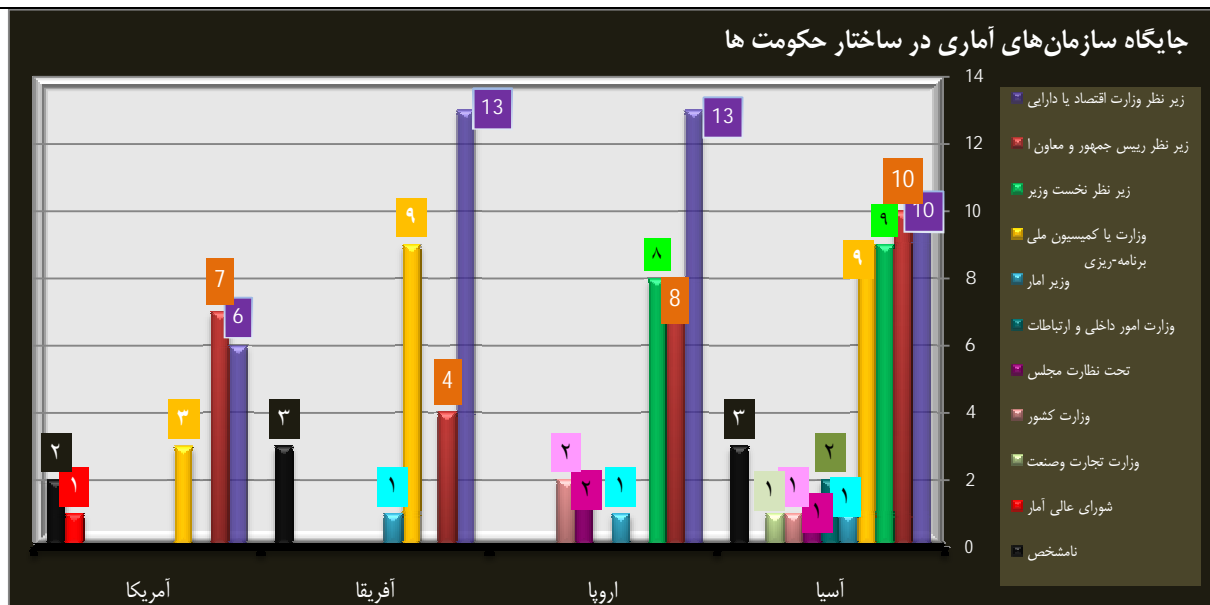
همانطور که در جدول شماره 7 مشاهده می‌کنید شاخص "زیر نظر وزارت اقتصاد و دارایی" با فراوانی 42 (فراوانی نسبی 32/1 درصد) بیشترین تعداد سازمان آماری کشورها است. این شاخص بیانگر اهمیت تولید داده‌های اقتصادی در کشورهای جهان است. مرتبط بودن و توجه به اقلام آماری اقتصادی و مالی در بین کشورها، حکومت‌ها را برآن داشته تا سازمان‌های آماری خود را از نظر ساختاری مرتبط یا زیر نظر وزارتخانه اقتصادی و مالی طراحی کنند. پس از آن، "زیر نظر رییس‌جمهور یا معاون او" با فراوانی 29 و فراوانی نسبی 22/14 درصد در جایگاه دوم قرار دارد. این شاخص نیز نشان‌دهنده اهمیت آمار و جایگاه آن در نزد این‌گونه کشورهاست. اینکه سازمان آماری زیر نظر بالاترین مقام اجرایی کشور باشد و خط

گزارش‌دهی رییس آن به رییس جمهور و یا مقام متصل به او باشد، نیز رویکردی است که در چند ساله اخیر اهمیت بیشتری پیدا کرده است. و شاخص " زیرنظر وزارت یکمسیون ملی برنامه‌ریزی" در رتبه سوم و شاخص زیر نظر نخست وزیر با فراوانی 17 در جایگاه چهارم است که باز اهمیت آمار و سازمان آماری را در این کشورها نشان می‌دهد. زیرا نخست وزیر در این کشورها بالاترین مقام اجرایی کشور و رییس دولت است.

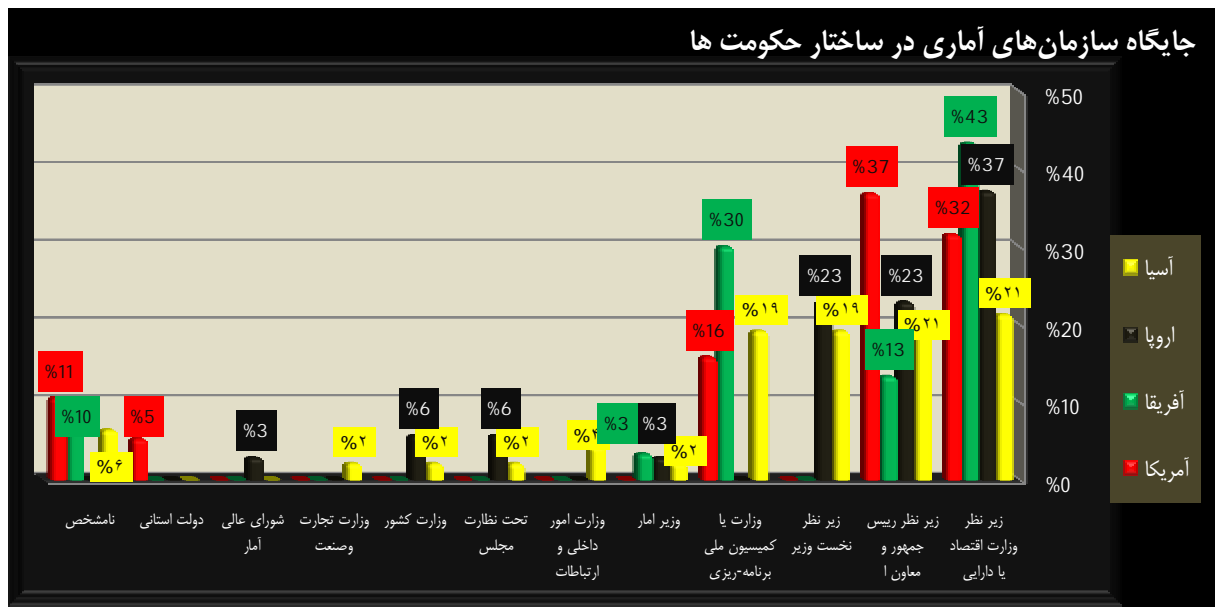
اما دو شاخص به نظر می‌رسد دارای بالاترین اهمیت باشند یکی شاخص " وزیر آمار" است که نشان می‌دهد در کشورهای مورد مطالعه 3 کشور سازمان آماریشان در سطح وزارتخانه است که بالاترین جایگاه از نظر ساختاری است. و شاخص مهم دیگر " تحت نظارت مجلس" با فراوانی 3 است. به دلیل اهمیت پاسخگویی رییس سازمان آماری به نمایندگان به صورت مستقیم و جلوگیری از نفوذ دولت در فرایند تولید آمار و دستکاری احتمالی آن در این 3 کشور سازمان آماری زیر نظر مجلس نمایندگان قرار دارد.

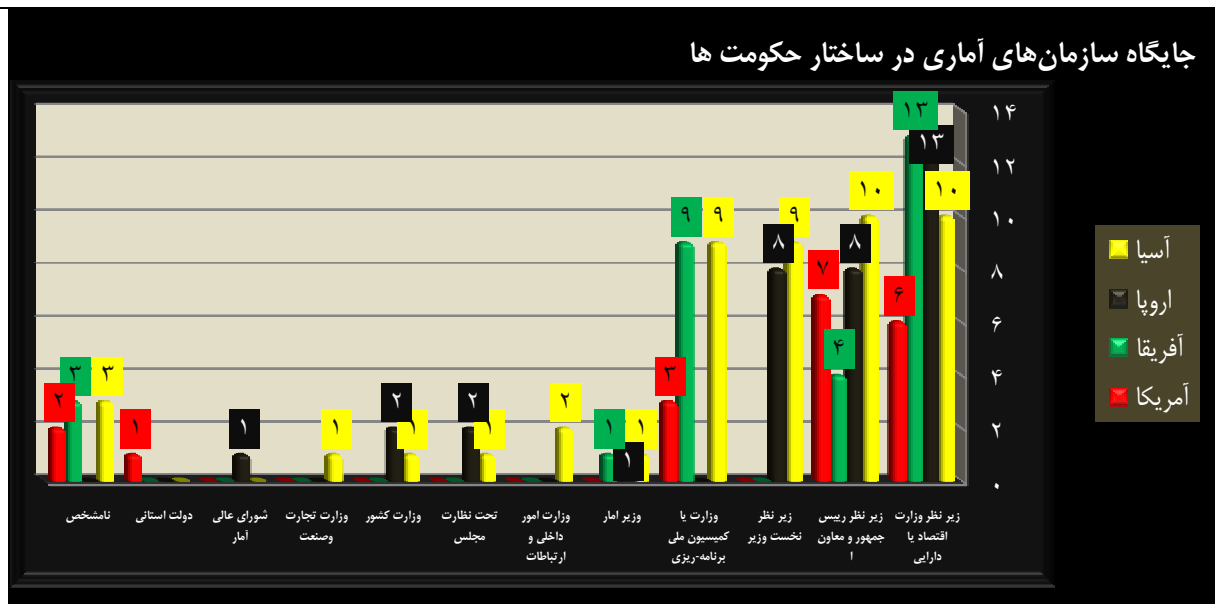
شکل شماره 9- وضعیت شاخص‌های جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها براساس درصد

شکل شماره 10- مقایسه بین قاره‌ای جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها براساس تعداد

شکل شماره 11- مقایسه‌ای بین قاره‌ای جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها براساس فراوانی نسبی جایگاه سازمان‌های آماری در هر قاره

شکل شماره 12- مقایسه بین قاره‌ای جایگاه سازمان‌های آماری در ساختار حکومت‌ها براساس تعداد

همانطور که در شکل 11 مشاهده می‌شود جایگاه سازمانی "زیر نظر وزارت اقتصاد یا دارایی" در قاره‌های اروپا و آفریقا (با فراوانی نسبی 37 و 43 درصد به ترتیب) و "زیر نظر رئیس جمهور و یا معاون او" و "زیر نظر وزارت اقتصاد یا دارایی" با فراوانی نسبی برابر (21 درصد) در قاره آسیا و "زیر نظر رئیس جمهور و یا معاون او" در قاره آمریکا (با فراوانی نسبی 37 درصد) بیشترین تراکم را در بین سایر جایگاه‌های سازمانی در قاره‌های خود داشته‌اند.

جدول شماره 8- فراوانی ساختار سازمانی و مالی سازمان‌های آماری

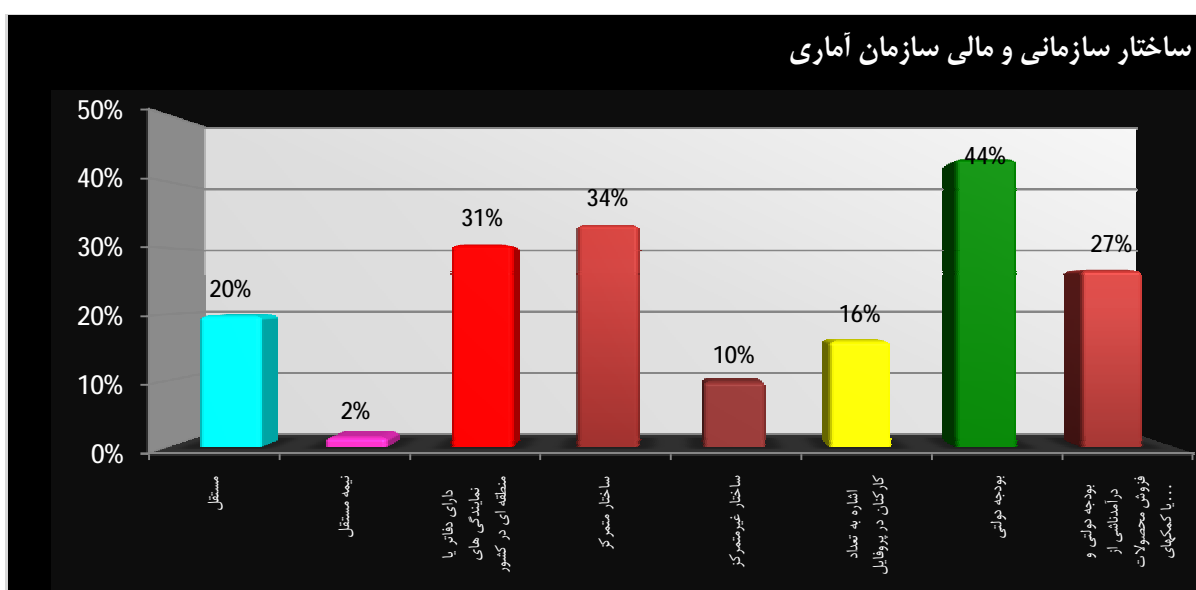
عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها					جمع
	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا		
مستقل	4	16	5	1	26	
نیمه مستقل	0	0	2	0	2	
دارای دفاتر یا نمایندگی‌های منطقه‌ای در کشور	19	8	6	7	40	
ساختار متمرکز	16	12	12	4	44	
ساختار غیرمتمرکز	4	5	4	0	13	
اشاره به تعداد کارکنان در پروفایل	4	7	2	8	21	
بودجه دولتی	24	16	14	3	57	
بودجه دولتی و درآمد ناشی از فروش محصولات یا کمک‌های مالی	6	14	7	8	35	

در این متغیر باید توجه داشت که شاخص‌ها مکمل هم نیستند و تنها بر اساس اظهارات کشورها در پروفایل اشاره شده دسته‌بندی شده‌اند.

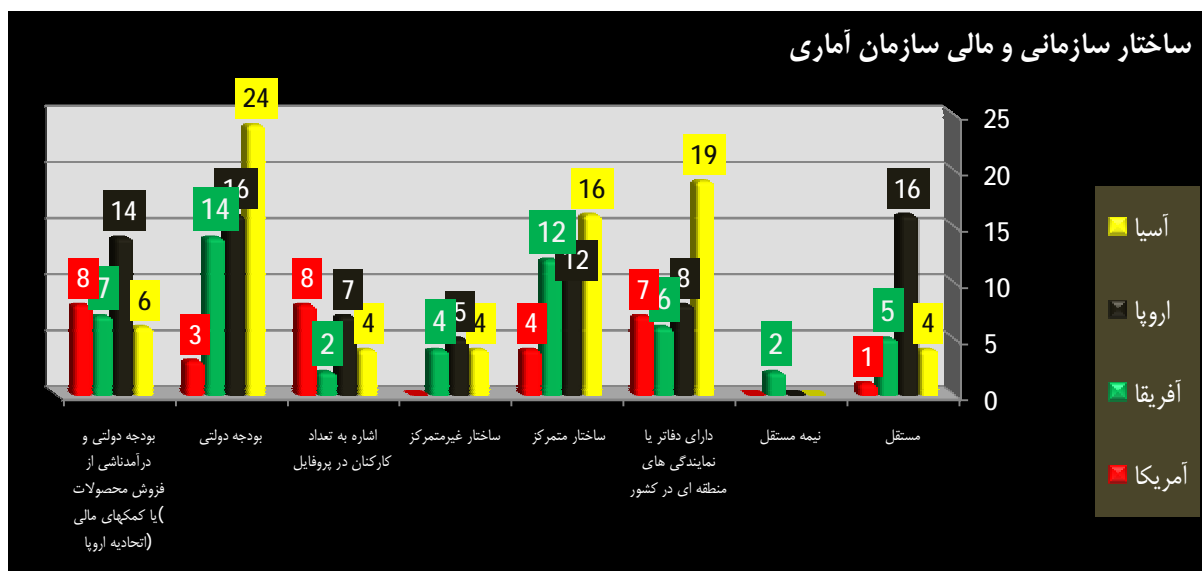
در خصوص تامین منابع مالی همانطور که قابل مشاهده در شکل 13 و جدول شماره 8 است، فراوانی کشورهایی که منابع مالی آنها تنها از بودجه دولتی است بیش از همه است، به عبارتی 44 درصد از کل کشورهای مطالعه به طور مستقیم اشاره به بودجه دولتی نموده‌اند و 27 درصد دیگر اظهار نموده‌اند که به غیر از بودجه دولتی درآمد ناشی از فروش محصولات یا کمک‌های مالی نیز از دیگر منابع مالی آنها هستند و 29 درصد باقی مانده اشاره‌ای به این موضوع نکرده‌اند. در خصوص ساختار سازمانی 20 درصد از کل کشورها ساختار سازمانی مستقل، 2 درصد نیمه مستقل هستند و 78 درصد باقی مانده اشاره‌ای به این موضوع نکرده‌اند.

34 درصد از کل کشورها دارای ساختار سازمانی متمرکز، 10 درصد غیر متمرکز هستند و بقیه 56 درصد در این خصوص اشاره‌ای نکرده‌اند. 31 درصد دارای دفاتر یا نمایندگی‌های منطقه‌ای در کشور هستند. و تنها 16 درصد از کل این کشورها اشاره به تعداد کارکنان سازمان آماری خود نموده‌اند.

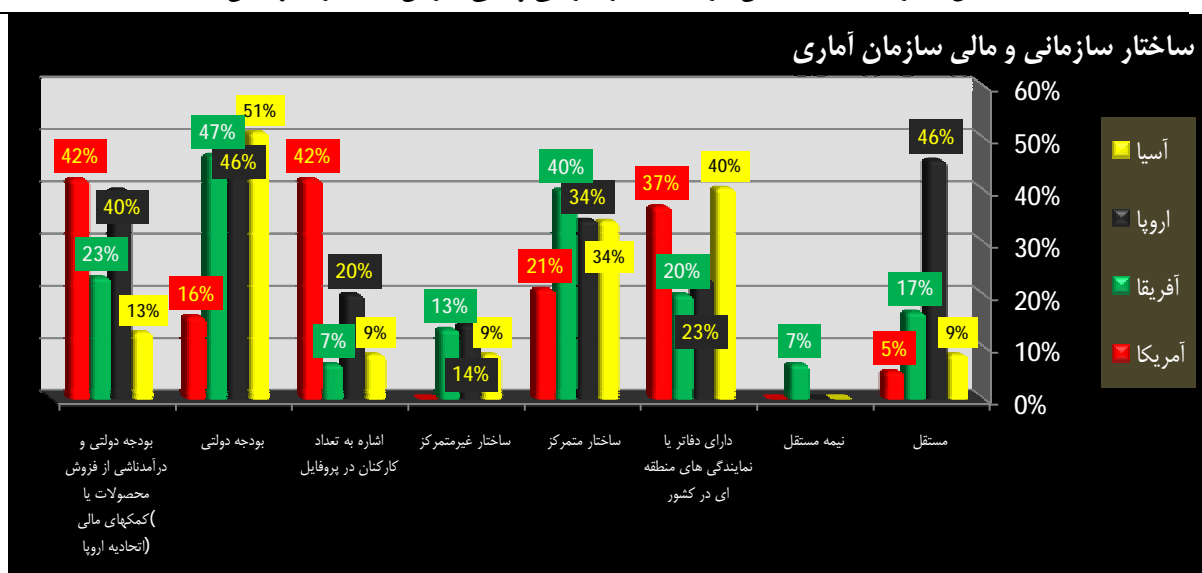
ضمناً از جمع‌بندی این شاخص نتیجه‌گیری می‌توان نمود که اغلب کشورها ابتدا در اشاره به بودجه‌اشان و سپس به متمرکز یا غیرمتمرکز بودنشان در پروفایل خود دقت داشته‌اند.

شکل شماره 13- وضعیت شاخص‌های ساختار سازمانی و مالی سازمان‌های آماری براساس درصد

شکل شماره 14- مقایسه بین قاره‌های ساختار سازمانی و مالی سازمان‌های آماری براساس تعداد

شکل شماره 15- مقایسه بین قاره‌های ساختار سازمانی و مالی سازمان‌های آماری براساس فراوانی نسبی ساختار سازمانی و مالی سازمان‌های آماری در هر قاره

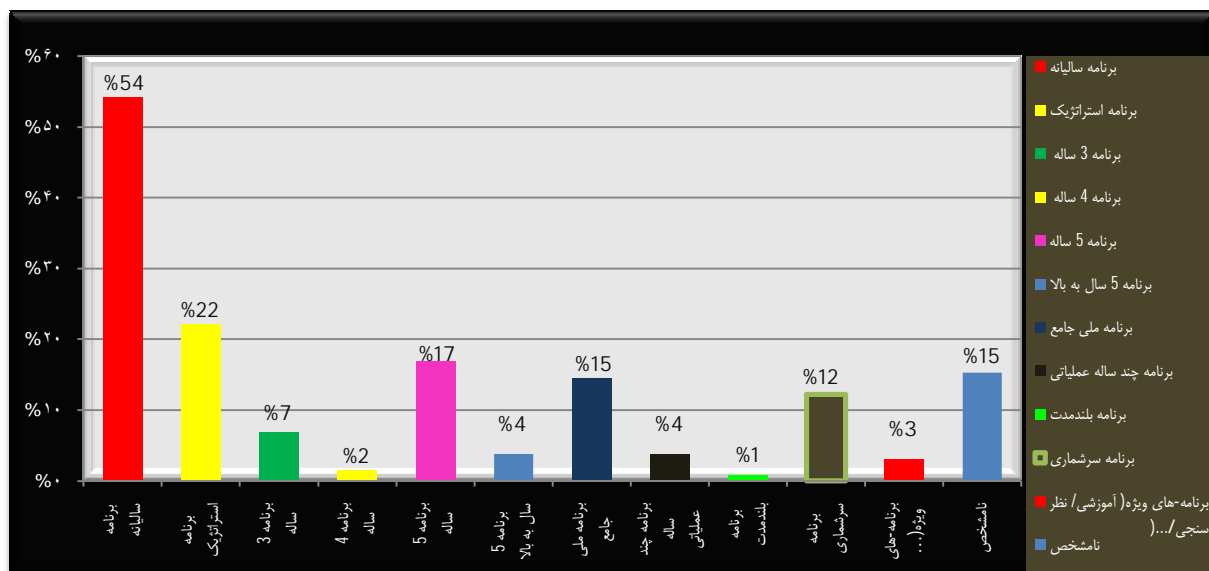
همانگونه که در شکل 15 قابل رویت است قاره اروپا با داشتن فراوانی نسبی 46 درصد در ساختار مستقل، قاره آفریقا با داشتن فراوانی نسبی 40 درصد در ساختار متمرکز و آسیا با داشتن 51 درصد بودجه دولتی دارای بیشترین فراوانی نسبی در بین سایر قاره‌ها هستند.

در این میان در قاره اروپا با داشتن حدود 86 درصد فراوانی نسبی دارای رتبه اول بین سایر قاره‌ها در خصوص تامین منابع مالی از بودجه دولت به تنهایی و یا سایر درآمدهاست در رتبه‌های بعدی در خصوص این موضوع قاره‌های آفریقا (با فراوانی نسبی 70 درصد)، آسیا (با فراوانی نسبی 64 درصد) و در رتبه آخر آمریکا (با فراوانی نسبی 58 درصد) هستند، از این موضوع برمی‌آید که کشورهای قاره آمریکا کمترین وابستگی را به بودجه دولتی برای تامین مسائل مالی سازمان آماری خود را دارند.

متغیر شماره 5 - وجود برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت

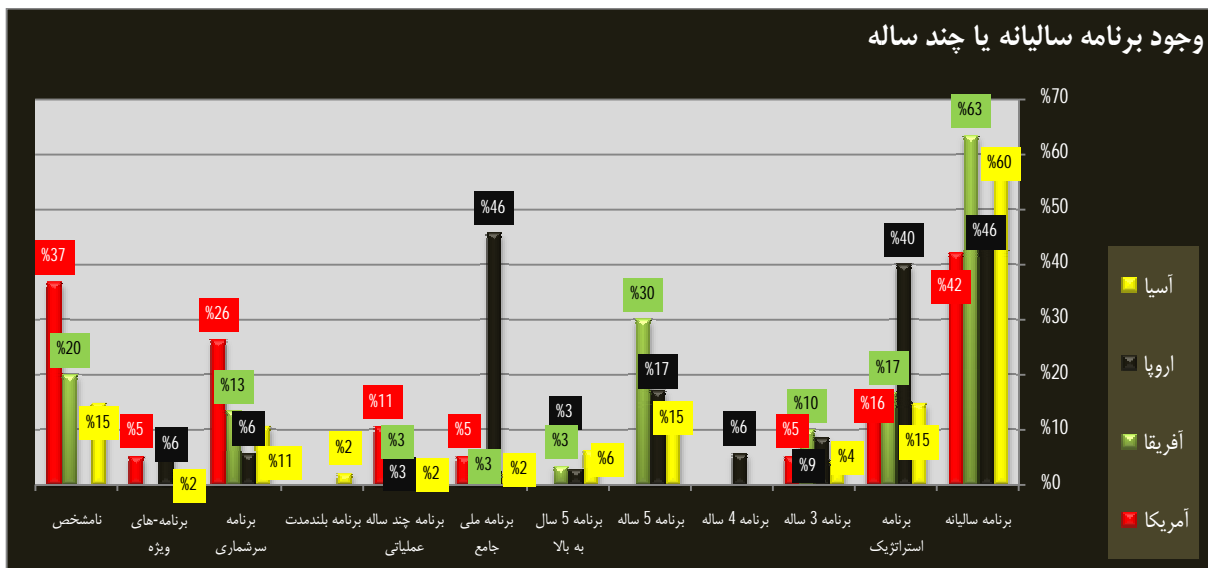
جدول شماره 9- وجود برنامه‌های سالیانه یا چند ساله

عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	کل
برنامه سالیانه یا چند ساله	برنامه سالیانه	28	16	19	8	71
	برنامه استراتژیک	7	14	5	3	29
	برنامه 3 ساله	2	3	3	1	9
	برنامه 4 ساله	0	2	0	0	2
	برنامه 5 ساله	7	6	9	0	22
	برنامه 5 سال به بالا	3	1	1	0	5
	برنامه ملی جامع	1	16	1	1	19
	برنامه چند ساله عملیاتی	1	1	1	2	5
	برنامه بلندمدت	1	0	0	0	1
	برنامه سرشماری	5	2	4	5	16
	برنامه‌های ویژه (آموزشی / نظر سنجی / ...)	1	2	0	1	4
	ندارد	7	0	6	7	20

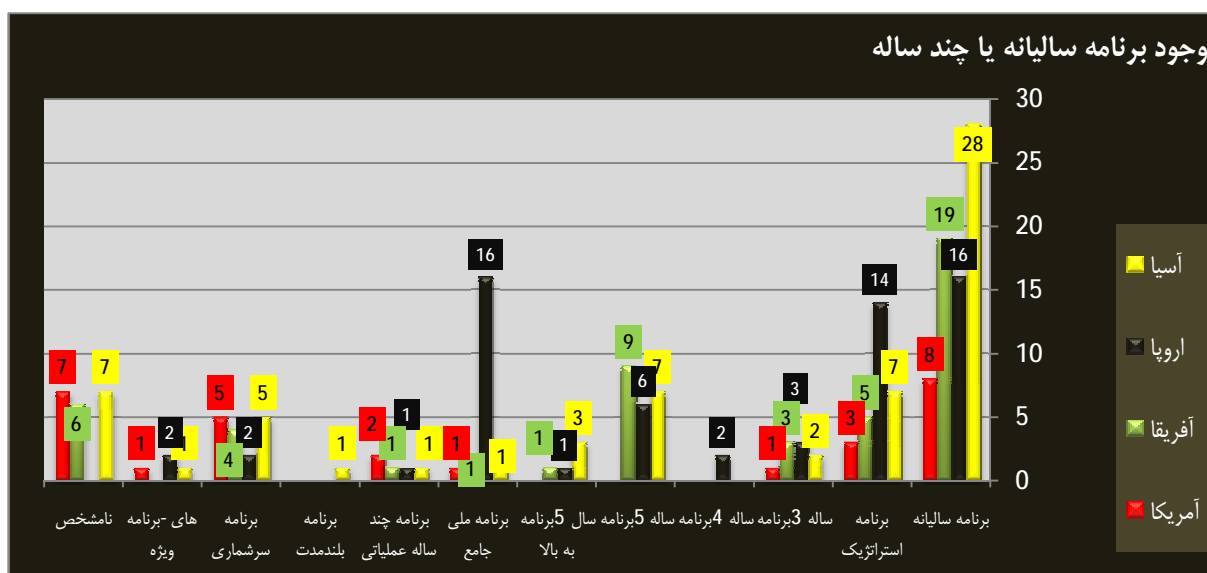

شکل شماره 16- وضعیت شاخص‌های وجود برنامه‌های سالیانه یا چند ساله براساس درصد فراوانی نسبی به تعداد کل کشورها

با توجه به شکل 16 کشورها قابل مشاهده است که 54 درصد از کل کشورها داشتن برنامه سالیانه را در الویت قرار داده اند، و در مرحله بعدی داشتن برنامه استراتژیک برای آنها مهم بوده چراکه 22 درصد از آنها دارای برنامه استراتژیک هستند (قابل ذکر است که این برنامه استراتژیک طبق اشاره آنها ممکن است 5 ساله، 4 ساله و یا چند ساله باشد) و جالب توجه این که بوده تنها 12 درصد از آنها دارای برنامه سرشماری هستند. ضمن این که 15 درصد از کل کشورها در خصوص این متغیر اشاره‌ای نکرده‌اند.

شکل شماره 17- وضعیت شاخص‌های وجود برنامه‌های سالیانه یا چند ساله براساس درصد فراوانی نسبی وجود برنامه‌های سالیانه یا چند ساله در هر قاره

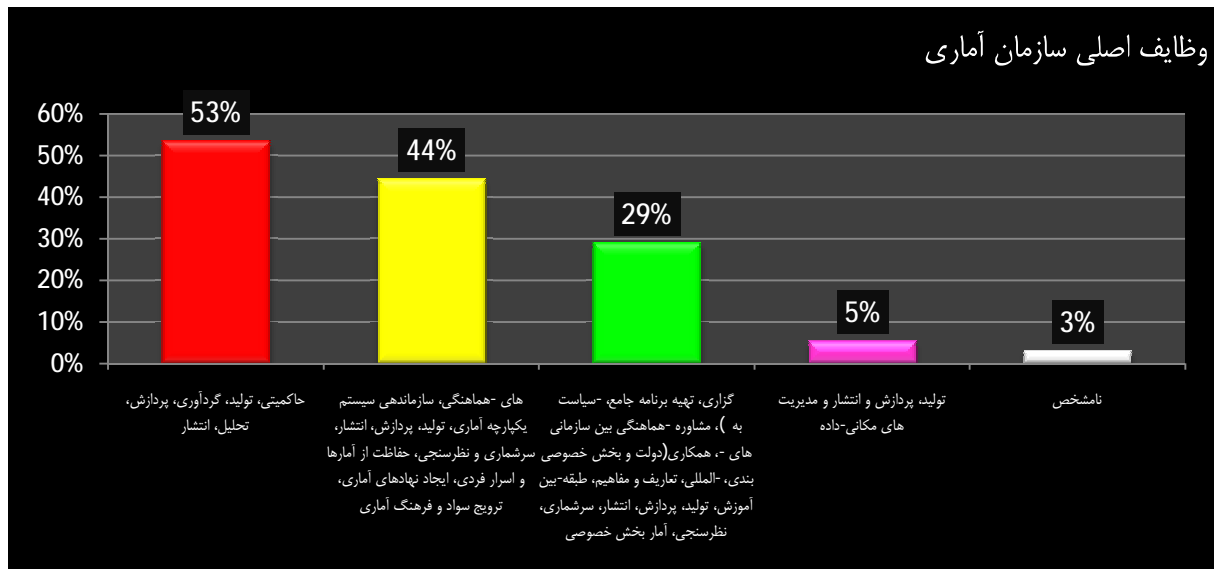
شکل شماره 18- مقایسه بین قاره‌ای وجود برنامه‌های سالیانه یا چند ساله براساس تعداد

همانگونه که در شکل شماره 17 مشاهده می‌شود، صرفنظر از 15 درصد کشوری که هیچ اشاره‌ای به این متغیر در پروفایل خود ننموده‌اند، 63 درصد از کشورهای واقع در قاره آفریقا (با فراوانی 19) دارای برنامه سالیانه هستند که این امر سبب شده است تا این قاره رتبه اول را در داشتن شاخص "برنامه سالیانه" را بدست بیاورد، و قاره آمریکا نیز در همین شاخص رتبه آخر را با داشتن فراوانی نسبی 42 درصد از کل کشورهای واقع در آن را بدست بیاورد. در خصوص شاخص "برنامه استراتژیک" کشورهای اروپایی با داشتن فراوانی نسبی 40 درصد از کل کشورهايش رتبه اول و قاره آسیا با فراوانی نسبی 15 درصد آخرین رتبه را در این شاخص دارد. مقایسه این دو شاخص نشان می‌دهد که کشورهای اروپایی توجه بیشتری به برنامه استراتژیک دارند تا برنامه سالیانه.

"برنامه سرشماری" که از مهم‌ترین وظایف هر سازمان آماری در کشور است، قاره آمریکا با داشتن فراوانی نسبی 26 درصد رتبه اول و قاره آسیا با داشتن فراوانی نسبی 11 درصد در شمار آخرین قاره در داشتن این شاخص در برنامه عملیاتی خود است.

جدول شماره 10- فراوانی وظایف سازمان‌های آماری

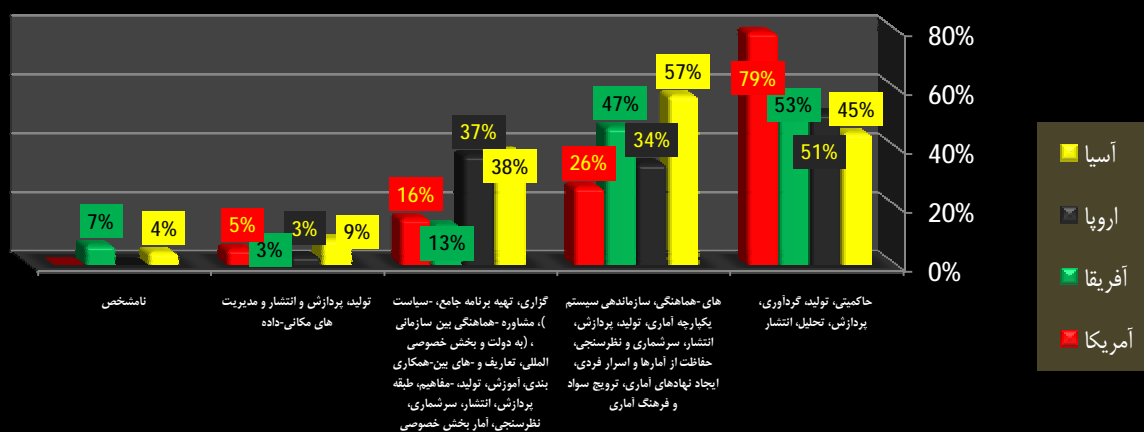
عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها					جمع
	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع	
وظایف اصلی سازمان آماری	حاکمیتی، تولید، گردآوری، پردازش، تحلیل، انتشار	21	18	16	15	70
	هماهنگی، سازماندهی سیستم‌های یکپارچه آماری، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری و نظرسنجی، حفاظت از آمارها و اسرار فردی، ایجاد نهادهای آماری، ترویج سواد و فرهنگ آماری	27	12	14	5	58
	سیاست‌گذاری، تهیه برنامه جامع، هماهنگی بین سازمانی، مشاوره (به دولت و بخش خصوصی)، همکاری‌های بین-المللی، تعاریف و مفاهیم، طبقه‌بندی، آموزش، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری، نظرسنجی، آمار بخش خصوصی	18	13	4	3	38
	تولید، پردازش و انتشار و مدیریت داده‌های مکانی	4	1	1	1	7
	نامشخص	2	0	2	0	4

شکل شماره 19- وضعیت شاخص‌های وظایف سازمان‌های آماری بر اساس درصد

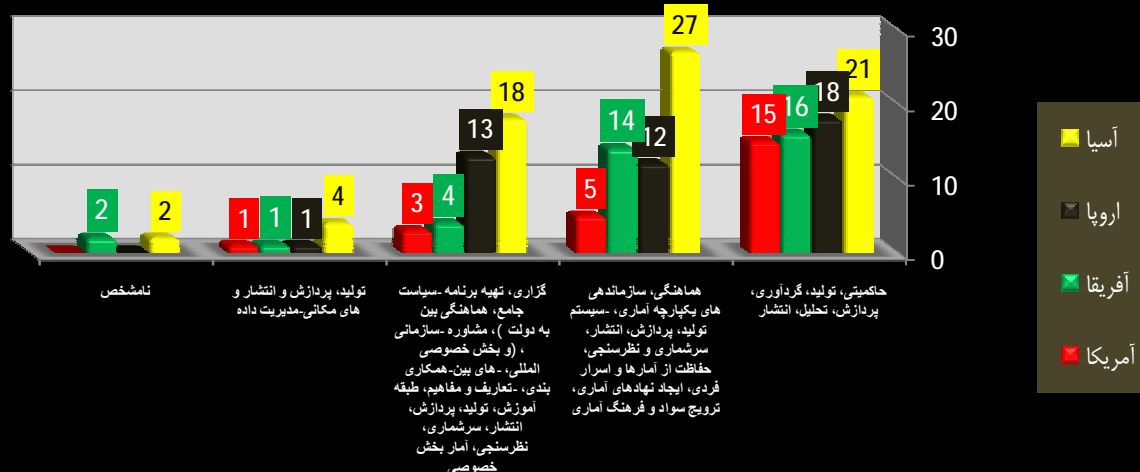
شکل شماره 19 مبین این مساله است که در بیش از نیمی از کشورها (53 درصد) حاکمیت فعالیت‌های آماری، تولید و گردآوری، پردازش، تحلیل و انتشار از مهم‌ترین وظایف سازمان‌های آماری هستند و 44 درصد از آن‌ها وظیفه هماهنگی، سازماندهی سیستم‌های یکپارچه آماری، تولید، پردازش، انتشار، سرشماری و نظرسنجی، حفاظت از آمارها و اسرار فردی، ایجاد نهادهای آماری، ترویج سواد و فرهنگ آماری را عهده دارند. ضمن این که حدود 5 درصد از این سازمان‌های آماری علاوه بر وظایف عنوان شده، وظیفه تولید، پردازش، انتشار و مدیریت داده‌های مکانی را نیز عهده دار هستند. همان‌گونه که در شکل 20 (صفحه بعد) قابل مشاهده است که قاره آمریکا با داشتن فراوانی نسبی 79 درصد در وظیفه حاکمیت فعالیت‌های آماری و تولید، گردآوری، پردازش، تحلیل و انتشار داده‌ها و قاره آسیا در وظایف ردیف 2، 3 و 4 جدول شماره 10 دارای رتبه اول هستند و این بیانگر این مساله است که در این قاره‌ها وظایف عنوان شده در سرلوحه کار سازمان آماری آن قاره قرار دارند.

وظایف اصلی سازمان آماری

شکل شماره 20- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های وظایف سازمان‌های آماری براساس درصد فراوانی نسبی وظایف اصلی سازمان آماری در هر قاره

وظایف اصلی سازمان آماری

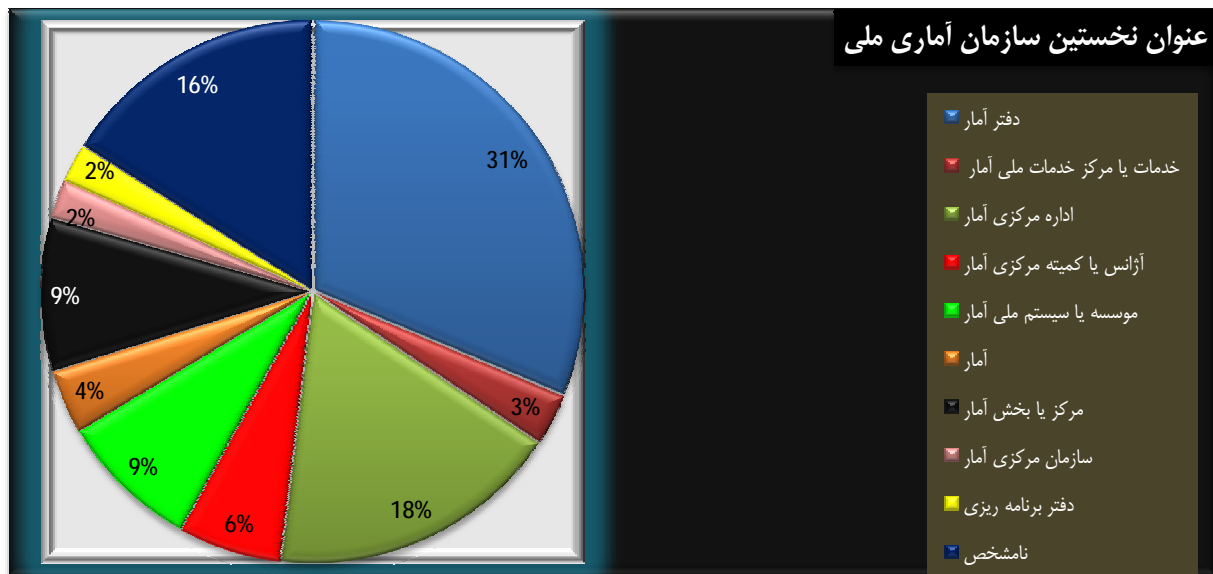

شکل شماره 21- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های وظایف سازمان‌های آماری بر اساس تعداد

متغیر شماره 7 - عنوان نخستین سازمان ملی آماری

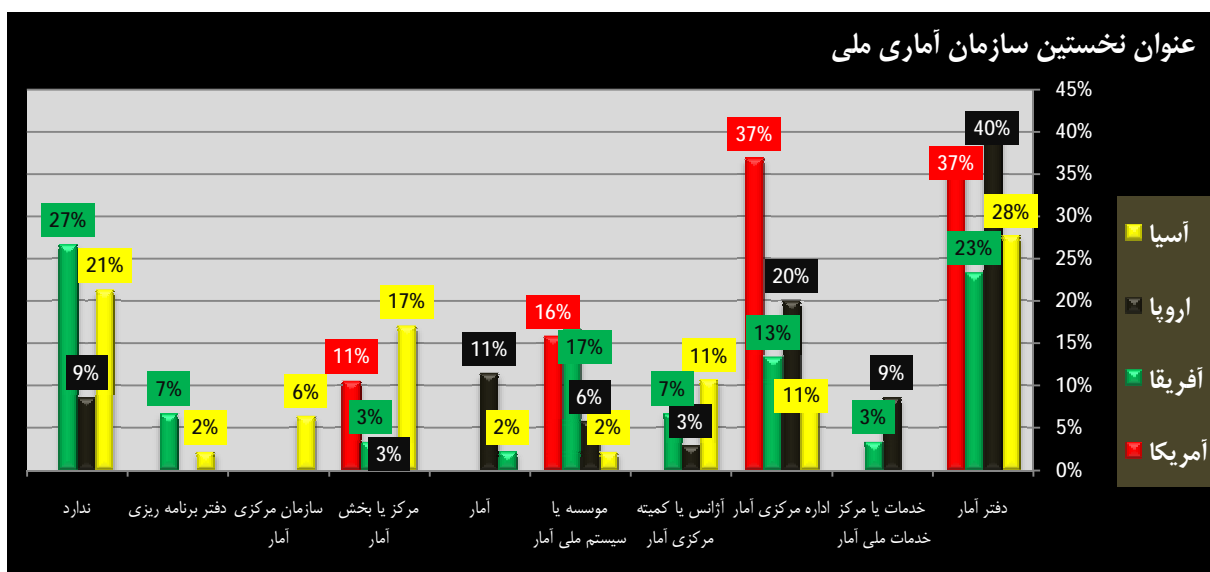
جدول شماره 11- فراوانی عنوان نخستین سازمان ملی آماری

عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
عنوان نخستین سازمان آماری ملی	دفتر آمار (مرکزی / دولتی / ملی)	13	14	7	7	41
	خدمات یا مرکز خدمات ملی آمار (مطالعات اقتصادی)	0	3	1	0	4
	اداره مرکزی آمار (ملی/فدرال/ سرشماری)	5	7	4	7	23
	آژانس یا کمیته مرکزی آمار	5	1	2	0	8
	موسسه یا سیستم ملی آمار	1	2	5	3	11
	آمار.....	1	4	0	0	5
	مرکز یا بخش آمار.....(دولتی)	8	1	1	2	12
	سازمان مرکزی آمار(هماهنگی)	3	0	0	0	3
	دفتر برنامه ریزی	1	0	2	0	3
	نامشخص	9	4	8	0	21

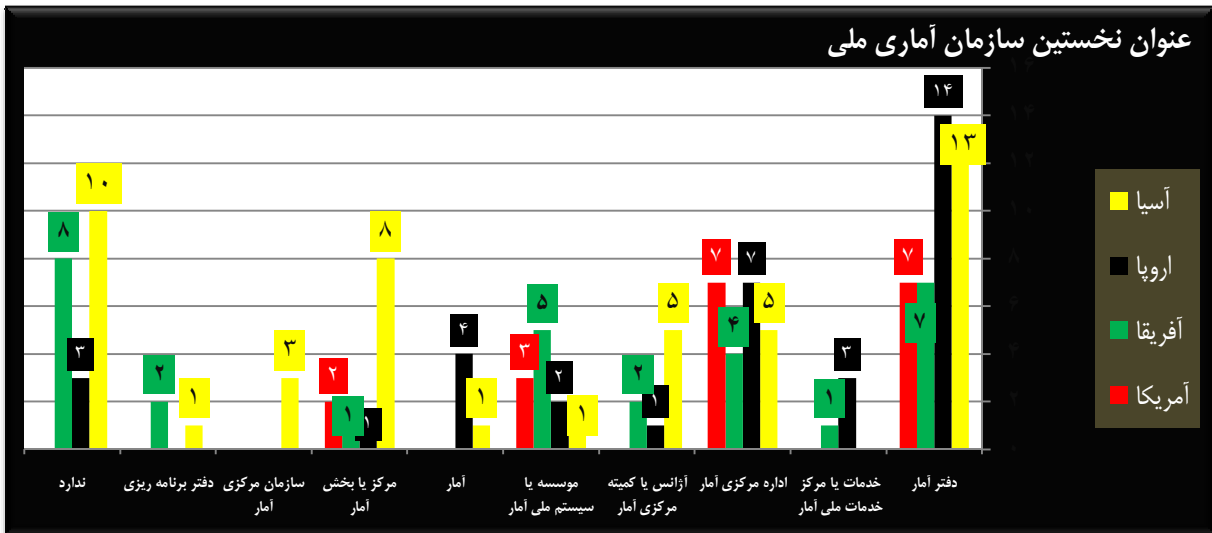

شکل شماره 22- وضعیت شاخص‌های عنوان نخستین سازمان ملی آماری براساس درصد

صرفنظر از کشورهایی که در خصوص این متغیر در پروفایل خود اشاره‌ای نداشته‌اند، عنوان سازمان آماری "دفتر آمار"، "اداره مرکزی آماری" و "مرکز یا بخش آمار" به ترتیب در شمار اولین تا سومین بیشترین فراوانی نسبی بوده‌اند. با نگاهی به شکل شماره 23 می‌توان مشاهده نمود که از این تعداد 40 درصد از کشورهای اروپایی دارای عنوان سازمانی "دفتر آمار"، 37 درصد از کشورهای آمریکایی با عنوان سازمانی "اداره مرکزی آمار" و 17 درصد از کشورهای آسیایی با عنوان سازمانی "مرکز یا بخش آمار" هستند به عبارتی می‌توان گفت که این قاره‌ها با داشتن بیشترین فراوانی در عنوان‌های ذکر شده تاثیر بسزایی را در سهم جهانی داشته‌اند. با مقایسه این متغیر و متغیر شماره 2 می‌توان بیان نمود که عنوان سازمانی "دفتر آمار" همچنان در صدر سایر عناوین سازمان آماری باقی مانده است، در حال حاضر نیز طبق متغیر شماره 2 و صرفنظر از قاره اقیانوسیه، قاره اروپا با داشتن فراوانی نسبی 37 درصد همچنان بیشترین فراوانی نسبی را در این بخش دارد.

شکل شماره 23- مقایسه بین قاره‌های شاخص‌های عنوان اولین سازمان ملی آماری براساس درصد فراوانی نسبی عنوان نخستین سازمان آماری ملی در هر قاره

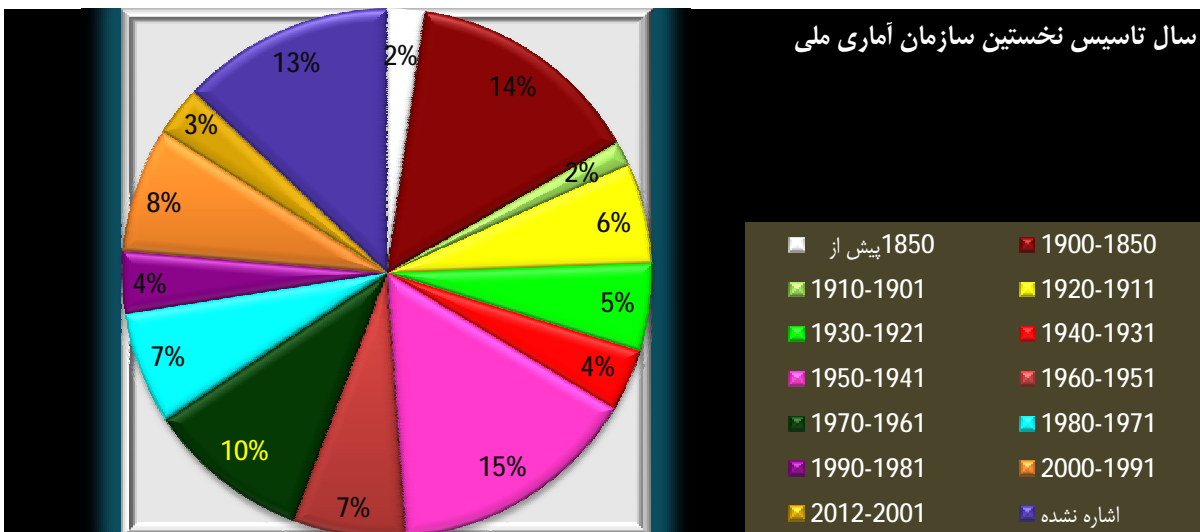

شکل شماره 24- وضعیت شاخص‌های عنوان نخستین سازمان ملی آماری براساس تعداد

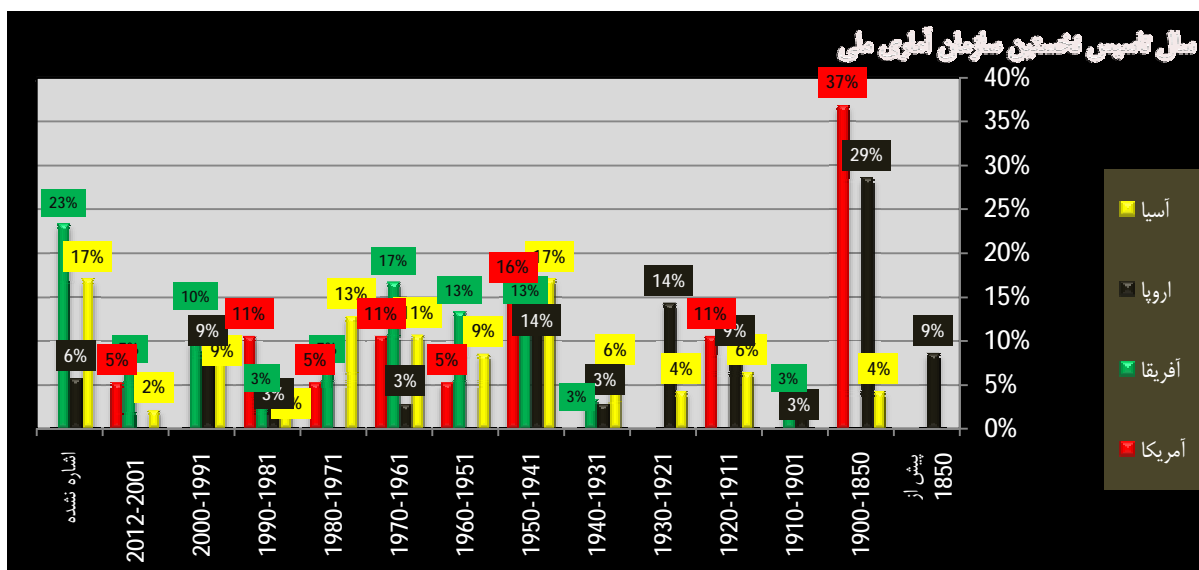
متغیر شماره 8 - سال تاسیس اولین سازمان آماری ملی

جدول شماره 12- فراوانی سال تاسیس اولین سازمان آماری ملی

عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
سال تاسیس نخستین سازمان آماری ملی	پیش از 1850	0	3	0	0	3
	1850-1900	2	10	0	7	19
	1901-1910	0	1	1	0	2
	1911-1920	3	3	0	2	8
	1921-1930	2	5	0	0	7
	1931-1940	3	1	1	0	5
	1941-1950	8	5	4	3	20
	1951-1960	4	0	4	1	9
	1961-1970	5	1	5	2	13
	1971-1980	6	0	2	1	9
	1981-1990	1	1	1	2	5
	1991-2000	4	3	3	0	10
	2001-2012	1	0	2	1	4
	آشاره نشده	8	2	7	0	17

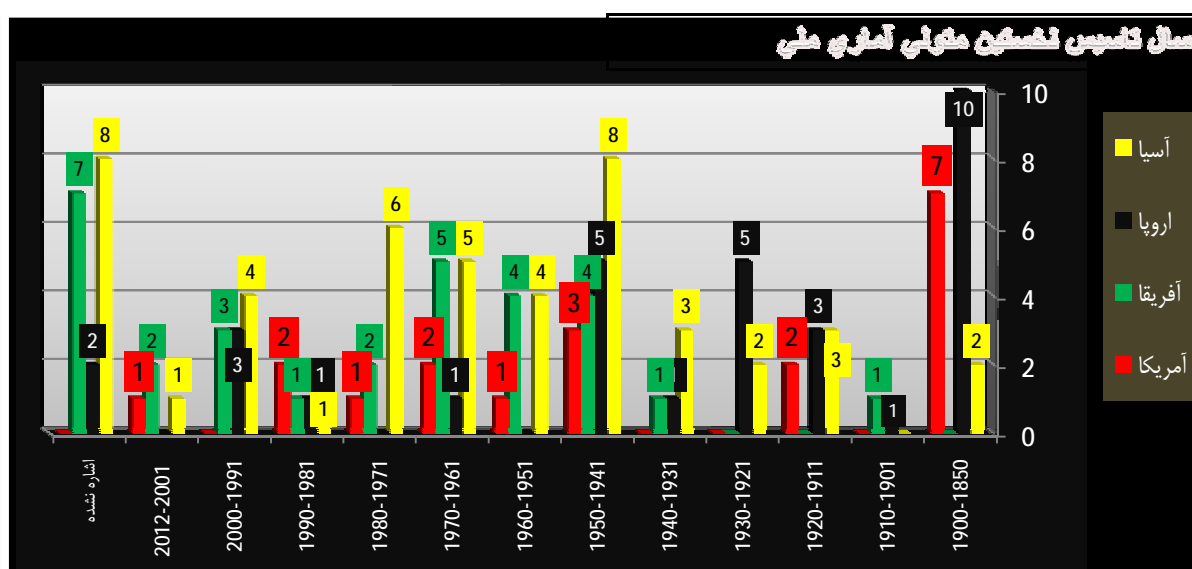
شکل شماره 25- وضعیت سال تاسیس اولین سازمان ملی آمار براساس درصد

شکل شماره 26- مقایسه بین قاره‌های سال تاسیس اولین سازمان ملی آمار براساس درصد فراوانی نسبی سال تاسیس نخستین سازمان آماری ملی در هر قاره

مطابق شکل 25، حدود 87 درصد از کل کشورها تاریخ تاسیس اولین سازمان آماری ملی‌اشان از سال 1940 به بعد می‌باشند. از این تعداد بیش از 93 درصد از کشورهای آفریقایی، 79 درصد از کشورهای آسیایی و 53 درصد از کشورهای آمریکایی، سال تاسیس اولین سازمان آماری ملی‌اشان از 1940 به بعد است.

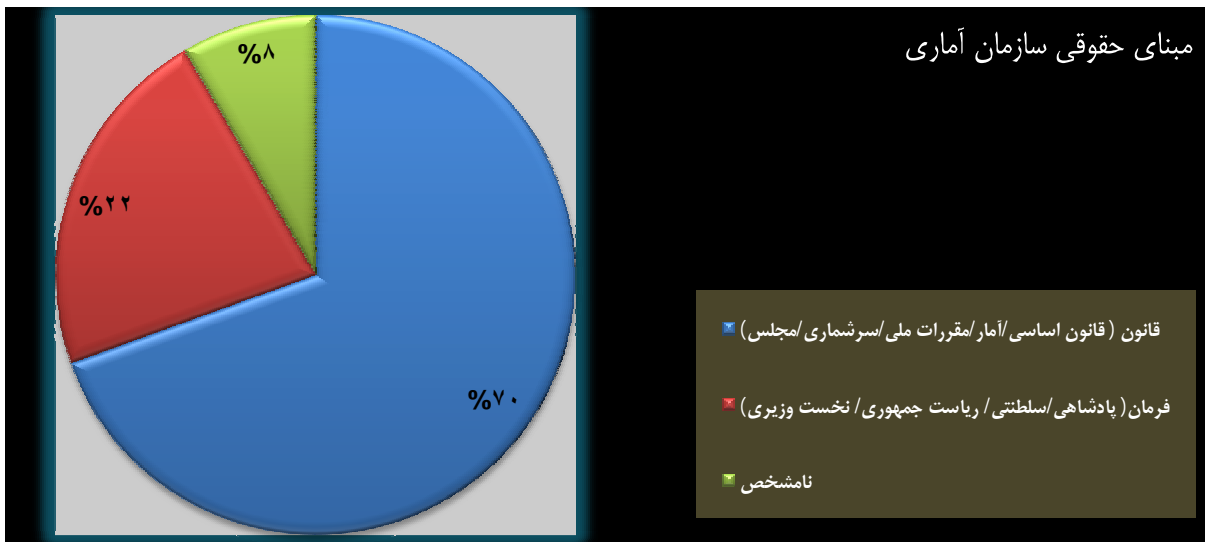
طبق شکل 26، بیش از 66 درصد از کشورهای اروپایی قدمت اولین سازمان آماری ملی‌اشان به قبل از 1940 می‌رسد. مقایسه این متغیر و متغیر شماره 8 بیانگر این مساله است که قاره اروپا ضمن داشتن بیشترین قدمت سازمان آماری ملی، همچنان عنوان سازمان آماری "دفتر آمار" را حفظ نموده است.

شکل شماره 27- مقایسه بین قاره‌های سال تاسیس اولین سازمان ملی آمار براساس تعداد

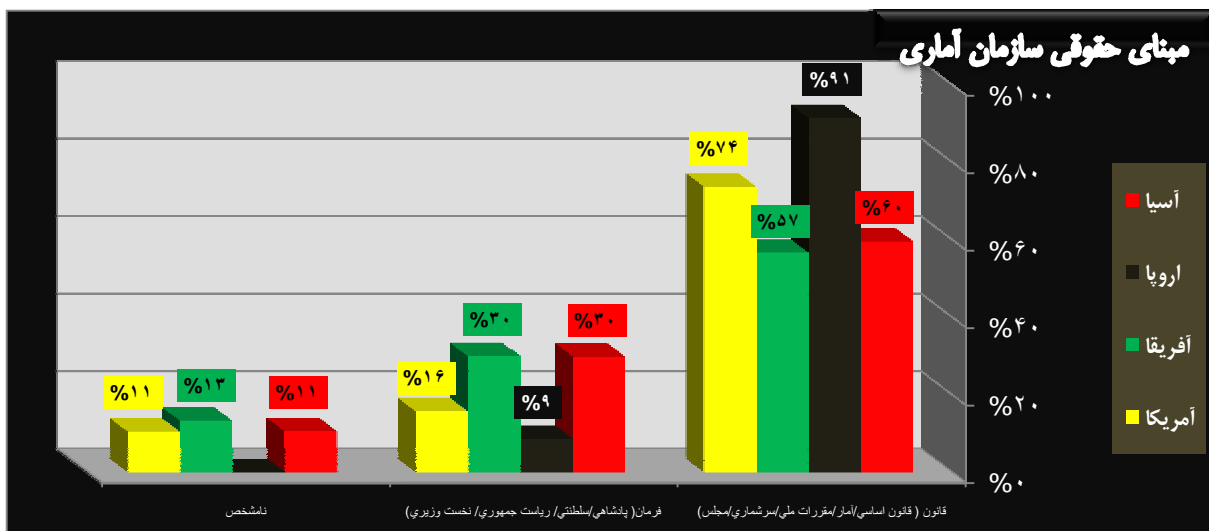
جدول شماره 13 - فراوانی مبنای حقوقی سازمان آماری

عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
مبنای حقوقی سازمان آماری	قانون (قانون اساسی/آمار/مقررات ملی/سرشماری/مجلس)	28	32	17	14	91
	فرمان (پادشاهی/سلطنتی/ ریاست جمهوری/ نخست وزیری)	14	3	9	3	29
	نامشخص	5	0	4	2	11

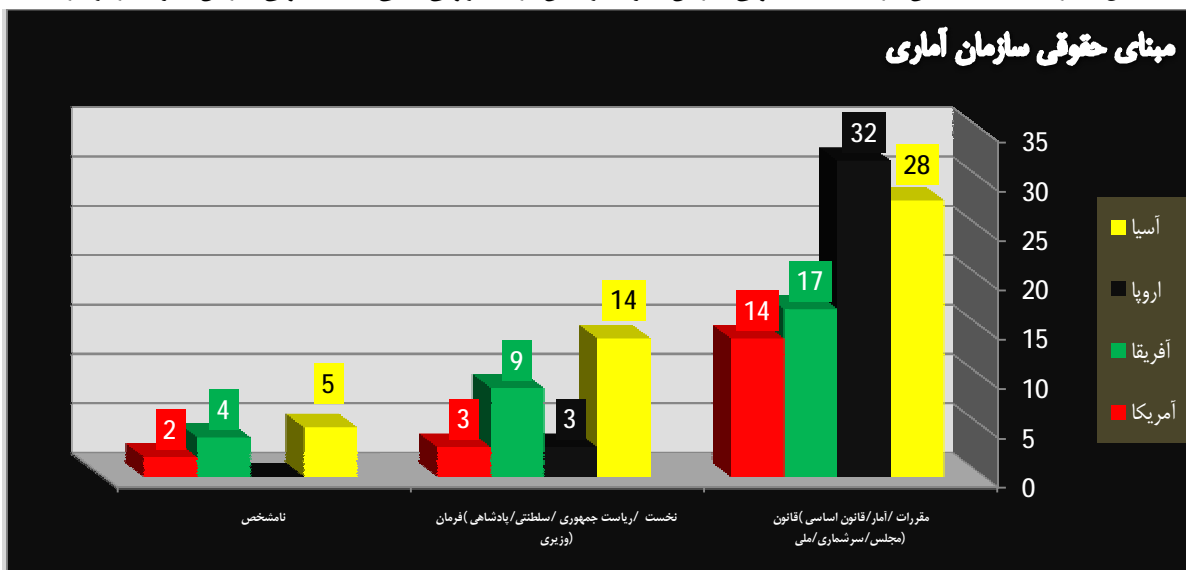

شکل شماره 28- وضعیت شاخص‌های مبنای حقوقی سازمان آماری براساس درصد

شکل 28 مبین این موضوع است که مبنای حقوقی 70 درصد از کل کشورها قانون و 22 درصد آن فرمان است. با توجه به این که در متغیر قبلی دیدیم که قاره اروپا قدیمی‌ترین قاره در تاسیس اولین سازمان آماری ملی بود در شکل شماره 29 نیز می‌بینیم که 91 درصد از کل کشورهای این قاره مبنای حقوقی "قانون" دارند و کشورهای قاره آمریکا که نوپاترین قاره در تاسیس اولین سازمان آماری بودند نیز بیش از 74 درصد از کشورهايش مبنای حقوقی "قانون" دارند. شاید بتوان گفت به همین دلیل همه کشورهای اروپایی مبنای حقوقی خود را در پروفایل عنوان کرده‌اند.

شکل شماره 29- مقایسه بین قاره‌های مبنای حقوقی سازمان آماری براساس درصد فراوانی نسبی مبنای حقوقی سازمان آماری در هر قاره

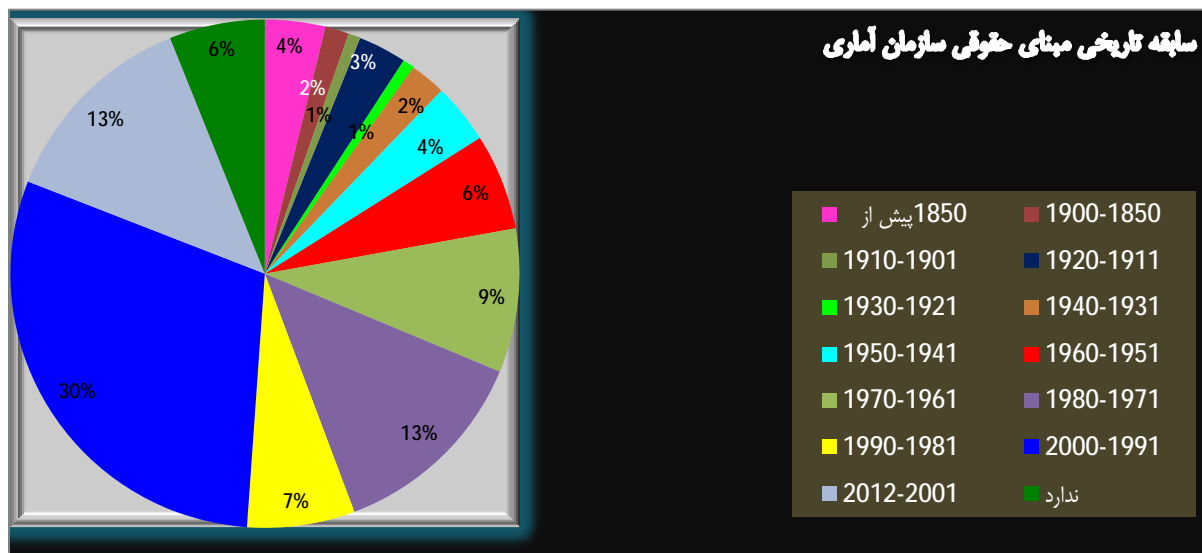

شکل شماره 30 - مقایسه بین قاره‌های مبنای حقوقی سازمان آماری براساس تعداد

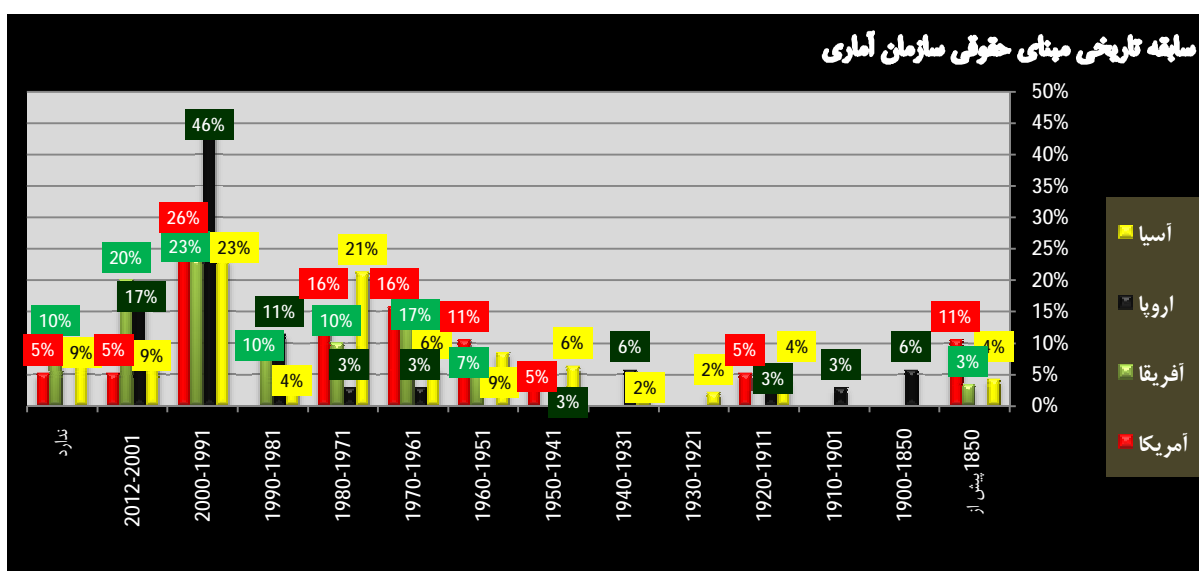
متغیر شماره 10 - سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری

جدول شماره 14- فراوانی سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری

عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری	پیش از 1850	2	0	1	2	5
	1850-1900	0	2	0	0	2
	1901-1910	0	1	0	0	1
	1911-1920	2	1	0	1	4
	1921-1930	1	0	0	0	1
	1930-1940	1	2	0	0	3
	1941-1950	3	1	0	1	5
	1951-1960	4	0	2	2	8
	1961-1970	3	1	5	3	12
	1971-1980	10	1	3	3	17
	1981-1990	2	4	3	0	9
	1991-2000	11	16	7	5	39
	2001-2012	4	6	6	1	17
ندارد	4	0	3	1	8	

شکل شماره 31- وضعیت شاخص سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری براساس درصد

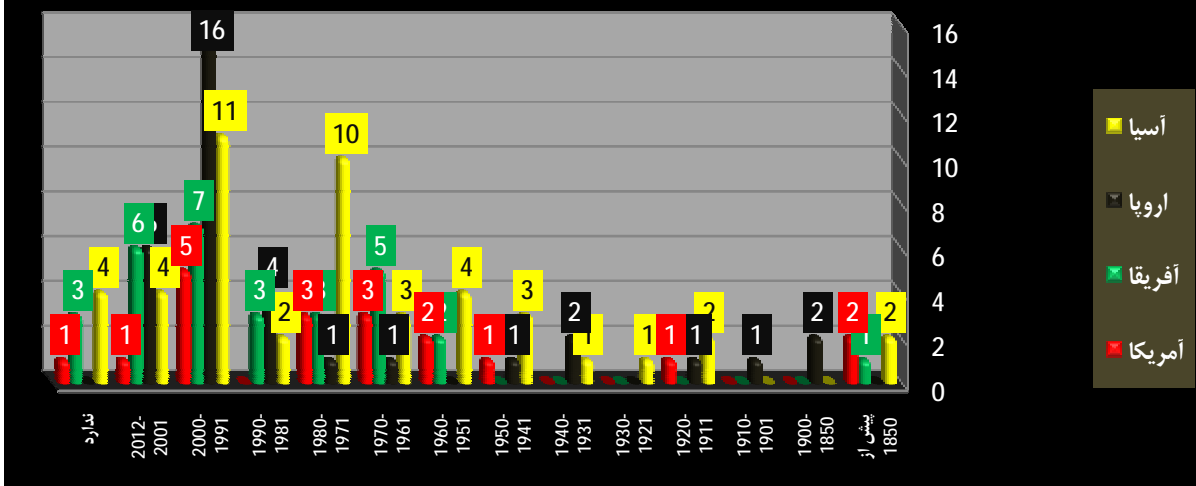

شکل شماره 32- مقایسه بین قاره‌ای سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری بر اساس درصد فراوانی نسبی سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری در هر قاره

با توجه به شکل 31 سابقه تاریخی مبنای حقوقی بیش از 30 درصد از کل کشورها طی سال‌های 1991 تا 2000 برمی‌گردد، کشورهای آمریکایی بدلیل نوپا بودن خود در تاسیس سازمان ملی آماری در مقایسه با سایر قاره‌ها طبق متغیر 8، بیشترین سهم را در این 30 درصد دارند به طوری که سابقه تاریخی مبنای حقوقی حدود 46 درصد از کشورهای آمریکایی در این بازه زمانی قرار دارند.

سابقه تاریخی مبنای حقوقی بیش از 88 درصد از کل کشورها مربوط به نیمه دوم قرن بیستم به بعد (از سال 1951 تا کنون) است، قابل ذکر است که سابقه تاریخی مبنای حقوقی حدود 97 درصد از کشورهای آفریقایی، 87 درصد از کشورهای آسیایی، 84 درصد از کشورهای آمریکایی و 83 درصد از کشورهای اروپایی نیز مربوط به همین بازه هستند. به عبارتی سابقه تاریخی 17 درصد از کشورهای اروپایی به 1850 تا 1949 (قبل از نیمه دوم قرن بیستم) برمی‌گردد که این فراوانی نسبی، رتبه اول را در بین سایر قاره‌ها دارد.

سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری

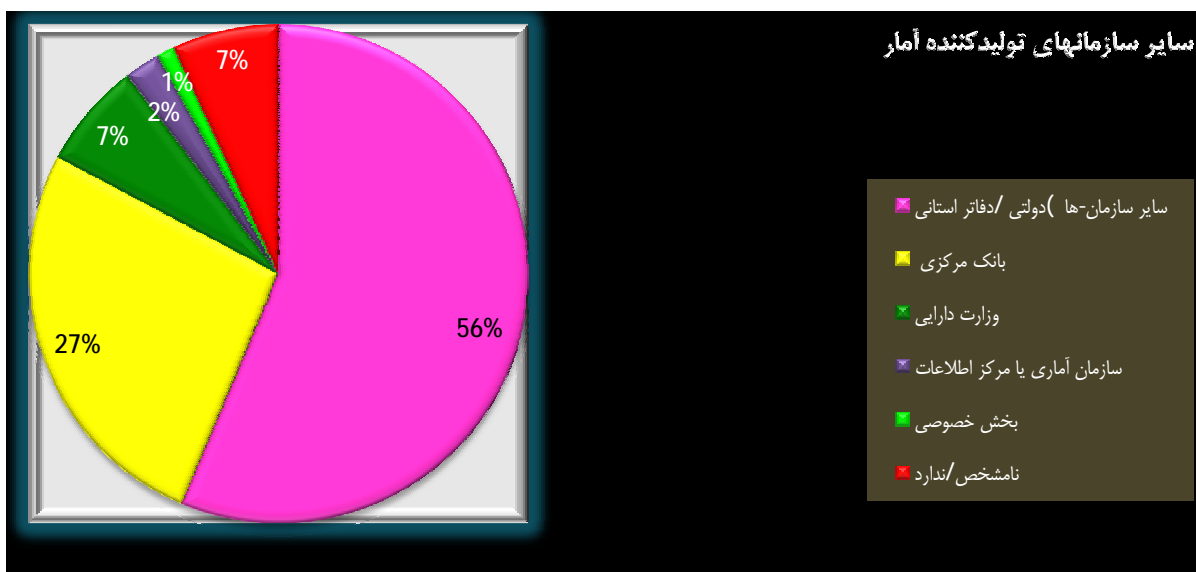
شکل شماره 33-مقایسه بین قاره‌ای سابقه تاریخی مبنای حقوقی سازمان آماری براساس تعداد

متغیر شماره 11 - سایر سازمان‌های تولید کننده آمار

جدول شماره 15- فراوانی سایر سازمان‌های تولید کننده آمار

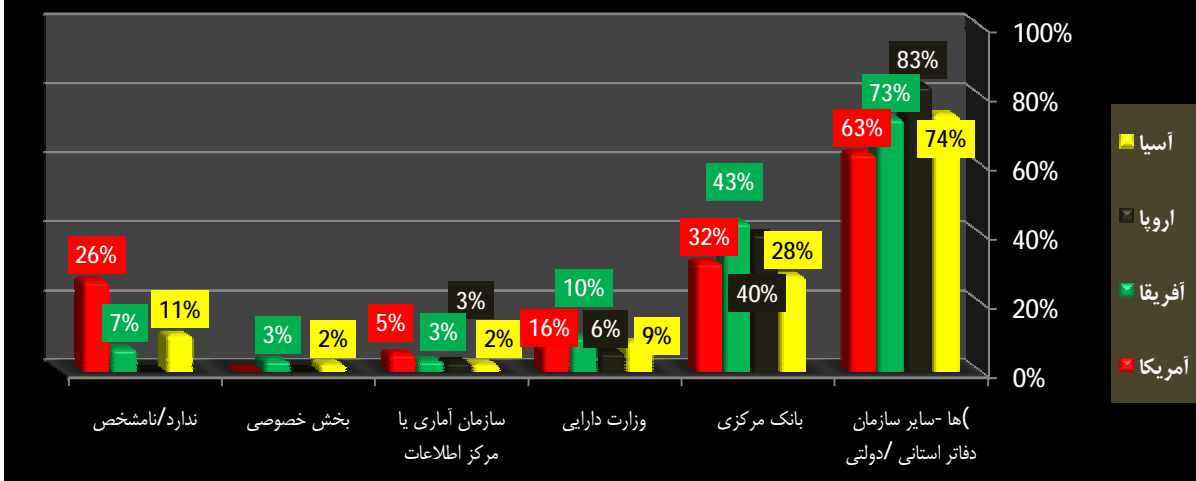
عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
سایر سازمان‌های تولید کننده آمار	سایر سازمان‌ها (دولتی / دفاتر استانی)	35	29	22	12	98
	بانک مرکزی	13	14	13	6	46
	وزارت دارایی	4	2	3	3	12
	سازمان آماری یا مرکز اطلاعات	1	1	1	1	4
	بخش خصوصی	1	0	1	0	2
	نامشخص/ندارد	5	0	2	5	12

سایر سازمان‌های تولید کننده آمار

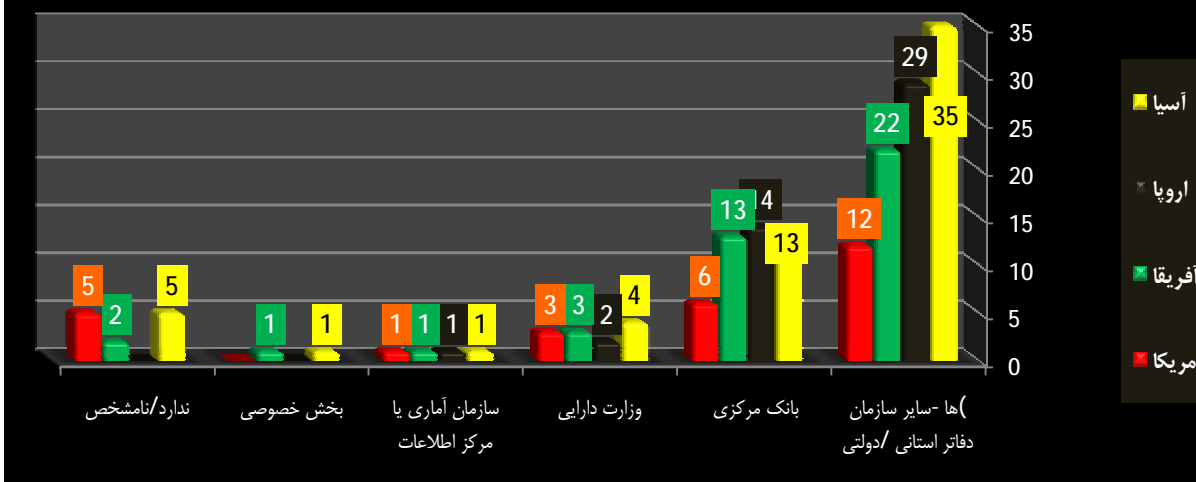
شکل شماره 34- وضعیت شاخص سایر سازمان‌های تولید کننده آمار براساس درصد

سایر سازمانهای تولیدکننده آمار

شکل شماره 35 - مقایسه بین قاره‌های شاخص سایر سازمان‌های تولید کننده آمار براساس فراوانی نسبی سایر سازمان‌های تولید کننده آمار در هر قاره

سایر سازمانهای تولیدکننده آمار

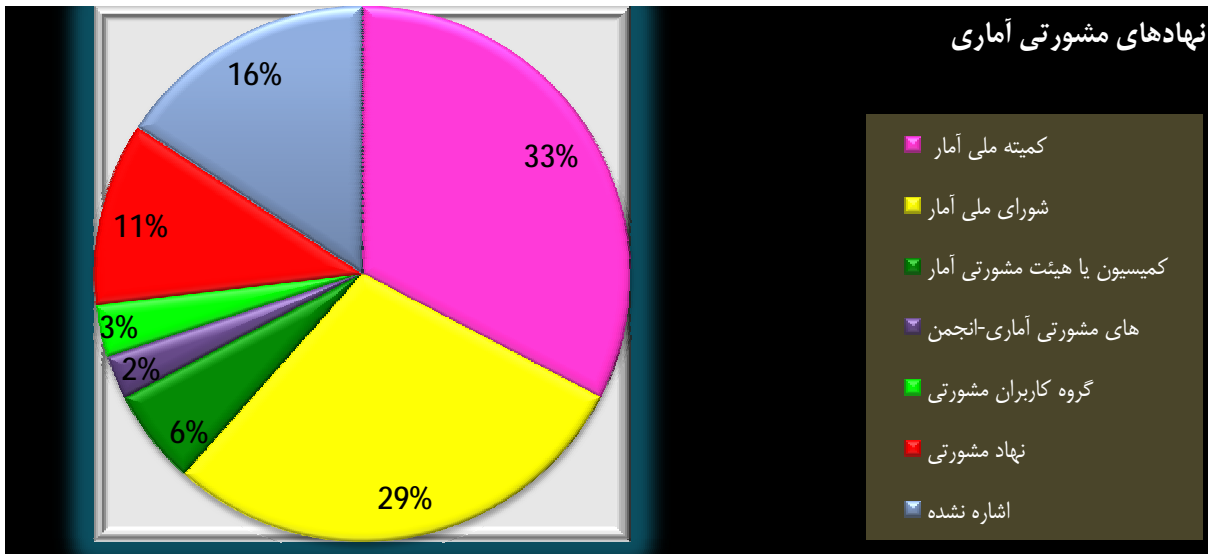

شکل شماره 36 - مقایسه بین قاره‌های شاخص سایر سازمان‌های تولید کننده آمار براساس تعداد

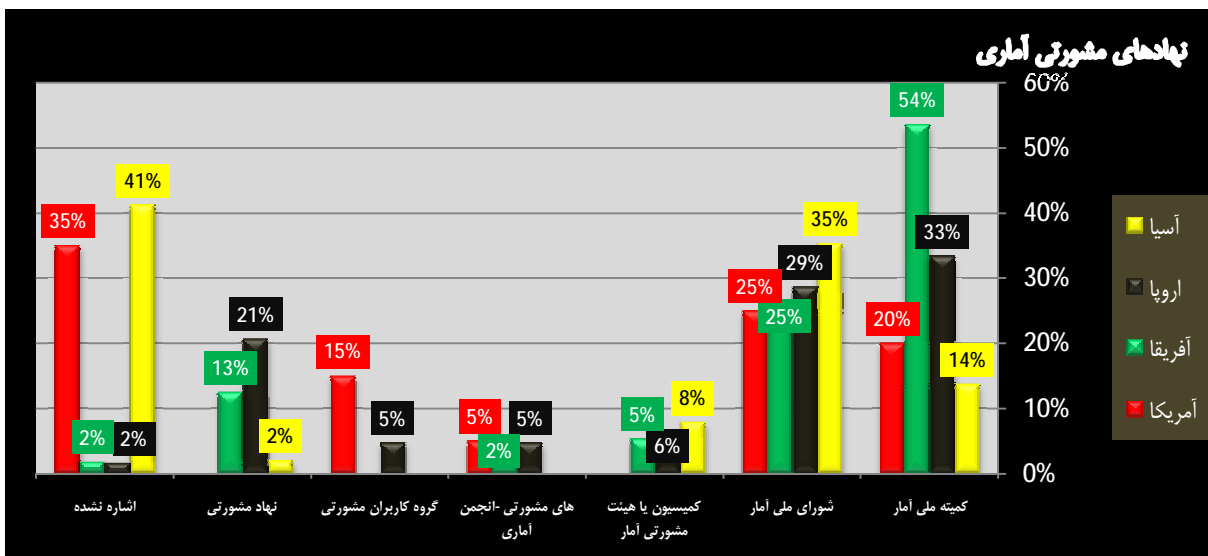
متغیر شماره 12 - نهادهای مشورتی آماری

جدول شماره 16 - فراوانی نهادهای مشورتی آماری

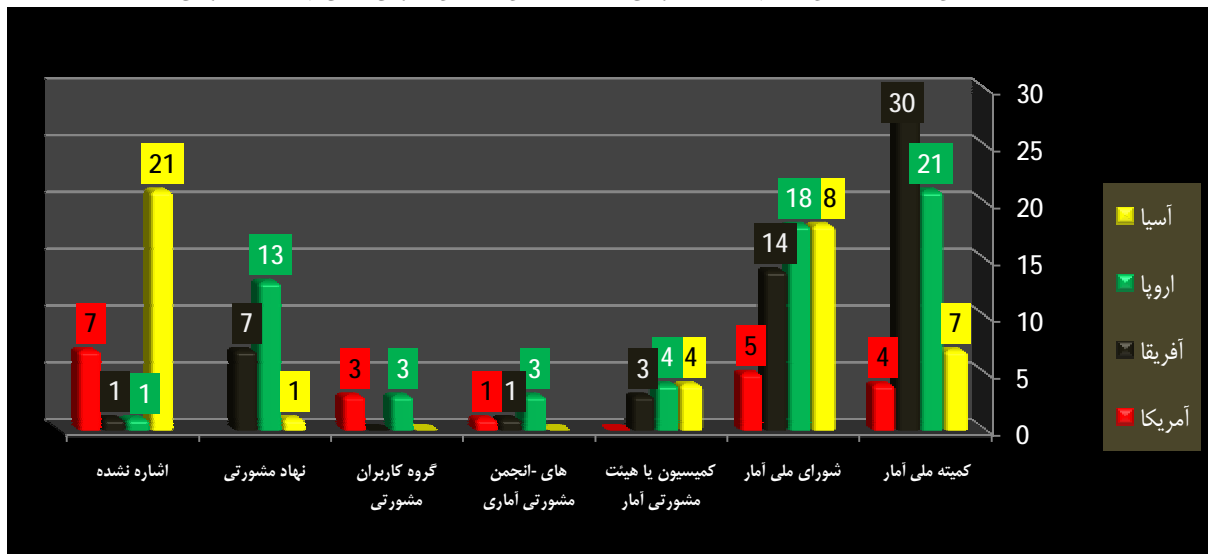
عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
تعداد نهادهای مشورتی آماری	کمیته ملی آمار (هماهنگی سیستم آماری/ مشورتی)	7	21	30	4	62
	شورای ملی آمار (سرشماری/انفرماتیک/کاربران/علمی/اعلی/املی/اروسای نهادهای دولتی/هماهنگی فعالیتها)	18	18	14	5	55
	کمیسیون یا هیئت مشورتی آمار	4	4	3	0	11
	انجمن‌های مشورتی آماری	0	3	1	1	5
	گروه کاربران مشورتی	0	3	0	3	6
	نهاد مشورتی	1	13	7	21	21
	اشاره نشده	21	1	1	7	30

شکل شماره 37- وضعیت شاخص‌های نهادهای مشورتی آماری براساس درصد

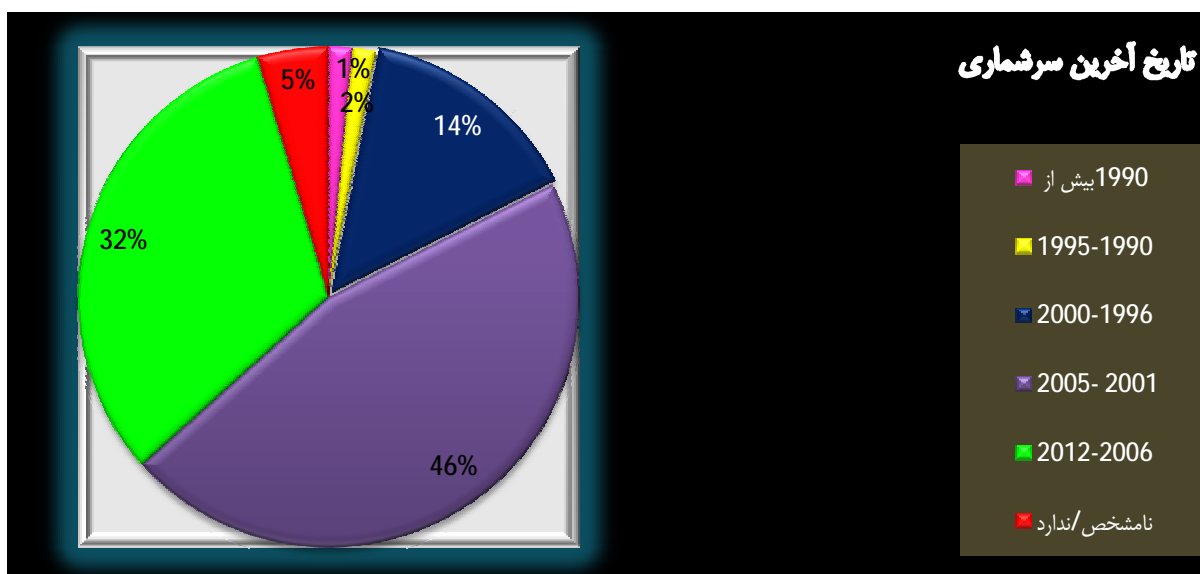
شکل شماره 38- مقایسه بین قاره‌های شاخص‌های نهادهای مشورتی آماری براساس فراوانی نسبی نهادهای مشورتی آماری در هر قاره

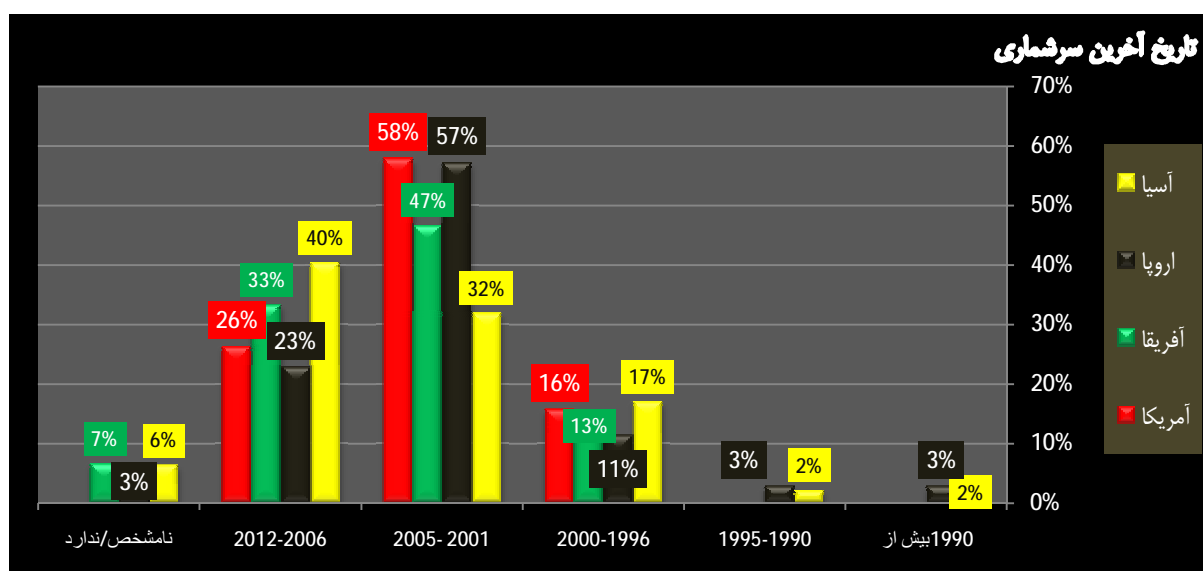
شکل شماره 39- مقایسه بین قاره‌های شاخص‌های نهادهای مشورتی آماری براساس تعداد

جدول شماره 17- فراوانی تاریخ آخرین سرشماری

عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
تاریخ آخرین سرشماری	بیش از 1990	1	1	0	0	2
	1990 - 1995	1	1	0	0	2
	1996 - 2000	8	4	4	3	19
	2001 - 2005	15	20	14	11	60
	2006 - 2012	19	8	10	5	42
	ندارد	3	1	2	0	6

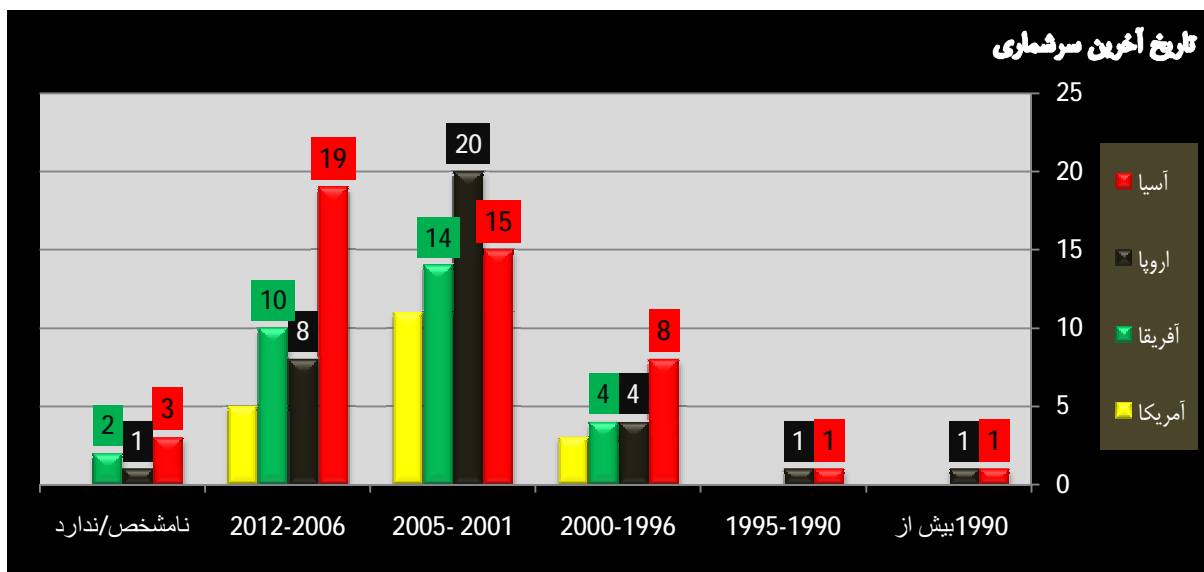

شکل شماره 40- وضعیت شاخص های تاریخ آخرین سرشماری براساس درصد

شکل شماره 41- وضعیت شاخص های تاریخ آخرین سرشماری براساس فراوانی نسبی تاریخ آخرین سرشماری درهر قاره

به طور متوسط 78 درصد از کل کشورهای بعد از سال 2000 سرشماری داشته‌اند، این نسبت در قاره آمریکا 84 درصد، در قاره آفریقا و اروپا 80 درصد و در قاره آسیا 72 درصد است. به عبارتی در بین قاره‌ها، قاره آمریکا جدیدترین سرشماری را داشته است.

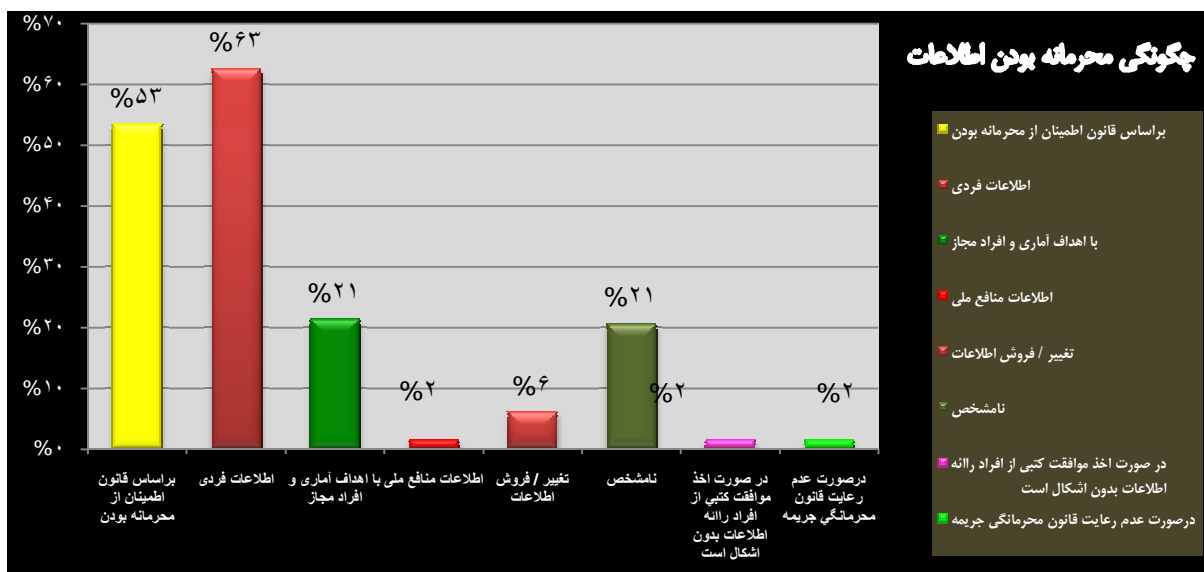

شکل شماره 42- مقایسه بین قاره‌های شاخص‌های تاریخ آخرین سرشماری براساس تعداد

متغیر شماره 14 - چگونگی محرمانه بودن اطلاعات

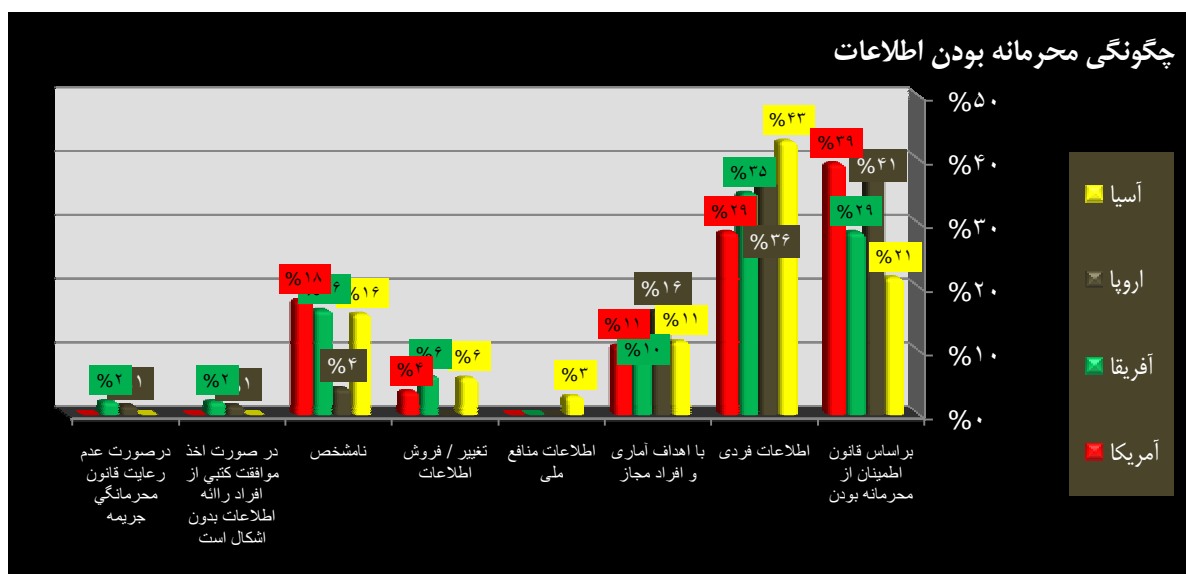
جدول شماره 18- فراوانی چگونگی محرمانه بودن اطلاعات

عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
محرمانه بودن اطلاعات	براساس قانون اطمینان از محرمانه بودن	15	30	14	11	70
	الزام به حفظ اطلاعات فردی	30	27	17	8	82
	با اهداف آماری و دسترسی افراد مجاز	8	12	5	3	28
	اطلاعات منافع ملی	2	0	0	0	2
	تغییر / فروش اطلاعات	4	0	3	1	8
	در صورت اخذ موافقت کتبی از افراد ارائه اطلاعات بدون اشکال است	0	1	1	0	2
	در صورت عدم رعایت قانون محرمانگی جریمه	0	1	1	0	2
	نامشخص	11	3	8	5	27

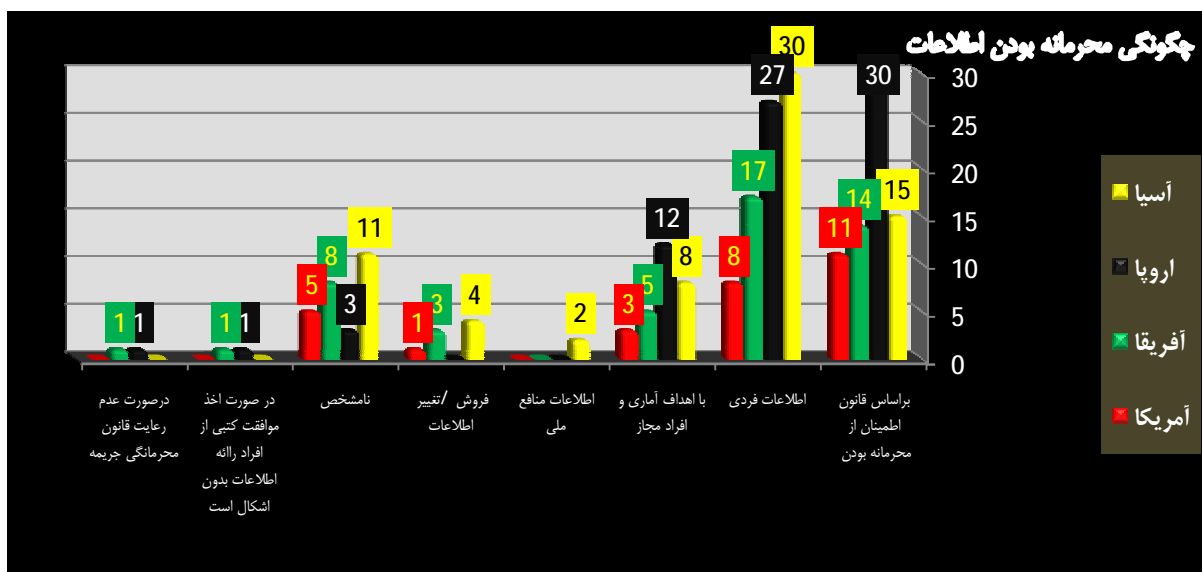

شکل شماره 43- وضعیت شاخص چگونگی محرمانه بودن اطلاعات براساس درصد

در این متغیر نیز باید دقت داشت که لزوماً شاخص‌ها مکمل یکدیگر نیستند و امکان دارد با هم هم‌پوشانی نیز داشته باشند. با مشاهده شکل شماره 43 به اهمیت حفظ اطلاعات فردی پی برد، زیرا بیش از 53 درصد از کشورها به طور مستقیم به رعایت این شاخص در پروفایل خود تاکید داشته‌اند، ضمن این که قانون محرمانگی نیز این شاخص را در بطن خود دارد. 21 درصد از کل کشورها نیز به هنگام ارائه اطلاعات تاکید دارند که اطلاعات جمع‌آوری شده تنها برای مقاصد آماری مورد استفاده قرار خواهد گرفت. 41 درصد از کشورهای اروپایی به طور مستقیم به رعایت قانون محرمانگی در پروفایل خود اشاره کرده‌اند و این فراوانی نسبی بیشترین فراوانی نسبی در بین سایر قاره در این شاخص است. در خصوص شاخص حفظ "اطلاعات فردی" به نظر کشورهای قاره آسیایی با داشتن فراوانی نسبی 43 درصد از کل کشورها بیش تاکید بیشتری داشته‌اند و کشورهای قاره اروپا با داشتن فراوانی نسبی 36 درصد از کل کشورها بیش تاکید بر شاخص "با اهداف آماری و برای افراد مجاز" رتبه اول را در این شاخص دارد.

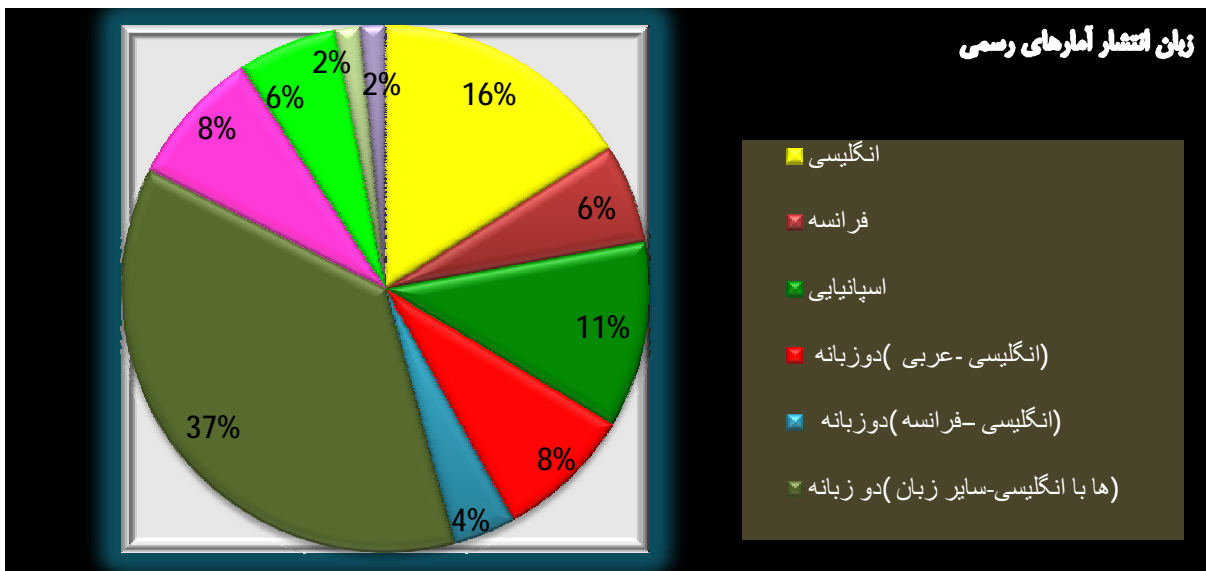
شکل شماره 44- مقایسه بین قاره‌های شاخص چگونگی محرمانه بودن اطلاعات براساس فراوانی نسبی چگونگی محرمانه بودن در سطح هر قاره

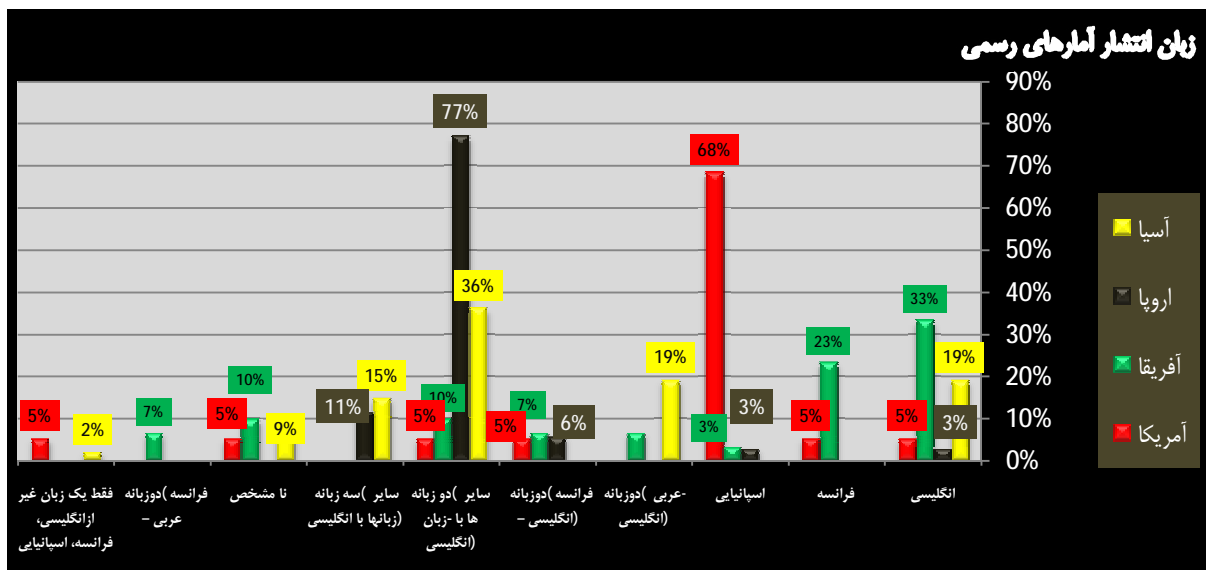
شکل شماره 45- مقایسه بین قاره‌های شاخص چگونگی محرمانه بودن اطلاعات براساس تعداد

جدول شماره 19- فراوانی زبان انتشار آمارهای رسمی

عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
زبان انتشار آمارهای رسمی	انگلیسی	9	1	10	1	21
	فرانسه	0	0	7	1	8
	اسپانیایی	0	1	1	13	15
	دوزبانه (عربی - انگلیسی)	9	0	2	0	11
	دوزبانه (فرانسه - انگلیسی)	0	2	2	1	5
	دو زبانه (سایر زبان ها با انگلیسی)	17	27	3	1	48
	سه زبانه (سایر زبانها با انگلیسی)	7	4	0	0	11
	نا مشخص	4	0	3	1	8
	دوزبانه (فرانسه - عربی)	0	0	2	0	2
	فقط یک زبان غیر از انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی	1	0	0	1	2

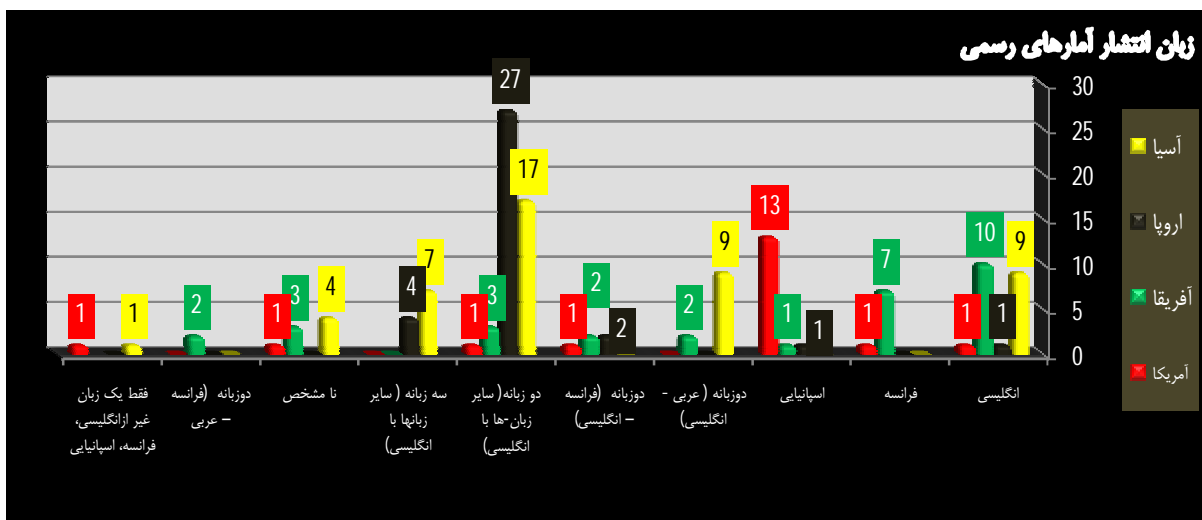
شکل شماره 44- وضعیت شاخص زبان انتشار آمارهای رسمی براساس درصد

شکل شماره 45- مقایسه بین قاره‌ای شاخص زبان انتشار آمارهای رسمی براساس درصد فراوانی نسبی زبان انتشار در سطح هر قاره

با نگاهی دقیق به شکل‌های 44 قابل مشاهده است که به طور متوسط 73 درصد از کشورها حتماً زبان انگلیسی به عنوان یکی از زبان‌های انتشار آمار است و انتشار آمار 11 درصد از این کشورها حتماً به زبان فرانسه است و 10 درصد از آن‌ها نیز از زبان عربی به عنوان یکی از زبان‌های انتشار آمار استفاده می‌کنند.

توجه به شکل شماره 45 بیانگر این مساله است که از زبان انگلیسی به عنوان رایج‌ترین زبان انتشار در اروپا (97 درصد از کشورهای اروپایی) سپس در آسیا (89 درصد از کشورهای آسیایی) مورد استفاده قرار می‌گیرد، و از زبان فرانسه نیز بیشترین استفاده در انتشار آمار در قاره آفریقا (37 درصد از کشورهای آفریقایی) به کار گرفته می‌شود. زبان عربی نیز در 19 درصد از کشورهای آسیایی و 13 درصد از کشورهای آفریقایی در انتشار اطلاعات به کار برد می‌شود.

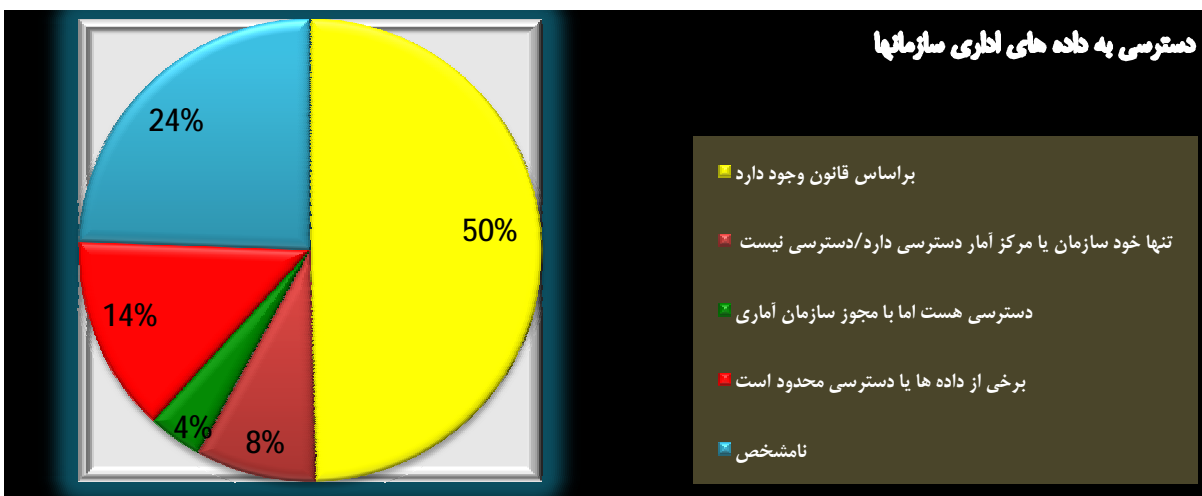

شکل شماره 46- وضعیت شاخص زبان انتشار آمارهای رسمی براساس تعداد

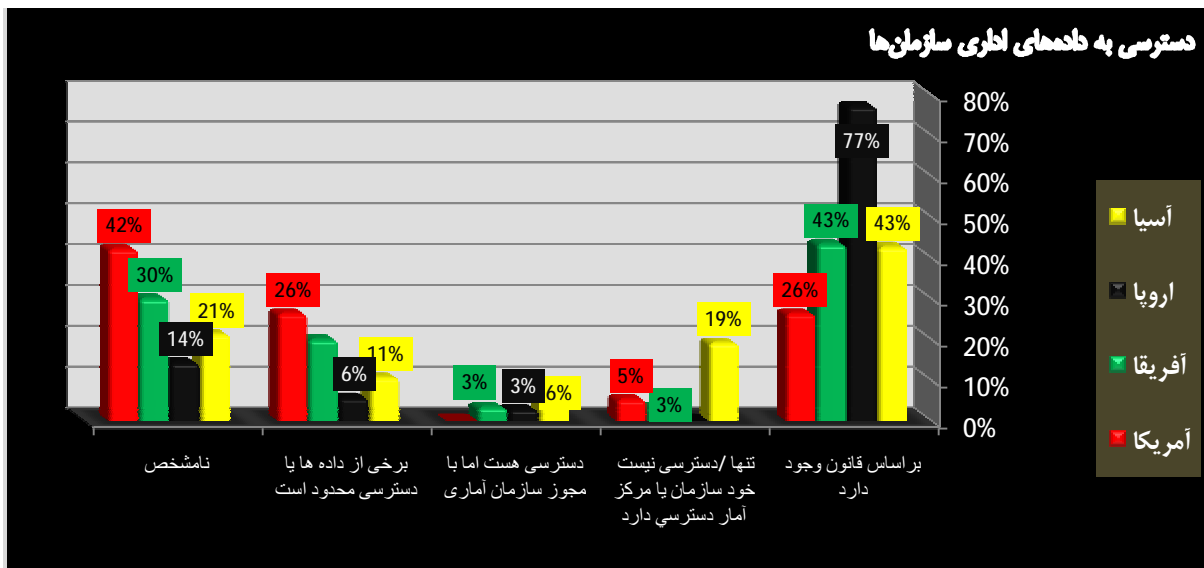
متغیر شماره 16 - دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها

جدول شماره 20- فراوانی دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها

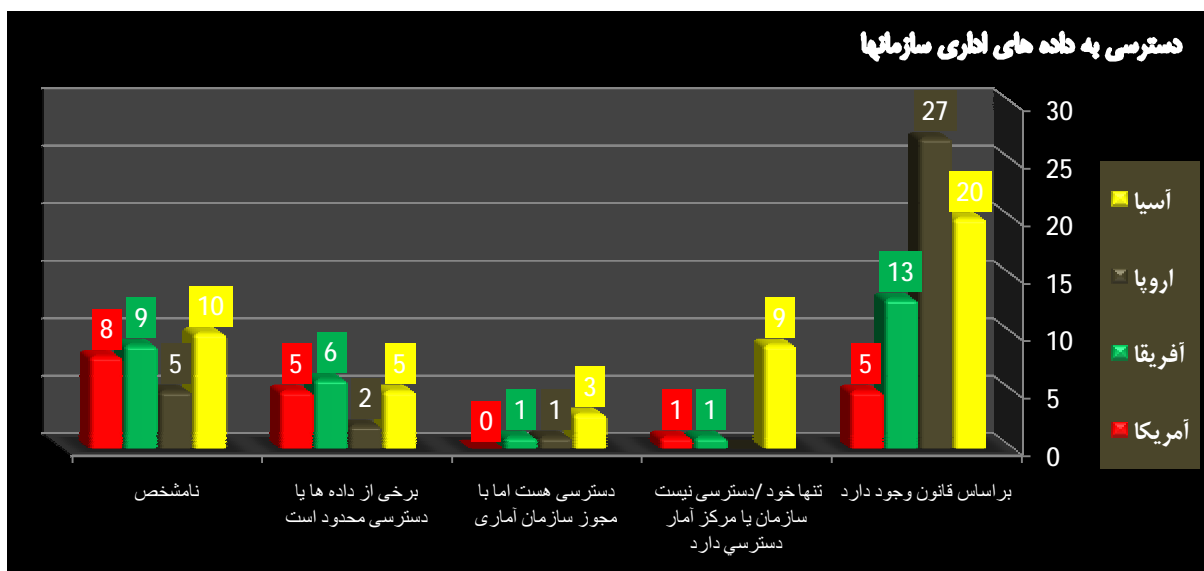
عنوان متغیر	زیر شاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها	براساس قانون وجود دارد	20	27	13	5	65
	دسترسی نیست /تنها خود سازمان یا مرکز آمار دسترسی دارد	9	0	1	1	11
	دسترسی هست اما با مجوز سازمان آماری	3	1	1	0	5
	برخی از داده‌ها یا دسترسی محدود است	5	2	6	5	18
	نامشخص	10	5	9	8	32

شکل شماره 47- وضعیت شاخص‌های دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها براساس درصد

شکل شماره 49- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها براساس درصد فراوانی نسبی در سطح هر قاره

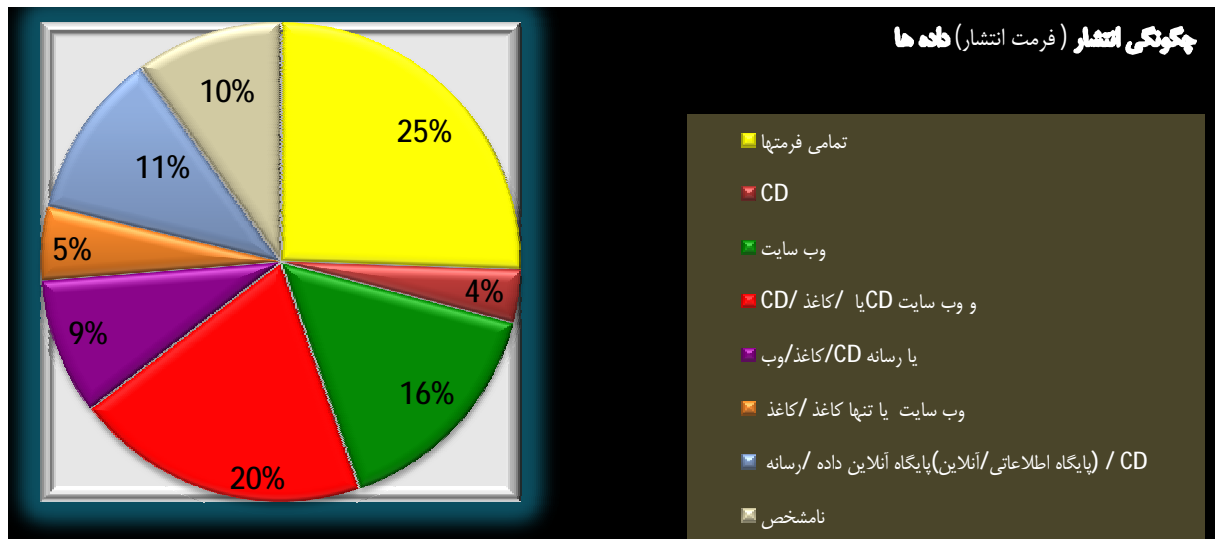

شکل شماره 50- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های دسترسی به داده‌های اداری سازمان‌ها براساس تعداد

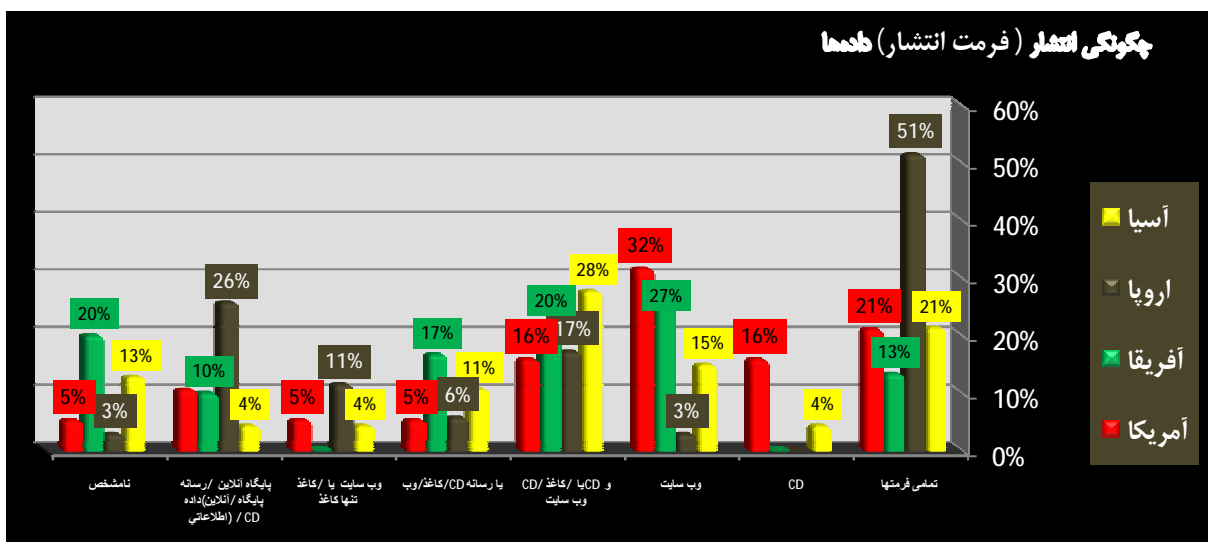
متغیر شماره 17 - چگونگی انتشار (فرمت انتشار) داده‌ها

جدول شماره 21- فراوانی چگونگی انتشار (فرمت انتشار) داده‌ها

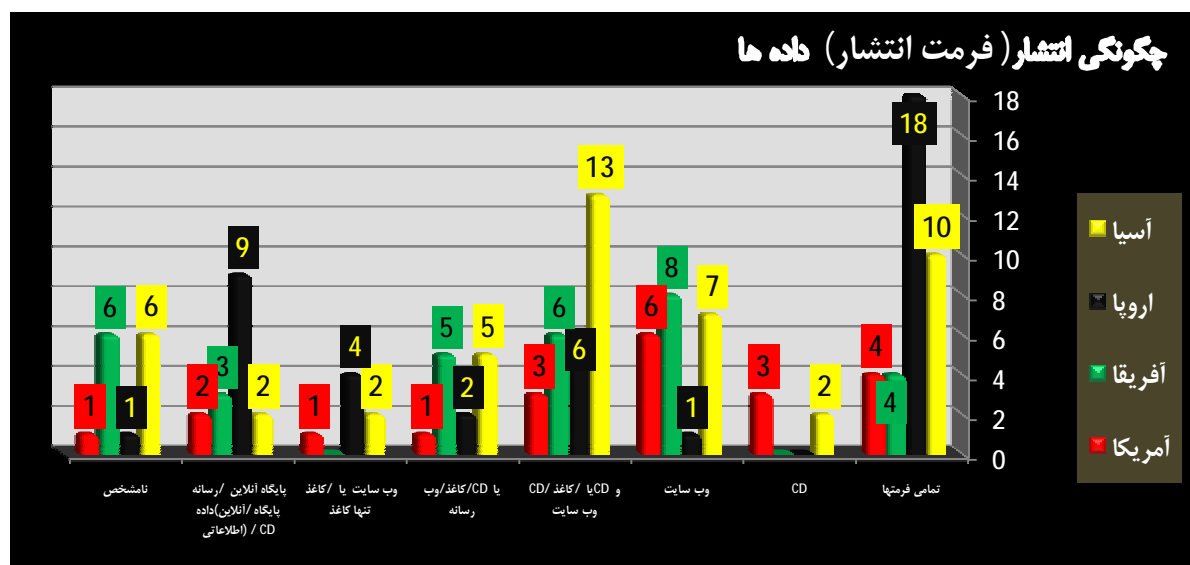
عنوان متغیر	زیرشاخص متغیرها	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
چگونگی انتشار داده‌ها (کاغذ، سی دی رام، وب سایت، پایگاه داده‌های آنلاین، بانک)	تمامی فرمت‌ها	10	18	4	4	36
	CD	2	0	0	3	5
	وب سایت	7	1	8	6	22
	CD، کاغذ / یا CD و وب سایت	13	6	6	3	28
	وب / کاغذ / CD یا رسانه	5	2	5	1	13
	کاغذ / وب سایت یا تنها کاغذ	2	4	0	1	7
	رسانه / پایگاه آنلاین داده (آنلاین / پایگاه اطلاعاتی) / CD	2	9	3	2	16
	نامشخص	6	1	6	1	14

شکل شماره 51- وضعیت شاخص‌های چگونگی انتشار (فرمت انتشار) داده‌ها براساس درصد

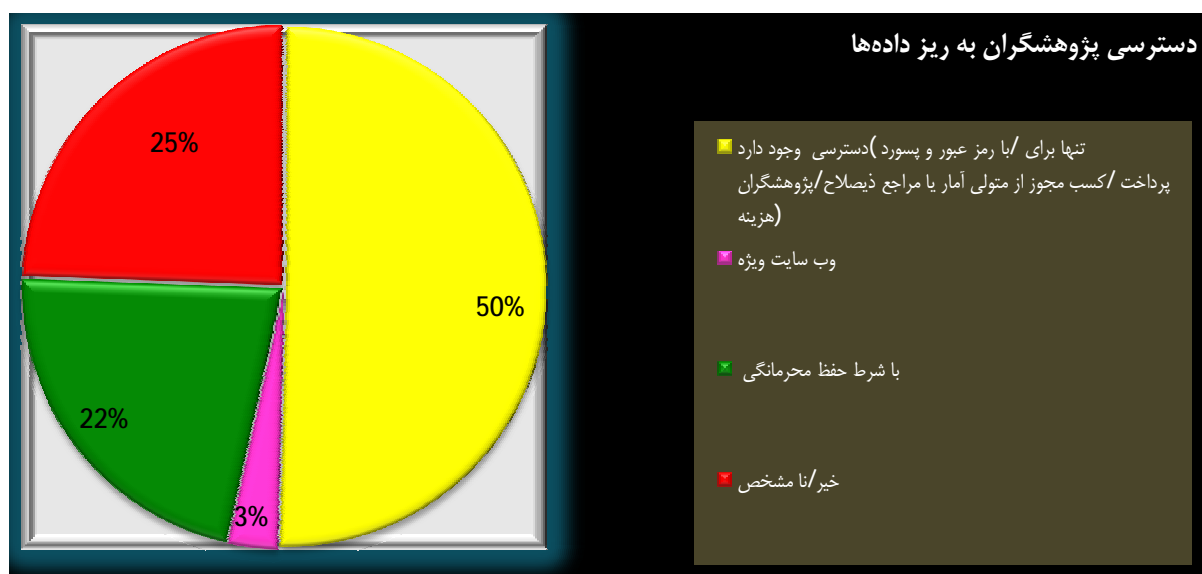
شکل شماره 52- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های چگونگی انتشار (فرمت انتشار) داده‌ها براساس درصد فراوانی نسبی شاخص در سطح هر قاره

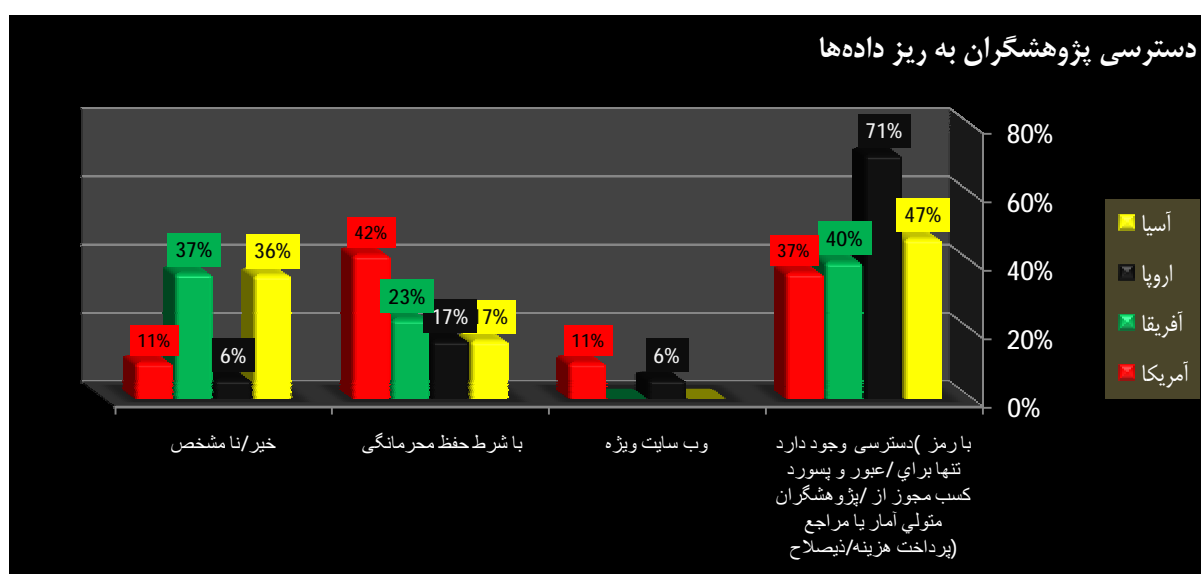
شکل شماره 53- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های چگونگی انتشار (فرمت انتشار) داده‌ها براساس تعداد

جدول شماره 22- فراوانی چگونگی دسترسی پژوهشگران به ریز داده‌ها

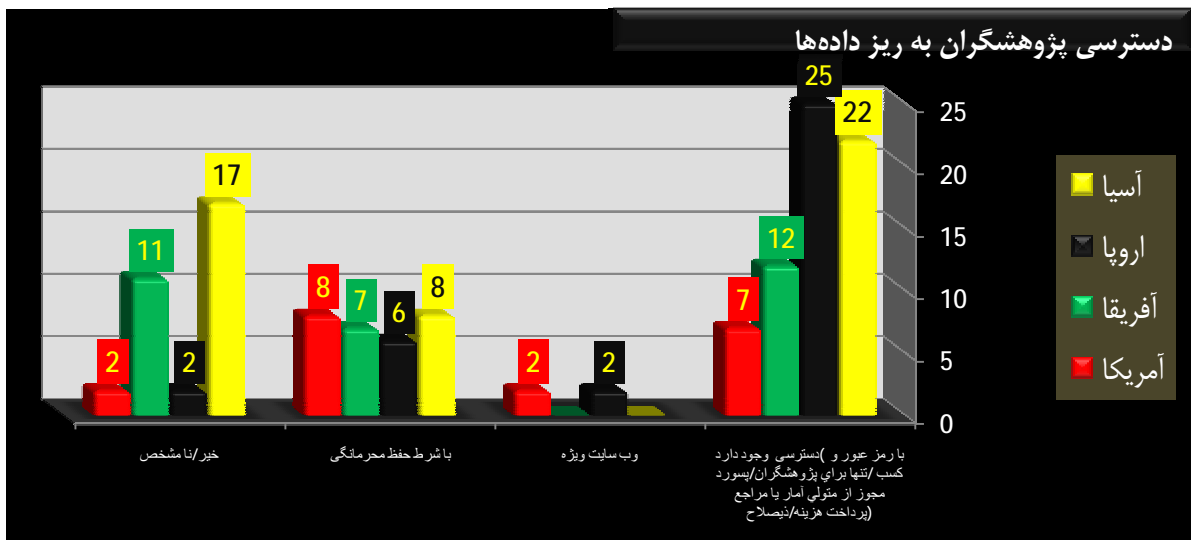
عنوان متغیر	زیر شاخص های متغیر	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
دسترسی پژوهشگران به ریز داده‌ها	دسترسی وجود دارد (با رمز عبور و پسورد/تنها برای پژوهشگران/کسب مجوز از متولی آمار یا مراجع ذیصلاح/پرداخت هزینه)	22	25	12	7	66
	وب سایت ویژه	0	2	0	2	4
	با شرط حفظ محرمانگی	8	6	7	8	29
	نامشخص/خیر	17	2	11	2	32

شکل شماره 54- وضعیت شاخص‌های چگونگی دسترسی پژوهشگران به ریز داده‌ها براساس درصد

شکل شماره 55- مقایسه بین قاره‌ای شاخص‌های چگونگی دسترسی پژوهشگران به ریز داده‌ها براساس درصد شاخص در سطح هر قاره

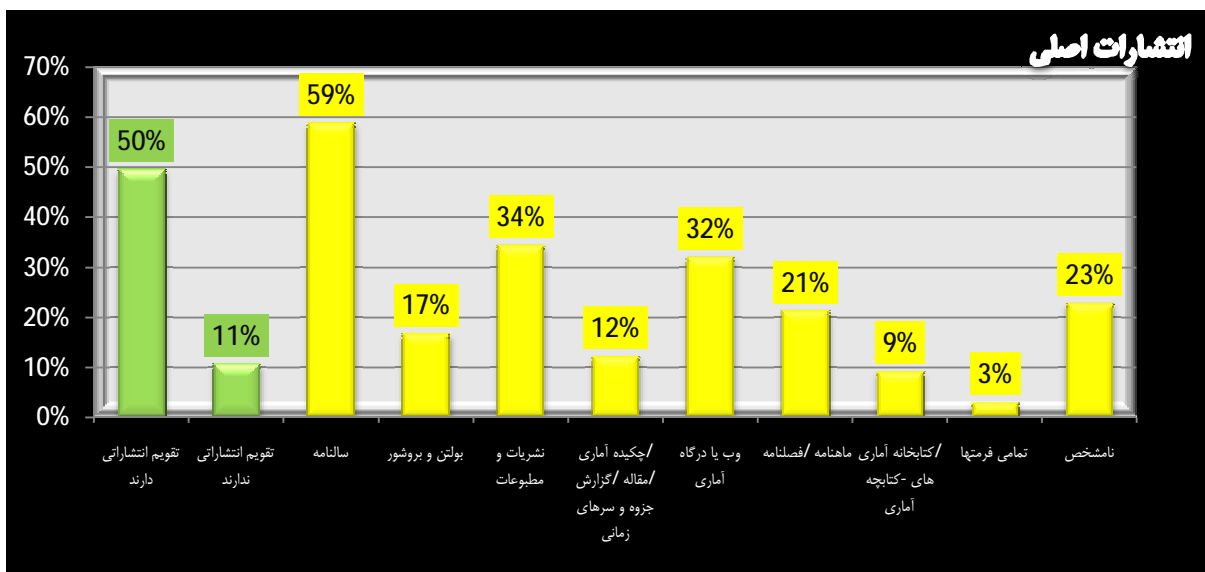

شکل شماره 56- مقایسه بین قاره‌های شاخص‌های چگونگی دسترسی پژوهشگران به ریز داده‌ها براساس تعداد

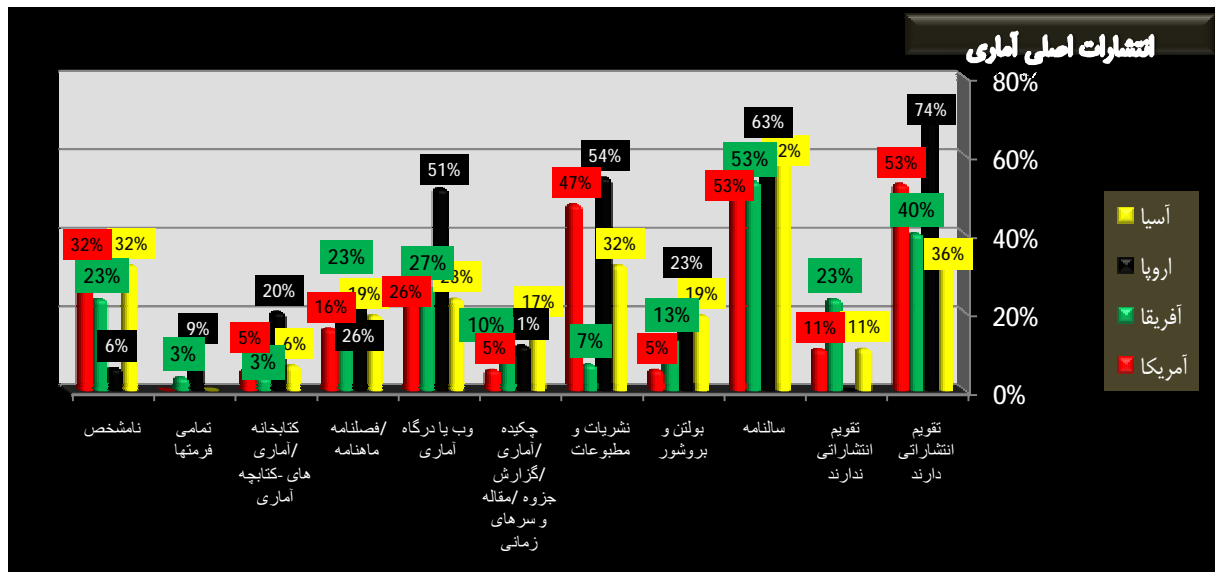
متغیر شماره 19 - انتشارات اصلی آماری

جدول شماره 23- فراوانی انتشارات اصلی آماری

عنوان متغیر	زیر شاخص‌های متغیر	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	جمع
انتشارات اصلی (تقویم انتشارات)	تقویم انتشاراتی دارند	17	26	12	10	55
	تقویم انتشاراتی ندارند	5	0	7	2	14
انتشارات اصلی	سالنامه	29	22	16	10	77
	بولتن و بروشور	9	8	4	1	22
	نشریات و مطبوعات (ارسال به مطبوعات/ اتاق ویژه خبرنگاران/...)	15	19	2	9	45
	چکیده آماری/ گزارش/ مقاله/ جزوه و سری‌های زمانی	8	4	3	1	16
	وب یا درگاه آماری	11	18	8	5	42
	فصلنامه / ماهنامه	9	9	7	3	28
	کتابخانه آماری/ کتابچه‌های آماری	3	7	1	1	12
	تمامی فرمت‌ها	0	3	1	0	4
	نامشخص	15	2	7	6	30

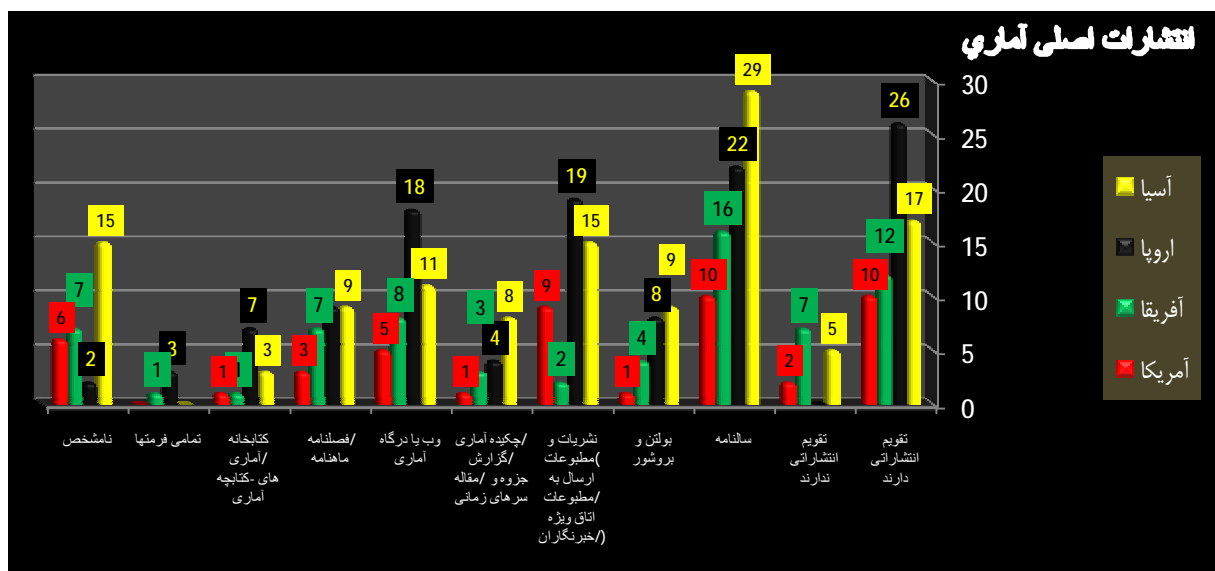

شکل شماره 57- وضعیت شاخص‌های انتشارات اصلی آماری براساس درصد

شکل شماره 58- مقایسه بین قاره ای شاخص‌های انتشارات اصلی آماری براساس درصد شاخص در سطح هر قاره

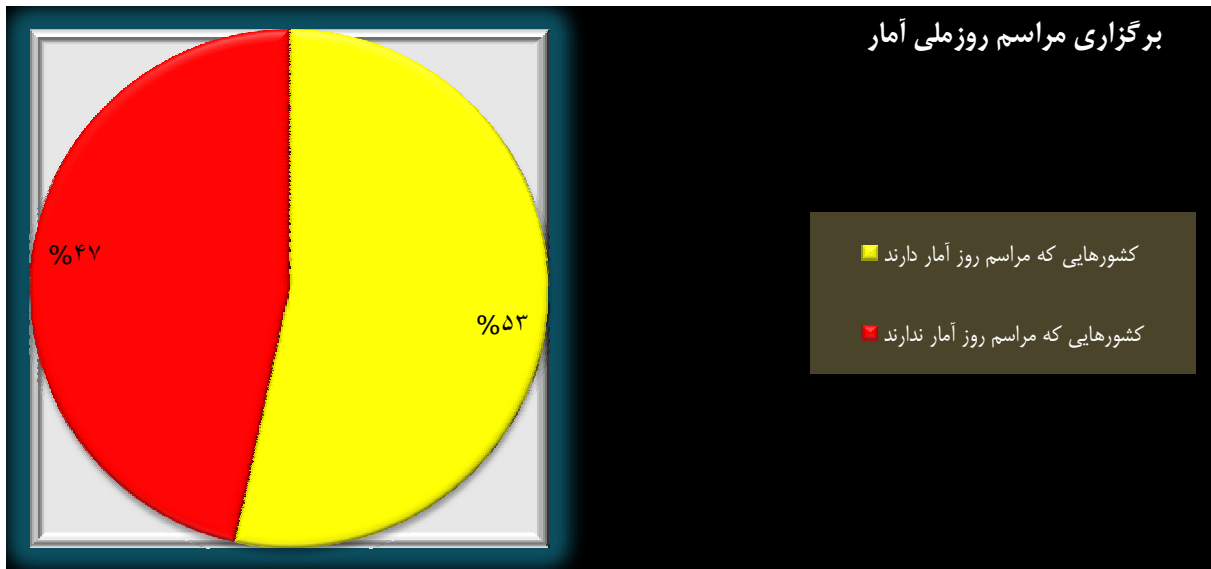
شکل 57 مبین این موضوع است که بیش از 50 درصد از کل کشورها دارای تقویم انتشاراتی هستند و تنها 11 درصد از آن‌ها صریحا به نبود تقویم انتشاراتی در پروفایل خود اشاره نموده‌اند و باقی مانده این کشورها یعنی 39 درصد باقی مانده به روشنی بر بود یا نبود تقویم انتشاراتی اشاره نکرده‌اند. در این میان 74 درصد از کشورهای اروپایی دارای تقویم انتشاراتی هستند و بقیه کشورهای این قاره اشاره‌ای بر وجود یا عدم وجود تقویم انتشاراتی نکرده‌اند. لازم به ذکر است که همانطور که در شکل 58 مشاهده می‌شود کشورهای اروپایی، آمریکایی، آفریقایی و آسیایی به ترتیب بیشترین فراوانی نسبی به تعداد کل کشورهای واقع در آن‌ها را در شاخص تقویم انتشاراتی دارند.

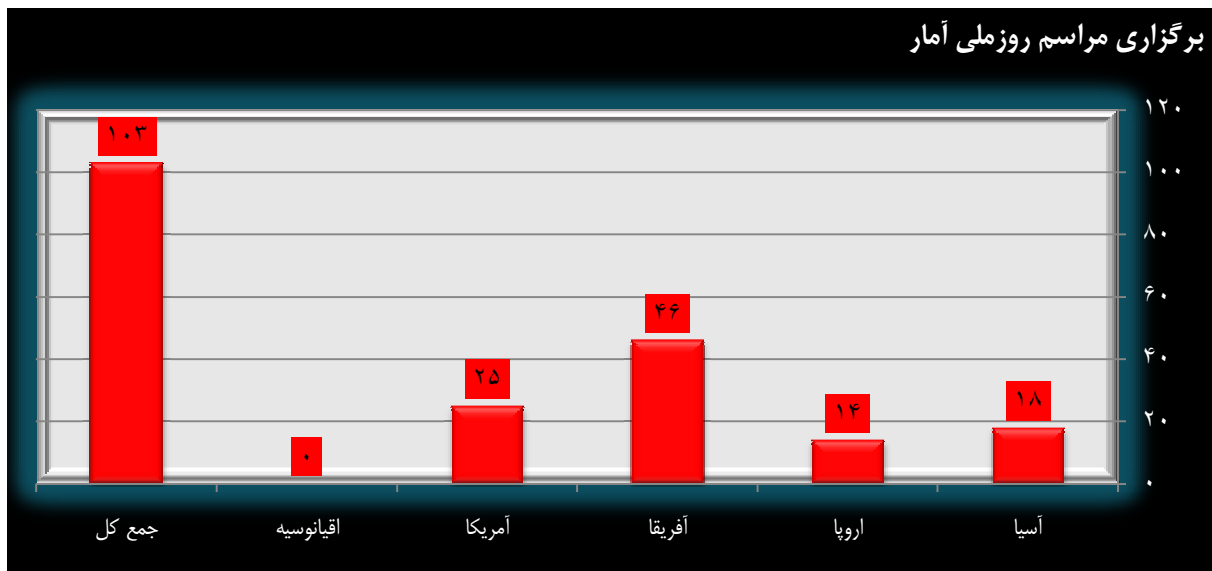
شکل شماره 59- مقایسه بین قاره ای شاخص‌های انتشارات اصلی آماری براساس تعداد

جدول شماره 24 - فراوانی برگزاری مراسم روز ملی آماری

عنوان متغیر	زیر شاخص‌های متغیر	آسیا	اروپا	آفریقا	آمریکا	اقیانوسیه	جمع کل
شاخص برگزاری روز آمار	برگزاری مراسم روز ملی آمار	18	14	49	22	0	103
تعداد کل کشورها		47	47	46	34	19	193

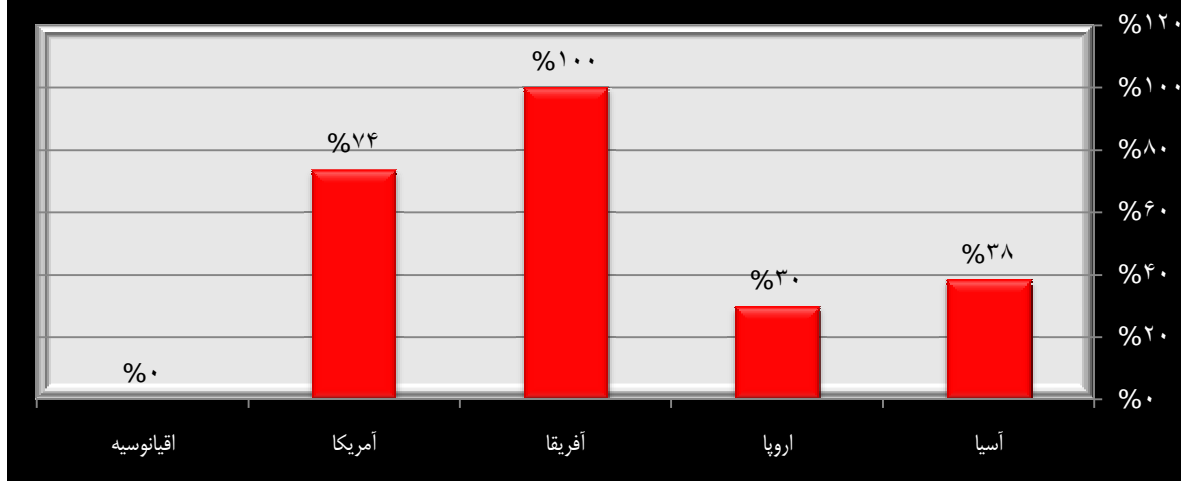

شکل شماره 60 - وضعیت شاخص برگزاری مراسم روز ملی آماری براساس درصد

شکل شماره 61 - وضعیت شاخص برگزاری مراسم روز ملی آماری براساس تعداد

برگزاری مراسم روز ملی آمار

شکل شماره 62 - وضعیت شاخص برگزاری مراسم روز ملی آماری براساس درصد

متغیر شماره 21 - کشورهای استثنا در برخی از متغیرها

در این متغیر به برخی از قوانین و مقررات استثنایی که در متغیرهای بیست گانه به صورت طبیعی و براساس شاخص‌های تعریف شده در جداول و نمودارها تعریف نشده‌اند؛ اشاره می‌شود.

- 1- در متغیر نهادهای مشورتی کشور هند داری 4 نهاد مشورتی آماری است که بسیار قدرتمند اند و تمامی فعالیت‌های آماری در کشور هند با تصویب این 4 نهاد اجرا می‌شود. 1- شورای آمارهای حکومتی 2- کمیته مشورتی قیمت‌ها 3- کمیته مشورتی آمار حساب‌های ملی 4- کمیته مشورتی آمارهای صنعتی. همچنین در این متغیر کشور هلند دارای 25 کمیته مشورتی آمار است
- 2- در متغیر آخرین سرشماری کشور ایسلند به دلیل اجرایی شدن کامل نظام آمارهای ثبتی، تاریخ آخرین سرشماری‌اش سال 1981 بوده است.
- 3- در متغیر "سایر سازمان‌های تولیدکننده آمار" کشور کویت تنها کشور ای است که فقط سازمان آماری آن اجازه تولید و انتشار آمارها را دارد و هیچ سازمان دیگری حق تولید و انتشار آمارهای رسمی خود را ندارد.
- 4- کشور کره شمالی تنها کشوری است که هیچ گونه اطلاعاتی از آن خارج نمی‌شود و در سایت سازمان ملل نیز تنها به یک متغیر یعنی تاریخ آخرین سرشماری پاسخ داده است.
- 5- تنها سه کشور در جهان هستند که سازمان آماری آن‌ها تحت نظارت و کنترل مستقیم مجلس‌های نمایندگان آن هاست. کشورهای (ارمنستان، استرالیا، انگلستان) در این زمینه استثنا هستند

نتیجه گیری

همانطور که در جریان مقاله اشاره شد و مشاهده کردیم در بین کشورهای جهان 100 درصد آن‌ها یعنی 194 کشور، هریک به نوعی دارای نظام‌ها، قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها، ساختارها، الگوها و مدل‌های ذهنی و عملیاتی نظام‌های فرایندی تولید داده، دست‌والعمل‌ها و نظام‌های فکری و ذهنی در فعالیتهای آماری هستند. در حقیقت دغدغه تمامی این کشورها مدیریت و کنترل داده‌ها و آمارهایی است که خود بزرگترین تولید کننده آن هستند. نگرانی از چگونگی در دسترس بودن داده‌ها و پاسداری از آن و تعیین حد و مرزهای استفاده از آن بخش بسیاری از ذهن و توان مدیران را به خود مشغول کرده است. این قوانین و الگوها باید همواره در حال دگرذیسی و به روز شدن باشند در غیر این صورت با مشکل جدی روبه‌رو می‌شوند. بنابراین جهان به نوعی دچار ثبات ذهنی و رفتاری در مقابل پدیده‌ای به نام آمار است که باید در کانون توجهات روزانه و بلندمدتش باشد.

پارادایم مدیریت آمار چیست

با نگاهی به وضعیت فعالیتهای آمار در کشورهای جهان و دغدغه‌های حکومت‌مداران و سازمان‌های بین‌المللی در حوزه مدیریت آمار برای کنترل و نظارت بر فرایند تولید، پردازش و انتشار آمارهای رسمی متوجه می‌شویم که سازوکارها و مکانیسمها، برنامه‌ها، ساختارها و تشکیلات، قوانین و مقررات و سیستم‌های متنوع و متکثری در گوشه و کنار جهان بنا بر ضرورت شکل گرفته است. این نظام مسلط و حاکم بر جهان موجب بروز شاخه‌هایی از علوم شده که در حوزه آمار تعریف می‌شوند. علم مدیریت آمار به عنوان یک زیرشاخه از علوم وابسته به علم آمار به صورتی تدریجی جایگاهی هم آکادمیک در جهان و هم ساختاری در بین حکومت‌ها پیدا کرده است.

این 20 متغیر نشان می‌دهند که بشر همواره در حال تدوین و نگاشتن و عملیاتی کردن نظام‌های فکر و رفتاری در حوزه آمار است. تمرکز بر تدوین و ایجاد نظام‌های جامع آماری، برنامه‌ها، قوانین و موازین روش‌شناختی، دستورکارها و آیین‌نامه‌های بسیار با هدف نظام‌مند کردن، سامان‌دهی و ساخت‌مند کردن مدیریت داده‌ها و آمارهای تولیدی از سویی و ایجاد ساختارها و تشکیلات نوین و نهادهای متنوع در بدنه حکومت‌ها از سوی دیگر، شکل نوینی از مدیریت را رقم زده است.

با بررسی این 20 متغیر متوجه خواهیم شد که جهان در حال یک دگرذیسی معناگرایانه در ساحت نظام‌های فکری حکومت‌گران و مدیران، در حوزه آمار و اطلاعات است. آن جامعه اطلاعاتی که بشر همواره در چنبره آن قرار دارد و به نوعی اگر نتواند آن را مدیریت کند در محاصره حجم بزرگی از داده‌ها و آمارها گرفتار خواهد شد. چنانچه این توان از بشر ساقط شود خطری جدی جهان را تهدید می‌کند و جهان را دچار آن چنان آشفتنگی می‌کند که رو به نابودی پیش می‌رود. نیاز به الگوهای ذهنی نوین، قواعد بکارگیری داده و آمار در سطوح مختلف جامعه، مفاهیم، باورهای تازه به آمار، نظریه‌های نوین آماری، ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش در کاربرد آمار و چگونگی بکارگیری آن‌ها، و حراس شدید از چگونگی کنترل داده‌ها در میان مدیران ارشد کشورها و وجود نظام‌های بازرسی و کنترل کیفی تولید داده و سایر مدل‌های ذهنی دیگر در حوزه آمار موقعیت و وضعیتی را به وجود آورده است که ضرورت مدیریت و کنترل داده‌ها و آمار را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر کرده است.

نتایج این پژوهش بیانگر این واقعیت است که این مدل‌ها و اتفاقات یا وضعیت‌ها وقتی به یک نقطه تلاقی به هم می‌رسند به صورت مشترک به دنبال یک مدل و الگوواره‌ی واحدی می‌گردند تا توانایی مدیریت آمار که در اختیار دولت‌ها و حکومت‌هاست را داشته باشد. به همین دلیل نگارندگان این پژوهش به این اتفاقات عنوان "پارادایم مدیریت آمار" اتلاق می‌کنند که نقش بسزایی در حکمرانی جهان مدرن دارد.

موضوع حکمرانی خوب با هدف دستیابی به توسعه انسانی پایدار مطرح شده که در آن بر کاهش فقر، ایجاد شغل و رفاه پایدار، حفاظت و تجدید حیات محیط زیست و رشد و توسعه زنان، تاکید می‌شود، که همه این‌ها با حکمرانی خوب تحقق می‌یابد. در حکمرانی خوب شراکت بین سه رکن اصلی دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی در انجام فعالیت‌ها وجود دارد که گاهی فراتر از مشارکت است. لذا، ارتباط صحیح و تعاملی سه بخش یاد شده، زمینه تحقق حکمرانی خوب را در ابعاد اقتصادی، سیاسی و اداری فراهم می‌سازد (شریف زاده، 1382)

شاید به دلیل همین شرایط است که شاخص حکمرانی خوب به عنوان یک شبه پارادایم مطرح می‌شود. بانک جهانی به عنوان یکی از نهادهای بین‌المللی معتبر در گزارشی که در سال 1989 منتشر کرده است، برای اولین بار حکمرانی خوب را به عنوان ارائه خدمات عمومی کارآمد، نظام قضایی قابل اعتماد و نظام اداری پاسخگو تعریف کرده است. (Stowe, 1992)

روح حاکم بر این پژوهش نشان می‌دهد که کشورهایی که حکومت‌هایشان دارای مؤلفه‌های دموکراسی هستند در این 20 متغیر بهتر و مناسبتر عمل کرده‌اند. به همین دلیل باید در تعریف حکمرانی خوب در جهان مدرن باید شاخصی با نام "مدیریت آمار" را نیز اضافه کرد.

یاد کرد منابع

2 منبع از مهمترین منابع این پژوهش هستند

1- سایت روز جهانی آمار سازمان ملل متحد <http://unstats.un.org/unsd/wsd/Default.aspx>

2- سایت‌های سازمان آماری کشورهای مورد مطالعه

=====

3- چالمرز، آلن اف،، چیستی علم، ترجمه سعید زیبا کلام، نشر سمت، 1379، ص 109

4- تقی آزاد ارمکی، روشنفکری ایران در رویکرد پارادایمی، نشریه ایران، 81/8/1

5- تقی آزاد ارمکی، روشنفکری ایران در رویکرد پارادایمی، نشریه ایران، 81/8/1

6- دفت، ریچارد ال؛ تئوری و طراحی سازمان، علی پارسائیان و سیدمحمد اعرابی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، 1387، چاپ نهم، ص 29.

7- قلی‌پور، آرین؛ سبک رهبری عامل تعیین‌کننده ساختار سازمانی رسمی، مجله دانش مدیریت، سال چهاردهم، تابستان 1380، شماره 53، ص 78.

8- کوهن، تامس. سعید زیباکلام. ساختار انقلاب‌های علمی، چاپ اول، 1389

9- چالمرز، آلن. ف، چیستی علم، درآمدی بر مکاتب علم شناسی فلسفی، ترجمه سعید زیبا کلام، تهران، انتشارات علمی فرهنگی، 1374، ص 115-119.

10- لازمی، جان، درآمدی تاریخی به فلسفه علم، ترجمه علی پایا، تهران، انتشارات سمت، 1377، ص 270-272.

11- مقدم حیدری، غلامحسین، قیاس ناپذیری پارادایم‌های علمی، تهران، نشر نی، 1385، ص 38-44.

12- زیباکلام، سعید، علم شناسی کوهن و نگرش گشتالتی، فصلنامه حوزه و دانشگاه، شماره 34، سال نهم، بهار 1382.

13- کوهن، تامس، س. ساختار انقلاب‌های علمی، ترجمه عباس طاهری، تهران، نشر قصه، 1383، پی نوشت.

14- http://unstats.un.org/unsd/wsd/docs/SecGen_LetterOnWSD_oct.pdf